

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA LUČENEC

Textová časť – smerná časť územného plánu

NÁVRH PO PREROKOVANÍ

*Obstarávateľ
Spracovateľ
Osoba odborne spôsobilá na obstaranie ÚPP
a ÚPD
Dátum*

Mesto Lučenec
Ing. arch. Martin Baloga, PhD.
Ing. arch. Miroslava Valková
december 2024

1 OBSAH

NÁVRH NA PREROKOVANIE	0
1 Obsah	1
2 Základné údaje	5
2.1 Základné údaje o dokumentácii	5
2.2 Základné údaje o území	5
3 Metodika spracovania územného plánu	5
3.1 Filozofické východiská	5
3.2 Metodika	5
4 Hlavné ciele riešenia a problémy	6
4.1 Hlavné ciele rozvoja	6
5 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce	8
6 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním a so súborným stanoviskom	11
7 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	12
7.1 Vymedzenie riešeného územia a administratívne začlenenie	12
7.2 Abiotické pomery	12
7.2.1 geomorfologické pomery	12
7.2.2 geologické pomery	13
7.2.3 Pôdne pomery	13
7.2.4 Hydrologické pomery	14
7.2.5 Klimatické pomery	14
8 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu	14
9 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	33
9.1 Základné údaje o vývoji počtu obyvateľov	33
9.1.1 Súčasný stav	33
9.1.2 Výhľadový počet obyvateľov mesta do roku 2030	35
9.2 Bytový fond	36
9.3 Hospodárska základňa	38
10 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	41
10.1 Funkcia a poloha mesta v sídelnej štruktúre	41
10.2 Väzby mesta na záujmové územie	42
10.3 Väzba na nadradené systémy dopravy a technického vybavenia	42
10.4 Väzby mesta a jeho širšieho zázemia	43
11 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	43

11.1	okrsok č. 1 – Centrum mesta	43
11.2	okrsok č. 2 - Juh	44
11.3	okrsok č. 3.....	44
11.4	okrsok č. 4.....	45
11.5	okrsok č. 5.....	45
11.6	okrsok č. 6.....	45
11.7	okrsok č. 7.....	45
11.8	okrsok č. 8.....	46
12	Návrh funkčného využitia územia	46
12.1	Návrh riešenia bývania	46
12.2	Návrh riešenia občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou	48
12.2.1	Sociálna infraštruktúra.....	49
12.2.2	Zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie	50
12.2.3	Obchod, ubytovacie a stravovacie služby.....	51
12.2.4	Kultúrne vybavenie a sakrálne stavby	52
12.2.5	Peňažníctvo a verejná administratíva	52
12.3	Návrh riešenia výroby.....	53
12.3.1	Poľnohospodárska výroba	53
12.3.2	Priemyselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo	53
12.4	Návrh riešenia rekreácie	54
12.4.1	Charakteristika rekreačného potenciálu územia	54
12.4.2	Štruktúra rekreačných plôch a zariadení.....	54
12.4.3	Turistické a cykloturistické trasy.....	55
13	Vymedzenie zastavaného územia obce.....	55
14	Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov	56
14.1	Chránené územia.....	56
14.2	Kultúrno-historické dedičstvo.....	56
14.3	Zdroje surovín	65
14.4	Prirodzená rádioaktivita	65
14.5	Ochranné pásma technickej a dopravnej infraštruktúry	65
14.6	Chránené časti krajiny	69
15	Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami a civilnej ochrany	69
15.1	Záujmy obrany štátu	69
15.2	Ochrana pred povodňami	69
15.3	Zosuvy.....	70

15.4	Požiarna ochrana	70
15.5	Civilná ochrana obyvateľstva	105
16	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	71
16.1	Biotopy	71
16.2	ÚSES	73
16.3	Návrh na tvorbu krajiny	74
17	Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	77
17.1	Dopravná vybavenosť	77
17.1.1	Širšie vzťahy	77
17.1.2	Cestná sieť	79
17.1.3	Statická doprava	83
17.1.4	Železničná doprava	83
17.1.5	Hromadná autobusová doprava	84
17.1.6	Pešia doprava	85
17.1.7	Cyklistická doprava	85
17.1.8	Hluk z automobilovej dopravy	86
17.2	Zásobovanie plynom	86
17.3	Zásobovanie vodou	88
17.3.1	Širšie vzťahy	88
17.3.2	Zásobovanie pitnou vodou	88
17.3.3	Potreba pitnej vody pre mesto Lučenec	90
17.3.4	Zásobovanie prevádzkovou vodou	92
17.4	Okanalizovanie	Chyba! Záložka nie je definovaná.
17.5	Elektroenergetika	97
17.5.1	Ochranné pásma	97
17.5.2	Distribučný rozvod VVN	98
17.5.3	Distribučný rozvod VN	98
17.5.4	Návrh riešenia zásobovania územia elektrickou energiou	100
17.5.5	Trafostanice	102
17.5.6	NN rozvod	102
17.5.7	Verejné osvetlenie	103
18	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	105
18.1	Ochrana ovzdušia	106
18.2	Ochrana vôd	107
18.2.1	Zdroje pitnej vody nachádzajúce sa v riešenom území	107

18.2.2	Zdroje pitnej vody nachádzajúce sa v riešenom území	108
18.2.3	Povrchové vody.....	108
18.2.4	Kvalita povrchových vôd	108
18.2.5	Kvalita podzemných vôd	109
18.2.6	Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov	110
18.2.7	Návrh opatrení	110
18.3	Ochrana pôdy	111
18.4	Hluk.....	112
18.5	Žiarenie	112
18.6	Odpadové hospodárstvo	113
18.7	Enviromentálne záťaž	114
19	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov.....	115
20	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	115
20.1	Záplavové územia	115
20.2	Územia špecifickej ochrany	115
21	Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely.....	115
21.1	Navrhované využitie poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov	115
21.1.1	Pôdne pomery.....	115
21.1.2	Perspektívne použitie poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely	117
21.1.3	Zábery lesných pozemkov	120
22	Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov	122
22.1	Celkové hodnotenie navrhovaného riešenia	122
22.2	Hodnotenie z environmentálneho hľadiska	123

2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

2.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O DOKUMENTÁCII

Názov dokumentácie:	Územný plán mesta Lučenec
Etapu:	Návrh po prerokovaní
Obstarávateľ:	Mesto Lučenec
Spracovateľ:	Ing. arch. Martin Baloga, PhD.
Osoba odborne spôsobilá na obstaranie ÚPP a ÚPD:	Ing. arch. Miroslava Valková
Dátum:	december 2024
Spracovateľský kolektív:	
Urbanizmus:	
	Ing. arch. Ján Bátora
	Ing. arch. Martin Baloga, PhD. , hlavný riešiteľ
Vodné hospodárstvo	Ing. Nataša Paulínyová
Plynofikácia:	Ing. Miloš Husár
Zásobovanie elektrickou energiou, telekomunikácie:	Ing. Martin Gašpar
Doprava:	Ing. Anna Brašeňová

2.2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMÍ

- Nadmorská výška: 194 m n.m.
- Rozloha k.ú. : 4781 ha
- Počet obyvateľov: 25614 (31.12.2021)
- Hustota ob./km²: 535 ob./km²
- Susedné obce:
 - S: Tomášovce, Vidiná, Veľká Ves, Kalinovo
 - V: Pinciná, Boľkovce, Holiša
 - J: Trebeľovce, Mikušovce, Panické Dravce
 - Z: Halič, Stará Halič

3 METODIKA SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

3.1 FILOZOFICKÉ VÝCHODISKÁ

Spracovanie regulácie územného plánu vychádza postavenia územného plánu ako záväzných regulatívov vychádzajúcich zo spoločenskej dohody o využívaní územia. Územný plán definuje princíp, ako je potrebné v území umiestňovať jednotlivé stavby a činnosti, aby sa dosiahli špecifické ciele definované v strategických dokumentoch obce a nadradených strategických dokumentoch. Regulácia nie je stanovená ako popis konečného stavu, ale ako princíp = súbor pravidiel (pravidlo=regula).

Návrh územného plánu vychádza zo súborného stanoviska prerokovania konceptu a zo zadania ÚPN.

3.2 METODIKA

Územný plán je spracovaný v súlade so zákonom NR SR č. 50/1976 v znení neskorších predpisov a súvisiacich predpisov, vyhlášky 55/2001 a ďalej noriem a iných právnych predpisov.

Územný plán je jediným dokumentom tvoreným viacerými časťami, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

A. Textová časť

B. Záväzná časť.

C. Grafická časť:

Územný plán obce je vypracovaný na celé územie obce.

1. Širšie vzťahy
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia
3. Dopravné vybavenie územia
4. Technické vybavenie územia – vodné hospodárstvo
5. Technické vybavenie územia – elektroenergetika a zásobovanie plynom
6. Ochrana a tvorba krajiny s vyznačením prvkov systému ekologickej stability
7. Perspektívne použitie poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely

Návrh je spracovaný invariantne.

4 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY

Cieľom Územného plánu mesta Lučenec je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, podľa ustanovení § 1 Zákona č. 50/1976 v znení neskorších predpisov. Ciele a smerovanie rozvoja územia bude územný plán podriaďovať ochrane a rozvoju životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom bude hľadať možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj.

Pri návrhu územného plánu mesta Lučenec budú využité a zohľadnené závery aj nasledovných dokumentov -

Programového vyhlásenia vlády SR (2016-2020) za oblasť dopravy, Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011, Operačným programom Integrovaná infraštruktúra 2014-2020, Stratégiou rozvoja dopravy SR do roku 2020, Strategickým plánom rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a každoročne aktualizovaným Rozvojovým programom priorít verejných prác.

Územný plán mesta bude vychádzať zo zhodnotenia súčasného stavu mesta, vyhodnotenia potrieb ďalšieho územného rozvoja, prestavby a obnovy mesta, zo zhodnotenia jeho rozvojových možností a z jeho územnej a priestorovej disponibility. Pri spracovaní územného plánu mesta sa bude vychádzať z nasledovných spracovaných koncepcných dokumentov ako je:

- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Lučenec

4.1 HLAVNÉ CIELE ROZVOJA

1. stanovenie koncepcie dlhodobého rozvoja mesta, stratégie a zásad tohto rozvoja a jeho priemetu do územia mesta v rozsahu jeho katastra;

2. určenie regulatívov priestorového usporiadania a využívania územia mesta v rozsahu jeho katastra, osobitne však najmä v zastavanom a na zástavbu navrhovanom území mesta;
3. prehĺbenie a usmernenie koncepčných zámerov, ale aj limitov a lokálnych obmedzení, vyplývajúcich z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, z jej záväzných častí a z ostatných územnoplánovacích podkladov a odvetvových koncepcií;
4. vymedzenie chránených území, objektov a ochranných pásiem a zabezpečenie ochrany historického dedičstva, ochrany prírody, tvorby krajiny, kúpeľného prostredia a ekosystémov;
5. určenie zásad a možností činností v území mesta a racionálneho využívania prírodných zdrojov tak, aby sa neprekročilo únosné zaťaženie územia, zabezpečil sa trvale udržateľný rozvoj mesta, vytvárala sa a udržiavala ekologická stabilita krajiny na jeho katastrálnom území;
6. vytváranie podmienok tvorby kvalitného životného a obytného prostredia v jednotlivých mestských funkčných zónach;
7. tvorba koncepcie zabezpečenia územia mesta verejnou dopravou a technickou vybavenosťou;
8. vytváranie predpokladov saturácie územia zariadeniami sociálnej infraštruktúry a ostatného verejného občianskeho vybavenia;
9. priestorové riešenie diferencovanej škály rozvoja základných funkcií a aktivít bývania, výroby, športu, rekreácie a zotavenia;
10. vytváranie podmienok a opatrení na sanáciu urbánnych štruktúr, zástavby a intenzívne využívaných častí krajiny;
11. návrh poradia výstavby a ostatných podmienok využívania územia;
12. vymedzenie zastavaného územia mesta a určenie verejnoprospešných stavieb;
13. stanovenie potreby vypracovania podrobnejšej územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov;
14. koordinácia aktivít a riešenie konfliktov a stretov záujmov.
15. v návrhu územného plánu riešiť dopravu podrobne v rámci širších vzťahov:
 - a. navrhnuť takú rozvojovú koncepciu mesta, ktorá zabezpečí jeho optimálne priestorové a funkčne usporiadanie, pri rešpektovaní kultúrohistorických a prírodných hodnôt riešeného územia;
 - b. navrhnuť opatrenia na zvýšenie kvality životného prostredia v riešenom území;
 - c. vymedziť plochy pre novú bytovú výstavbu;
 - d. vytvoriť územno-technické podmienky pre rozvoj ekonomických aktivít ;
 - e. stanoviť a navrhnuť také koncepčné zásady riešenia dopravného systému mesta Lučenec, ktoré budú akceptovať nadradenú dopravnú sieť celoštátneho a medzinárodného významu;

- f. navrhnuť chýbajúce zariadenia technického a sociálneho vybavenia mesta;
- g. lokalizovať plochy pre verejnoprospešné stavby;
- h. vymedziť časti mesta, pre ktoré treba obstaráť a schváliť územné plány zóny.

5 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Mesto Lučenec má spracovaný územný plán z roku 1996, ktorý bol schválený Mestským zastupiteľstvom v Lučenci uznesením č.151/1997, zo dňa 18.decembra 1997. V roku 2002 bol územný plán preskúmaný a v roku 2006 boli spracované zmeny a doplnky Územného plánu mesta Lučenec širšieho rozsahu, ktoré boli schválené Mestským zastupiteľstvom v Lučenci uznesením č.81/2006, zo dňa 28.júna 2006.

Záväzná časť Územného plánu bola vyhlásená Všeobecné záväzným nariadením č.4/2006, ktoré schválilo Mestské zastupiteľstvo v Lučenci svojím uznesením č. 82/2006 zo dňa 28. júna 2006.

Územný plán bol spracovaný v mierke 1:10 000. Uvedený územný plán z roku 1996 je vzhľadom k zmene spoločensko-ekonomickej situácie bol v priebehu rokov 1997 – 2013 aktualizovaný dvadsiatimi deviatimi zmenami, alebo doplnkami avšak v súčasnosti je už časovo prekonaný a nespĺňa aktuálne požiadavky pre usmerňovanie územného rozvoja a starostlivosť o životné prostredie tak ako to ukladá príslušná územnoplánovacia legislatíva - Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a Vyhláška č. 55/2001 Z .z MŽP SR o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

K platným a schváleným územnoplánovacím dokumentáciami boli vypracované a schválené tieto Zmeny a doplnky:

Číslo	Názov	Uznesenie
1/2007	„Zmena č. 1/2007 VZN č. 4/2006 ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“	uzn. MsZ č. 132/2007 zo dňa 19.06.2007. VZN schválené uzn. MsZ č. 133/2007 zo dňa 19.06.2007 s účinnosťou od 06.07.2007.
2/2007	„Zmena 2/2007 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“	uzn. MsZ č. 134/2007 zo dňa 19.06.2007. VZN schválené uzn. MsZ č. 135/2007 zo dňa 19.06.2007 s účinnosťou od 06.07.2007.
3/2007	„Zmena 3/2007 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia v časti Opatová na výrobu drobnú,	uzn. MsZ č. 9/2007 zo dňa 26.2.2007. VZN schválené uzn. MsZ č. 10/2007 zo dňa 26.2.2008 s účinnosťou od 17.3.2008.
4/2007	„Zmena 4/2007 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky - Konceptia tepelného hospodárstva“	uzn. MsZ č. 269/2007 zo dňa 30.10.2007 s účinnosťou od 15.12.2007 vrátane VZN.
5/2008	„Zmena č. 1/2008 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia v časti Opatová z bývania mestského v rodinných domoch na bývanie zmiešané	uzn. č. MsZ č. 257 zo dňa 16.12.2008. VZN schválené uzn. MsZ č. 257/2008 zo dňa 16.12.2008 s účinnosťou od 02.01.2009.
6/2008	„Zmena č. 2/2008 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ – zmena funkčného využitia územia v časti Hladký majer z neurbanizovaného územia a areálu	uzn. č. MsZ č. 201 zo dňa 21.10.2008. VZN schválené uzn. MsZ č. 202/2008 zo dňa 21.10.2008 s účinnosťou od

Číslo	Názov	Uznesenie
	VVO – výroba poľnohospodárska na územie drobnej výroby a skladov,	05.11.2008
7/2008	„Zmena č. 3/2008 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z územia pre verejné dopravné a verejné technické využitie územia na územie účelovej vybavenosti,	uzn. č. MsZ č. 157 zo dňa 26.8.2008. VZN schválené uzn. MsZ č. 158/2008 zo dňa 26.8.2008 s účinnosťou od 17.09.2008.
8/2008	„Zmena č. 4/2008 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ Zmena a doplnok č. 42008 – zmena časti funkčného využitia územia z funkcie bývania mestského v rodinných domoch pre funkciu účelovej vybavenosti,	uzn. č. MsZ č. 86/2009 zo dňa 28.4.2009. VZN schválené uzn. MsZ č. 86/2009 zo dňa 28.4.2009 s účinnosťou od 15.05.2009.
9/2009	„Zmena č. 1/2009 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ Zmena a doplnok č. 9/2009 – zmena funkčného využitia územia z neurbanizovaného územia na funkciu bývania vidieckeho (Dolná Fabianka)	uznesením č. MsZ č. 151/2009 zo dňa 25.8.2009. VZN schválené uzn. MsZ č. 151/2009 zo dňa 25.08.2009 s účinnosťou od 11.09.2009.
10/2009	Zmena č. 2/2009 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z funkcie BMB – bývanie mestské v bytových domoch pre funkciu bývanie mestské v rodinných domoch	uzn. č. MsZ č. 43 zo dňa 27.4.2010. VZN č. 5/2010 schválené uzn. MsZ č. 43/2010 zo dňa 27.4.2010 s účinnosťou od 12.05.2010.
11/2009	Zmena č. 11/2009 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z neurbanizovaného územia na funkciu výroby – fotovoltických elektrární	uzn. č. MsZ č. 163/2009 zo dňa 27.10.2009. VZN schválené uzn. MsZ č. 163/2009 zo dňa 27.10.2009 s účinnosťou od 13.11.2009.
12/2009	Zmena č. 12/2009 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z územia pre verejné dopravné a verejné technické využitie územia na funkciu bývania mestského v rodinných domoch	uzn. č. MsZ č. 198/2009 zo dňa 15.12.2009. VZN schválené uzn. MsZ č. 198/2009 zo dňa 15.12.2009 s účinnosťou od 31.12.2009.
13/2009	Zmena č. 13/2009 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z neurbanizovaného územia na funkciu výroby – fotovoltická elektrárň	uzn. MsZ č. 27/2010 zo dňa 23.3.2010. VZN č. 3/2010 schválené uzn. MsZ č. 27/2010 zo dňa 23.3.2010 s účinnosťou od 7.04.2010.
14/2009	Zmena č. 14/2009 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ Zmena a doplnok č. 14/2010 – zmena funkčného využitia územia z neurbanizovaného územia z pôvodnej funkcie pre bývanie vidiecke v rodinných domoch na funkciu výroby – fotovoltická elektrárň (Hladký Majer),	uzn. MsZ č. 4/2010 zo dňa 16.2.2010. VZN schválené uzn. MsZ č. 4/2010 zo dňa 16.2.2010 s účinnosťou od 03.03.2010.
15/2010	Zmena č. 15/2010 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z neurbanizovaného územia na funkciu výroby – fotovoltická elektrárň (Ul. Ľ. Podjavorinskej)	uzn. č. MsZ 4/2010 č. 28 zo dňa 23.3.2010. VZN č. 4/2010 schválené uzn. MsZ č. 28/2010 zo dňa 23.3.2010 s účinnosťou od 7.04.2010.
16/2010	„Zmena č. 16/2010 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z funkcie občianskej vybavenosti na funkciu účelovej vybavenosti	uzn. č. MsZ č. 144/2010 zo dňa 21.9.2010. VZN schválené uzn. MsZ č. 144/2010 zo dňa 21.9.2010 s účinnosťou od 06.10.2010.
17/2011	„Zmena č. 17/2011 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena staničenia trasy rýchlostnej cesty R2 v lokalite Dolná Slatinka oproti trase v schválenom ÚPN mesta Lučenec	uzn. č. MsZ č. 222/2011 zo dňa 13.12.2011. VZN schválené uzn. MsZ č. 222/2011 zo dňa 13.12.2011 s účinnosťou od 28.12.2011.

Číslo	Názov	Uznesenie
18	„Zmena č. 18 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z verejnej zelene na funkciu zmiešaného centrálného územia.	uzn. č. MsZ č. 31/2013 zo dňa 19.02.2013. VZN schválené uzn. MsZ č. 31/2013 zo dňa 19.02.2013 s účinnosťou od 07.03.2013.
19	„Zmena č. 19 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia v lokalite A z funkcie bývania mestského v bytových domoch na funkciu bývania vidieckeho v rodinných domoch a v lokalite B z neurbanizovaného územia na funkciu výroby drobnej.	uzn. č. MsZ č. 236/2012 zo dňa 14.12.2012 VZN schválené uzn. MsZ č. 236/2012 zo dňa 14.12.2012 s účinnosťou od 02.01.2013.
20	„Zmena č. 20 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z výroby drobnej na územie zmiešané mestské..	uzn. č. MsZ č. 101/2013 zo dňa 23.04.2013. VZN schválené uzn. MsZ č. 101/2013 zo dňa 23.04.2013 s účinnosťou od 09.05.2013.
21	„Zmena č. 21 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia v lokalite A z funkcie bývania vidieckeho na funkciu výroby drobnej a v lokalite B z neurbanizovaného územia na bývanie vidiecke.	uzn. č. MsZ č. 102/2013 zo dňa 23.04.2013. VZN schválené uzn. MsZ č. 102/2013 zo dňa 23.04.2013 s účinnosťou od 09.05.2013.
22	„Zmena č. 22 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia v lokalite A – Havaška II - z neurbanizovaného územia na funkciu bývania vidieckeho a v lokalite B – Ľadovo - z neurbanizovaného územia na územie cintorínov..	uzn. č. MsZ č. 200/2013 zo dňa 21.11.2013. VZN schválené uzn. MsZ č. 200/2013 zo dňa 21.11.2013 s účinnosťou od 13.12.2013.
23	„Zmena č. 23 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia v lokalite A - Modré zeme - z parkovej zelene na funkciu bývania mestského v rodinných domoch a v lokalite B – Areál nemocnice - z občianskej vybavenosti na územie zmiešané mestské.	uzn. č. MsZ č. 264/2013 zo dňa 10.12.2013. VZN schválené uzn. MsZ č. 264/2013 zo dňa 10.12.2013 s účinnosťou od 02.01.2014.
24	„Zmena č. 24 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia v lokalite A, B – Haličská cesta - z neurbanizovaného územia na funkciu bývania vidieckeho v rodinných domoch	uzn. č. MsZ č. 77/2014 zo dňa 29.04.2014. VZN schválené uzn. MsZ č. 77/2014 zo dňa 29.04.2014 s účinnosťou od 21.05.2014.
26	„Zmena č. 26 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z občianskej vybavenosti na územie zmiešané mestské.	uzn. č. MsZ č. 116/2014 zo dňa 26.08.2014. VZN schválené uzn. MsZ č. 116/2014 zo dňa 26.08.2014 s účinnosťou od 17.09.2014.
27	„Zmena č. 27 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z verejnej zelene na územie zmiešané mestské.	uzn. č. MsZ č. 163/2014 zo dňa 21.10.2014. VZN schválené uzn. MsZ č. 163/2014 zo dňa 21.10.2014 s účinnosťou od 11.11.2014.
29	„Zmena č. 29 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z nezastavaného územia na územie zmiešané mestské.	uzn. MsZ č. 164/2014 zo dňa 21.10.2014. VZN schválené uzn. MsZ č. 164/2014 zo dňa 21.10.2014 s účinnosťou od 11.11.2014.
30	„Zmena č. 30 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia	uzn. MsZ č. 108/2017 zo dňa 20.06.2017. VZN č.30/2017 schválené uzn. MsZ č.

Číslo	Názov	Uznesenie
	územia z nezastavaného územia na územie pre KO – územie pre nie nebezpečný odpad.	108/2017 zo dňa 20.06.2017 s účinnosťou od 11.07.2017.
31	„Zmena č. 31 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ zmena funkčného využitia územia z nezastavaného územia na územie zmiešané mestské.	uzn. č. MsZ č. 166/2016 zo dňa 25.10.2016. VZN č. 4/2016 schválené uzn. MsZ č. 166/2016 zo dňa 25.10.2016 s účinnosťou od 11.11.2014.
33	„Zmeny a doplnky č.33 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ Lokalita A - zmena funkčného využitia neurbanizovaného územia na funkčné využitie – územie bývania mestského v rodinných domoch /BMr/. Lokalita B - zmena funkčného využitia územia z výroby drobnnej na funkčné využitie územia zmiešaného mestského /ZM/. Lokalita C - zmena funkčného využitia územia z verejnej zelene na funkčné využitie územia zmiešaného mestského.	uzn. č. MsZ č. 66/2018 zo dňa 24.4.2018 VZN č. 4/2006 schválené uzn. MsZ č. 66/2018 zo dňa 24.4.2018 s účinnosťou od 10.5.2018.
34	„Zmeny a doplnky č.34 k ÚPN mesta Lučenec – zmeny a doplnky“ Lokalita A: Zmena využitia administratívno-prevádzkovej budovy, bývalej diskotéky a kotolne na Fiľakovskej ceste. Lokalita B: Zmena využitia zastavaných a ostatných plôch v lokalite Veľký a Malý Torák. Lokalita C: Zmena využitia zastavaných plôch a nádvorí s objektmi bývalého priemyselného závodu Poľana v miestnej časti Opatová. Lokalita D: Zmena využitia ostatnej plochy, v súčasnosti dočasne využívanéj na zberňu surovín, pri jame lpeľských tehelní. Lokalita E: Zmena využitia ostatnej plochy, v súčasnosti dočasne využívanéj na zariadenia výroby, pri Ul. Ľ. Podjavorinskej.	Uzn. Č. 201/2019 zo dňa 31.10.2019 VZN č. 13/2019 schválené dňa 31.10.2019 s účinnosťou od 27.11.2019

6 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM A SO SÚBORNÝM STANOVISKOM

Návrh územného plánu mesta Lučenec je vypracovaný podľa schváleného Zadania schváleného Mestským zastupiteľstvom Lučenec uznesením č. 26/13/2014 zo dňa 18.02.2014.

Riešenie návrhu územného plánu mesta Lučenec je v súlade so schváleným zadáním.

Riešenie návrhu ÚPN je v súlade so súborným stanoviskom z prerokovania konceptu.

7 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

7.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A ADMINISTRATÍVNE ZAČLENENIE

Riešeným územím pre spracovanie ÚPN mesta Lučenec je administratívno-správne územie mesta Lučenec, ktoré je tvorené katastrálnymi územiami Lučenec a Opatová. Výmera riešeného územia je 4781,00 ha.

Susedné obce:

- S: Tomášovce, Vidiná, Veľká Ves, Kalinovo
- V: Pinciná, Boľkovce, Holiša
- J: Trebeľovce, Mikušovce, Panické Dravce
- Z: Halič, Stará Halič

Riešené územie pre tvorbu urbanizovanej krajiny tvorí súčasne zastavané územie sídla, rozšírené o územia, ktoré bezprostredne nadväzujú na zastavané územie. Sú potenciálne a disponibilné územia vhodné pre urbanistický rozvoj mesta vyvolaný jeho rozvojovým programom a požiadavkami vyplývajúcimi zo zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj z roku 2009 a Koncepcie územného rozvoja Slovenskej republiky z roku 2001 (KURS 2001).

7.2 ABIOTICKÉ POMERY

7.2.1 geomorfologické pomery

Zaradenie podľa geomorfologického členenia SR (Kol., 2002) :

Sústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty
Subprovincia	Vnútorne Západné Karpaty
Oblasť	Lučensko-košická zníženina
Celok	Juhoslovenská kotlina
Podcelok	Lučenecká kotlina
Časť	Novohradské terasy

Klasifikácia z geomorfologického hľadiska:

Základné typy eróznno-denudačného reliéfu	reliéf kotlinových pahorkatín
Základné morfoštruktúry (typy)	výrazné negatívne morfoštruktúry - priekopové prepadliny
Základné morfoštruktúry	morfoštruktúry lučensko-košickej zníženiny

7.2.2 geologické pomery**Geologická stavba**

LJI_LJII	neogén, sivé vápnité prachovce (lučenské súvrstvie); eger
Litostratigrafická jednotka - I	neogén
Litostratigrafická jednotka - II	sivé vápnité prachovce (lučenské súvrstvie); eger

7.2.3 Pôdne pomery

Z pôdných typov prevládajú nívne pôdy glejové a hnedé pôdy nenasýtené (kyslé), z pôdných druhov prevládajú hlinité a ílovito-hlinité pôdy. Pôdy sú slabo vápenaté, pôdna reakcia sa pohybuje od 4,8 do 7,3. Obsah humusu je nízky, miestami stredný. Obsah draslíka je stredný až dobrý, obsah fosforu je stredný až vysoký a obsah horčíka je dobrý až vysoký. V závislosti od geologickej stavby podložia sa v okrese nachádzajú nasledovné typy pôd (Atlas krajiny, 2002):

Na kryštalinických horninách veporika

K6 - kambizeme modálne až kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín

P1 - podzoly modálne, sprievodné litozeme a rankre, zo zvetralín kremencov a terciérnych sedimentov s výrazným zastúpením kremenného skeletu

R2 - rendziny modálne, kultizemné, litozemné a rubifikované, lokálne litozeme modálne karbonátové z vápencov na neogénnych vulkanitoch

K1 - kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové, zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín na neogénnych prachovcoch a ílovcoch

G1 - pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné, nasýtené až kyslé, zo sprašových hĺn a svahovín

H2 - hnedozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné erodované, lokálne modálne z polygenetických hĺn, sprievodné regozeme kultizemné a modálne karbonátové, pararendziny zo stredne ťažkých až ľahších silikátovo-karbonátových terciérnych sedimentov

H5 - hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje zo sprašových a polygenetických hĺn L3 - luvizeme modálne a kultizemné z tenkých prekryvov sprašových hĺn

L4 - luvizeme pseudoglejové, sprievodné pseudogleje luvizemné, zo sprašových hĺn, lokálne kambizeme z terciérnych a kvartérnych skeletnatých sedimentov

N1 - pararendziny a regozeme zo stredne ťažkých až ľahších silikátovo-karbonátových terciérnych sedimentov na aluviálnych náplavoch

F5 - fluvizeme glejové, sprievodné gleje - G, z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov

T4 - čiernice glejové, sprievodné čiernice kultizemné a gleje, z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov pôdy v záujmovej oblasti majú strednú priepustnosť, strednú až veľkú retenčnú schopnosť a prevažne mierne vlhký režim. Podľa zrnitostného zloženia ide o pôdy hlinito-piesčité,

hlinité a ílovito-hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 - 20 %). V predmetnom území sa nachádzajú pôdy so strednou bonitou.

Náchylnosť pôd ku chemickej degradácii súvisí predovšetkým s obsahom uhličitanov v pôdach, ako aj s rôznymi pôdnymi druhmi. Pôdy sa vyznačujú neutrálnou až veľmi silno kyslou reakciou, podľa náchylnosti na acidifikáciu ide na väčšine územia o pôdy stredne náchylné na acidifikáciu, na aluviálnych náplavoch sú pôdy náchylné na acidifikáciu (Atlas krajiny, 2002).

7.2.4 Hydrologické pomery

Záujmové územie patrí do povodia rieky Ipel' a úmoria Čierneho mora. Územím prechádzajú len malé vodné toky.

Názov hlavného povodia	Ipel'
Odtok (%)	19
Výpar (%)	81
Podiel hlavných povodí na ploche Slovenska (%)	7.4
Rovnica hydrologickej bilancie za r. 1931 - 1980, zrážky = odtok + výpar	686 = 132 + 554
Koeficient odtoku (odtok/zrážky)	0.19

Podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody posudzovaného územia v rajóne Neogén Lučeneckej kotliny.

7.2.5 Klimatické pomery

Klasifikácia územia podľa Atlasu krajiny SR (Kol., 2002):

Charakteristika okrsku	teplý, suchý, s chladnou zimou
Klimatické znaky	január do -3 °C, letné dni nad 50, Iz = -20 až -40

Priemerný ročný úhrn zrážok je okolo 600 - 700 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou dosahuje 40-60.

8 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Základným východiskovým dokumentom pre Územný plán mesta Lučenec je

- Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ďalej ÚPN VÚC Banskobystrický kraj), schválený uznesením vlády SR č. 394 zo dňa 9.6.1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 263/1998 Z.z.

ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bol aktualizovaný

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – **Zmeny a doplnky 2004 boli** schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uzn. č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. decembra 2004, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č.4/2004 zo dňa 17. decembra 2004, ktoré nadobudlo účinnosť 21. januára 2005,

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – **Zmeny a doplnky 1/2007** boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uzn.č. 222/2007 zo dňa 23. augusta 2007, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 6/2007, ktoré nadobudlo účinnosť 27. septembra 2007,
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – **Zmeny a doplnky 2009** boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uzn.č. 94/2010 zo dňa 18. júna 2010, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 14/2010, ktoré nadobudlo účinnosť 10. júla 2010,
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - **Zmeny a doplnky 2014** boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uzn. č. 84/2014 zo dňa 5. decembra 2014, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č. 27/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 16. januára 2015,
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - **Zmeny a doplnky 2020** boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uzn. č. 321/2024 zo 7. marca 2024, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 55/2024, ktoré nadobudlo účinnosť 11. apríla 2024.

Tento dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.1. Podporovať v strednej časti Slovenskej republiky, v záujme vytvorenia celoštátne homogénneho a medzinárodne konkurenčného sídelného prostredia, rovnomerne rozložený systém osídlenia miest a vytvorenie vzájomného prepojenia žilinsko-martinského a banskobystricko-zvolenského ťažiska osídlenia s tým aby sa v južnej časti Slovenska podporilo vytvorenie lučenecko-rimavskosobotského ťažiska osídlenia.

1.2. Podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak pre príslušný regionálny celok hierarchickým systémom pozostávajúcim z nasledovných skupín centier

1.2.3. Podporovať rozvoj centier druhej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu: Lučenec, Rimavská Sobota,

1.4. Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia

1.4.2. Podporovať ako ťažiská osídlenia druhej úrovne :

- lučenecko-rimavskosobotské ťažisko osídlenia,

1.5. Podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí.

1.6. Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry

1.6.1. podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:

- zvolensko - južnoslovenskú rozvojovú os: Zvolen – Lučenec, (s odbočkou na Šalgótarján) – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice,

1.6.2. podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:

- juhoslovenskú rozvojovú os: Nové Zámky – Želiezovce – Šahy – Veľký

Krtíš – Lučenec (vo výhľade),

- novohradskú rozvojovú os: Lučenec – Fiľakovo – Maďarská republika

1.8. V oblasti rozvoja cezhraničnej spolupráce – vytvárať nadnárodnú sieť spolupráce medzi jednotlivými regiónmi, mikroregiónmi, mestami a obcami, s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce.

1.10 V oblasti umiestňovania reklamných stavieb

1.10.1 pri umiestňovaní reklamných stavieb rešpektovať priehľady na urbanistické a krajinné dominanty

1.10.2 reklamné stavby neumiestňovať mimo zastavané územie obce určené územným plánom obce, okrem reklamných stavieb náučno-vzdelávacieho charakteru

2. V oblasti hospodárstva

2.1. Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,

2.1.1. prednostne sa zamerať na rozvoj pracovných príležitostí v okresoch, kde dlho- dobo miera nezamestnanosti dosahuje najvyššie hodnoty v rámci kraja a to najmä v okresoch Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Žarnovica, Lučenec, Poltár a Revúca,

2.1.2. prednostne využívať existujúce priemyselné a poľnohospodárske areály a brownfieldy formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať

2.1.3.1 rozvíjať priemyselné parky a technologické parky v mestách Banská Bystrica, Krupina, Lučenec, Nová Baňa, Poltár, Žarnovica, a v obciach Hliník nad Hronom, Kriváň, Víglaš, Tomášovce, Malý Krtíš,

2.1.3.2 rozvíjať priemyselné, výrobné a technologické zóny v mestách a obciach Brezno, Detva, Fiľakovo, Lučenec, Tornaľa, Jelšava, Hnúšťa, Rimavská Sobota, Revúca, Žiar nad Hronom, Jesenské, Nenince, Budča.

2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou

2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,

2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,

2.2.6 rešpektovať kvalitnú poľnohospodársku pôdu v kraji ako základný pilier potravinovej bezpečnosti regiónu. Zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji pred ich zástavbou a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, a to už v rámci územnoplánovacej činnosti,

2.2.9. vytvárať podmienky pre obnovu trvalých trávnych porastov v súlade s udržaním ekologickej stability územia a zachovania krajinného rázu,

2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd v kraji a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia.

2.2.11. vytvárať podmienky a podporovať zriaďovanie skládok odpadu na nepoľnohospodárskych a nelesných pôdach.

2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo

2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,

2.3.2. podporovať rozvoj súčasnej odvetvovej štruktúry priemyselnej výroby s orientáciou najmä na sústavnú modernizáciu technologických procesov a zariadení šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať, znižovanie výrobných nákladov a energetickej náročnosti výroby, zvyšovanie miery finalizácie, kvality a úžitkových parametrov výrobkov,

2.3.3. utvárať územnotechnické predpoklady na:

b, rozšírenie priemyselnej výroby v okresoch Lučenec, Revúca, Rimavská

Sobota a Veľký Krtíš,

e, podstatné zvýšenie ťažby a spracovania tehliarskych a keramických surovín najmä v južných okresoch Banskobystrického kraja - v okresoch Lučenec, Poltár, Revúca a Rimavská Sobota,

2.3.4. ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území),

2.3.5. rešpektovať chránené ložiskové územia, ložiská nevyhradených nerastov a určené dobývacie priestory na území Banskobystrického samosprávneho kraja, s možnosťou ich revízie ak boli spresnené ich bilančné zásoby.

2.4. Regionálny rozvoj

2.4.1. podmienky pre nové priemyselné a technologické parky a priemyselné, výrobné a technologické zóny s predpokladanou výmerou nad 25 ha vytvárať len v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou regiónu,

2.4.2. na priemyselné parky prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov

2.4.3. revitalizovať územia existujúcich výrobných areálov najmä v kontexte adaptácie na zmenu klímy,

2.4.4. vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,

2.4.5. podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,

2.4.6. rezervovať územie pre priemyselné parky, pre ktoré bolo spracované environmentálne hodnotenie,

2.4.7. diverzifikovať odvetvovú a ekonomickú základňu miest a regiónov a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,

2.4.8. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním výkonnej technickej a dopravnej infraštruktúry,

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky

3.1.2. rešpektovať navrhnuté územné členenie na regióny a subregióny cestovného ruchu

3.1.5. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:

- turistické centrá – Banská Bystrica, Zvolen, Banská Štiavnica, Lučenec, Rimavská Sobota, Revúca, Brezno, Kremnica
- vedomostno – poznávacie štruktúry:

GEO PARKY – Banskoštiavnický, Banskobystrický, Novohradský

- strediská a aglomerácie pri termálnych kúpaliskách (TK): Kováčová TK, Kremnica TK, Vyhne TK, Dudince TK, Rimavská Sobota – Kurinec, Tornaľa – Králik, Lučenec – Rapovce TK, Dolná Strehová
- mototuristické trasy:

- tranzitná Sever – Juh (Krakow – Banská Bystrica – Budapešť),

- cyklomagistály:

- Lučenec – Kalonda/Ipolytarnóc (Maďarská republika),

- 009 Ipeľská cyklomagistrála (prameň Ipeľ - Látka - Lučenec)

- 013 Novohradská cyklomagistrála

3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu

3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,

3.2.2 v území záhradkárskych a chatových osád prednostne zachovať ich pôvodný charakter a funkciu

3.2.3. podporovať vytváranie pohybových, relaxačných a vedomostno-poznávacích aktivít v záujmových územiach miest

3.3. Utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou jestvujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.

3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu

3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do zastavaného územia obcí a bezprostredného okolia obcí,

3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,

3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,

3.6. Umiestňovanie stavieb a využívanie územia za účelom rekreácie, turizmu a prechodného ubytovania v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v územiach s 3. až 5. stupňom ochrany predovšetkým na území Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Muránska planina, Národného parku Veľká Fatra, Národného parku Slovenský raj a v Chránenej krajine oblasti Poľana, Chránenej krajine oblasti Cerová vrchovina, v lokalite Banská Štiavnica s technickými pamiatkami okolia (UNESCO) umožniť len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie v zmysle regulatívu 1.11.

3.8. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

3.9. Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu medzinárodného a národného významu:

3.9.6. mesta Lučenec ako centra turizmu národného významu v oblasti Novohradu,

3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu

3.17. Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasti rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.18. Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.

3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným

zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územie európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.

4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,

4.4.1. rešpektovať prioritnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórie národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka a prírodná pamiatka,

4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo častí lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,

4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability biocentrá, terestrické a hydrické migračné koridory, interakčné prvky, pufrovacie zóny, genofondové lokality, chránené nelesné a lesné biotopy.“.

4.6. Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.

4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou.

4.8. Zosúladiť trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, resp. budovaním funkčných ekoduktov.

4.9 Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie inváznych druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).

4.10. Rešpektovať najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu a mimo lesné pozemky mimo zastavaného územia obce ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice). Rozvoj smerovať najmä formou intenzifikácie zastavaného územia, rozvoj mimo už zastavaného územia je možný len v nevyhnutých prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.

4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.

4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.

4.13. Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach a krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.

4.14. Podporovať dobývanie nerastov len v území, na ktorom v súvislosti s dobývaním nedôjde k negatívnym sociálnym dopadom. V rámci využitia ložísk nerastov nepripustiť na území Banskobystrického kraja použitie technológie kyanidového lúhovania pri ich spracovaní, úprave a zušľachtovaní.

4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

4.16. Chrániť nerastné a prírodné bohatstvo a racionálne ho využívať pri organizácii priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja

4.17. V blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nerozširovať a nezakladať nové rekreačné alebo obytné územia.“

4.18. Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržiavaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

4.19. Pri plánovaní a budovaní vodných stavieb používať riešenia, ktoré nezhoršujú stav vôd.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

5.6. Zabezpečiť ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:

5.4.2. zabezpečiť územnú ochranu pamiatkových území - pamiatkových zón vedených v registri Pamiatkového úradu Slovenskej republiky:

Babiná, Brezno, Čelovce, Dobrá Niva, Hodruša Hámre, Horné Plachtince, Jelšava, Banské diela v okolí Kremnice (katastrálne územie Kremnica a Kremnické Bane), Krupina, **Lučenec**, Polichno, Ratková, Rimavská Sobota, Rimavské Janovce, Sirk - Železník, Zvolen,

5.6.5. podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.

5.7. Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.

5.10. Podporovať ochranu hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia hodnotných architektonicko-urbanistických celkov lokalizovaných mimo zastavaného územia sídiel z obdobia 19. a 20. storočia.

5.11. Zabezpečiť ochranu historických krajinných prvkov a komplexov (mestské parky, parky v areáloch kaštieľov a kúrií, kúpeľné parky, krajinné štruktúry vo voľnej krajine a pod.).

5.13. Zabezpečiť ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie cieľovej kvality krajiny a historických panorám v krajine v súlade s Európskym dohovorom o krajine,

5.14. Rešpektovať a zachovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinnou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

5.15. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia územia kraja.

5.16. Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.

5.15. Podporovať spracovanie pasportizácie historických krajinných štruktúr na území Banskobystrického kraja a vypracovanie manažmentu ich ochrany a využívania s cieľom ich ochrany a prezentácie.

5.18. V súlade s platnou legislatívou rešpektovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja zásady ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných

pásiem, na zachovanie, údržbu a regeneráciu:

- historického pôdorysu a parcelácie,
- objektovej skladby,
- výškového a priestorového usporiadania objektov,
- charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, morfológie terénu
- archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia,

5.19. Nové trasy nadradenej dopravnej infraštruktúry (cesty R, cesty I. triedy) a nadradenej technickej infraštruktúry (celoštátneho a regionálneho významu) prioritne riešiť, mimo pamiatkového územia pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.

5.20. Rekonštrukciu pôvodných trás ciest II. a III. triedy prechádzajúcich cez pamiatkové územia realizovať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatok. Nové trasy ciest II. a III. triedy, prioritne riešiť mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok .

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1. V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

6.1.1.2. úseky, kde nová trasa R1 opúšťa trasy pôvodných ciest I/65, I/16 a I/69 rekonštruovať a využiť pre trasu súbežnej cesty s R1,

6.1.8. vybudovať cestu I/71 v úseku Lučenec - Fiľakovo - hranica s Maďarskom s obchvatmi obcí,

6.1.17. vybudovať preložku cesty – cesta I/75 Lučenec s napojením na I/16 a R2

6.1.29 rezervovať priestor pre výhľadovú trasu južnej rýchlostnej cesty R7 v trase hranica Nitrianskeho kraja – Veľký Krtíš – Lučenec,

6.1.30 cestu I/75 využiť ako súbežnú cestu s R7 pre dopravu vylúčenú z R7,

6.1.34. vybudovať novú rýchlostnú cestu R2 v úseku Zvolen – Detva – Lučenec – Rimavská Sobota – hranica Košického kraja so severným (variantne južným) obchvatom mesta Zvolen s obchvatom Lučenca a Rimavskej Soboty,

6.1.35. vybudovať súbežnú cestu s R2 v úseku Budča – Zvolen – Detva – Lučenec – Rimavská Sobota – hranica Košického kraja pre dopravu vylúčenú z R2,

6.1.36. úseky, kde nová trasa R2 opúšťa trasu pôvodnej cesty I/16, cestu I/16 využiť pre trasu súbežnej cesty s R2,

6.1.39. výstavbu rýchlostných ciest a preložiek cestných úsekov (obchvatov ciest I. - II. triedy) realizovať podľa naliehavosti najmä v závislosti od intenzity dopravy a požiadaviek ochrany prírody a životného prostredia v intravilánoch miest a obcí, prioritne riešiť preložky z pamiatkových území mimo nich, prírody a životného prostredia v intravilánoch miest a obcí v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou obcí,

6.1.43. pri riešení trasovania a realizácii súbežných trás rýchlostných ciest (R1, R2, R3, R7), využívať predovšetkým formu rekonštrukcií a smerových úprav existujúcich trás ciest I., II. a III. triedy,

6.1.46. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest a ciest I. až III. triedy v zmysle platnej legislatívy a siete TI prednostne umiestňovať mimo telesa ciest,

6.1.47. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás

6.1.53. zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich šírkové usporiadanie podľa STN a v zastavanom území miest a obcí rešpektovať a zachovať existujúce šírkové usporiadanie ciest I. triedy v príslušných kategóriách podľa STN.

6.2. V oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry

6.2.1. rezervovať priestor pre výhľadový koridor vysokorýchlostnej trate ako územnú rezervu s predpokladom jej postupného spresňovania v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie,

6.2.2. modernizovať železničnú trať TEN-T Nové Zámky/Palárikovo – Levice – Zvolen – Lučenec – Košice v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja s postupnou elektrifikáciou a dokončením jej zdvojkolajnenia v celej trase,

6.2.3 na úseku železničnej trate Zvolen – Banská Bystrica rezervovať priestor pre výhľadové zdvojkolajnenie trate po prekročení priepustnosti trate“ za „elektrifikovať a modernizovať železničnú trať Zvolen – Filákov – s pokračovaním do Hanisky pri Košiciach, s výhľadovým zdvojkolajnením úseku Zvolen – Banská Bystrica a revitalizáciou vybraných železničných staníc.

6.2.7. pri stavebnej činnosti v ochrannom pásme dráhy dodržiavať ustanovenia vyplývajúce z platnej legislatívy,

6.2.8. pri rozvoji územia rešpektovať rešpektovať všetky súčasné zariadenia v správe Železníc Slovenskej republiky (ŽSR) a ich ochranné pásma,

6.2.9. navrhované aj existujúce križovania dráhy s cestnými komunikáciami riešiť mimoúrovňovo.

6.3. V oblasti rozvoja leteckej infraštruktúry

6.3.1. rezervovať priestory pre rozvojové územia medzinárodného Letiska Sliač a regionálneho Letiska Lučenec (Boľkovce),

6.3.2. rešpektovať areály, zariadenia a ochranné pásma letísk, heliportov, osobitných letísk leteckých pozemných zariadení, na území Banskobystrického samosprávneho kraja,

6.3.3. vybudovať letisko Lučenec – Boľkovce na úroveň verejného letiska hlavnej siete,

6.3.4. v strediskách rekreácie a cestovného ruchu riešiť sieť heliportov pre pohotovostné lety leteckej záchrannej služby, ostatných rýchlych zásahov a taxislužby,

6.3.6. pri riešení priestorového usporiadania a funkčného využitia priestorov v blízkosti letísk Sliač, Očová, Lučenec zohľadniť zvýšenú hladinu hluku z leteckej dopravy,

6.3.7. pri riešení priestorového usporiadania a funkčného využitia priestorov v blízkosti letísk Sliač, Očová, Lučenec brať do úvahy výšku vzlietajúcich a pristávajúcich lietadiel, predovšetkým pri navrhovaní obytných zón.

6.4. V oblasti rozvoja infraštruktúry kombinovanej dopravy

6.4.1. systematicky vytvárať územné a stavebno-technické predpoklady na výstavbu a prevádzku kombinovanej dopravy na železničnej trati TEN-T – hranica Nitrianskeho kraja – Zvolen – Lučenec – Filakovo – hranica Košického kraja, a na trati – Filakovo – hranica s Maďarskou republikou, v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja,

6.5. Utvárať podmienky na ochranu územia v okolí dopravných trás s veľkou intenzitou dopravného zaťaženia pred negatívnymi dôsledkami dopravy, monitorovať dodržiavanie prípustných hladín hluku a určovať zásady ochrany dotknutého územia pred jeho účinkami s návrhom a následnou realizáciou opatrení na ochranu proti hluku.

6.6. Prednostne pripravovať a realizovať nevyhnutné úpravy dopravných trás v najzaťaženejších a najnebezpečnejších úsekoch a v priestoroch s najvyšším zaťažením životného prostredia negatívnymi dôsledkami dopravy.

6.7. Pri investičných zámeroch v okolí rýchlostných ciest rešpektovať v zmysle platnej legislatívy ich stanovené ochranné pásma.

6.8. Rekonštrukciu zariadení dopravnej infraštruktúry nachádzajúcich sa alebo prechádzajúcich cez pamiatkové územia realizovať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatok. Návrh nových zariadení dopravnej infraštruktúry, pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať prioritne mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok .

6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy

6.9.1. podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy,

6.9.2. podporovať tvorbu plánovacích a strategických dokumentov integrujúcich cyklistickú dopravu na regionálnej úrovni a rešpektovať koridory navrhovanej kostrovej siete cyklotrás na území BBK,

6.9.3. podporovať tvorbu projektových dokumentácií a generelov pre cyklistickú dopravu a realizáciu cyklistickej infraštruktúry,

6.9.4. podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás.

6.9.5. Cyklistické trasy situovať mimo telesa diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy v súlade s platnými STN a technickými predpismi. Cyklistickú dopravu, najmä polohy trás pre cykloturistickú dopravu v maximálnej možnej miere odčleniť od automobilovej cestnej dopravy a navrhnuť samostatné cyklistické komunikácie.

6.10. V oblasti integrácie druhov dopravy na území kraja umiestňovať zastávky a prestupové body podľa jednotlivých kategórií:

6.10.1. Skupina A obsahuje najvýznamnejšie prestupové body s celosieťovým významom. Prestupuje sa v nich medzi prímestskými i diaľkovými autobusmi, regionálnymi a diaľkovými vlakmi a mestskou hromadnou dopravou. Sú to teda hlavné prestupové body v najväčších mestách Banskobystrického kraja:

- Banská Bystrica;
- Brezno;
- **Lučenec;**
- Rimavská Sobota;
- Zvolen;
- Žiar nad Hronom“

6.10.6 Pri jednotlivých prestupových uzloch umiestňovať zberné parkoviská, najmä v súvislosti s vylúčením resp. minimalizovaním individuálnej automobilovej dopravy v cieľoch intenzívnej dochádzky (napr. centrá miest, turistické a rekreačné areály).

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. Vodné hospodárstvo

7.1.1. rezervovať priestor pre výhľadový hlavný prívod pitnej vody a súvisiace stavby pre jednotlivé oblasťné a skupinovú vodovody Stredoslovenskej a Východoslovenskej vodárenskej sústavy,

7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,

7.1.12. v súlade s Vodným plánom Slovenska zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových líní a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území, prednostne realizovať zmeny súčasnej krajinej štruktúry a krajinej pokrývky s cieľom zníženia povrchového odtoku z územia, identifikovať a eliminovať plochy, ktoré sú potenciálne najviac náchylné na povodne a najviac sústreďujú zvýšený povrchový odtok,

7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,

7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, pásma ochrany prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

7.1.15. rešpektovať Vodný plán Slovenska, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná).V súlade s Vodným plánom Slovenska vytvárať územno-technické predpoklady na:

- ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení,
- úpravu odtokových pomerov, ktoré spomalia odtok vôd do vodných tokov, zvýšia retenčnú kapacitu územia,
- úpravu vodných tokov, ich nevyhnutnú opravu a údržbu, prípadne ich revitalizáciu,
- výstavbu zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd,
- zadržiavanie dažďových zrážok v urbanizovanom prostredí, znížovanie odtoku vody v urbanizovanej krajine t.j. zvýšenie infiltrácie - vsakovania do podlažia, zvýšenie výparu - napr. zelené strechy, parky a zelené

- - akumulácia zrážkových vôd, ich sekundárne využitie, regulované vypúšťanie do stokovej siete a/alebo vodných tokov.,
- spriechodnenie migračných bariér, laterálny vývoj korýt,
- Udržateľné a efektívne využívanie povrchových a podzemných vôd bez ohrozenia ich množstva a kvality,
- zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
- zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
- pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd.

•

7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi pitnej vody,

7.2. Zásobovanie elektrickou energiou

7.2.2. podporovať systém výroby tepla a elektrickej energie v zdrojoch s paroplynovým cyklom vo vytýpaných lokalitách (Lučenec, Veľké Zlievce, Panické Dravce),

7.2.8. rezervovať priestor pre nové transformačné stanice a koridory pre prívodné 110 kV vedenia v obciach Zvolen, Fiľakovo, Lučenec, Detva, Nová Baňa, Poltár,

7.2.9. rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie prevodovej transformačnej stanice s meniarňou 110/25 kV v Lovinobani spojené s realizáciou elektrifikácie železničnej trate - Zvolen - Lučenec - Fiľakovo - Košice,

7.2.10. regulovať výstavbu veterných elektrární, pokiaľ nebude zabezpečený dostatok rezervných regulačných výkonov pre potreby ES SR,

7.2.11. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny.

7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy.

7.3. Zásobovanie plynom a teplom

7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

7.3.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,

7.3.4. rešpektovať ochranné pásmo ropovodných potrubí - 300 m na obidve strany od krajného potrubia,

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.3.6. optimalizovať územné vedenie trás potrubných vedení strategických surovín v súlade s rozvojom ropného a plynárenského priemyslu s cieľom udržať a posilniť strategicky dôležité postavenie regiónu z pohľadu medzinárodných tranzitov a obchodu v Európe,

7.3.7. presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencií miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,

7.4. Pošta a telekomunikácie

7.4.1. dokončiť výstavbu základnej siete informačného systému Slovenskej pošty Bratislava – Nitra – Košice a pripojenie okresných a poverených pôšt na túto sieť,

7.5. Návrh nových zariadení technickej infraštruktúry pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, v súlade so zásadami ich ochrany v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu.

7.6. Odpadové hospodárstvo

7.6.1. budovať integrovaný systém nakladania s odpadmi, vytvárať vhodné územno-technické predpoklady pre rozvoj a budovanie potrebnej kapacity zariadení na znehodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,

7.6.2. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov a na kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov

7.6.3. navrhnuť lokality pre výstavbu regionálnych zariadení na termické zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nebezpečných odpadov a nie nebezpečných odpadov v rámci priemyselných zón alebo priemyselných parkov.

7.6.4 Zariadenia na nakladanie so zdravotníckym odpadom vrátane spaľovní lokalizovať prednostne vo väzbe na zdravotnícke zariadenia

8. V oblasti sociálnej infraštruktúry

8.1. Školstvo

8.1.1. vytvárať územno-technické predpoklady na dostupnosť stredných škôl a ich zariadení, vysokých škôl so zreteľom na sociálne, hospodárske geografické špecifiká kraja,

8.1.3. pri lokalizácii zariadení stredného školstva zohľadniť charakter demografickej, sociálnej a ekonomickej štruktúry územia a vytvárať optimálnu štruktúru stredných škôl a študijných a učebných odborov korešpondujúcu s trhom práce s prihliadnutím aj na občanov zo sociálne slabých alebo znevýhodnených skupín,

8.1.4. vytvárať územno-technické predpoklady na vznik a posilnenie detašovaných pracovísk univerzít a vysokých škôl v ťažiskách osídlenia nadregionálneho a regionálneho významu,

8.1.5. podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území regiónu, zabezpečiť efektívne prepojenie celoživotného vzdelávania obyvateľov kraja s potrebami miestneho a regionálneho trhu práce aktívnym zapojením škôl, vzdelávacích inštitúcií, zamestnávateľov, profesijných združení a komôr, samosprávy do implementácie a vytvorenia centier učenia sa,

8.1.6. podporovať vznik vyšších odborných škôl poskytujúcich vyššie pomaturitné vzdelávanie v oblastiach vyžadujúcich podporu regionálneho rozvoja.

8.2. Zdravotníctvo

8.2.1. vytvárať územno-technické predpoklady na rovnomerné pokrytie územia za- riadeniami základnej zdravotnej starostlivosti, jej zameranie postupne preorientovať na prevenciu a na včasnú diagnostiku závažných ochorení,

8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,

8.2.4. rozširovať kapacity odborných liečebných ústavov a liečební v súlade s potrebami obyvateľstva regiónu.

8.3. Sociálna pomoc

8.3.1. rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

8.3.2. vytvárať územno-technické predpoklady na zriaďovanie resocializačných stredísk na poskytovanie starostlivosti občanom po skončení liečby v zdravotníckom zariadení na liečbu drogových závislostí v okresoch so zvýšeným výskytom drogových závislostí,

8.3.3. podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni.

8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.

8.4. Kultúra

8.4.1. vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami kultúrnych služieb a tým zvýšiť ich dostupnosť vo všetkých lokalitách kraja,

8.4.2. rozširovať sieť a štruktúru kultúrnych zariadení podľa potrieb okresov, ako neoddeliteľnej súčasti infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu,

8.4.3. podporovať inštitucionálny rozvoj a aktivity mimovládnych organizácií a záujmových združení v oblasti kultúry,

8.4.4. podporovať tvorivé a vzdelávacie aktivity obyvateľstva, prepojiť ponuky kultúrnych inštitúcií na výchovno-vzdelávací program škôl.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.1. Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.

9.2. Plniť opatrenia vyplývajúce zo schválených programov na zlepšenie kvality ovzdušia a akčných plánov na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia Banskobystrického kraja a opatrenia vyplývajúce zo strategických rozvojových dokumentov kraja.

9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako

9.3.2. ochranu vodárenských tokov a ich povodí

9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov

9.3.4. ochranu prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd,

9.3.5. ochranu vôd v citlivých oblastiach,

9.3.6. ochranu vôd v zraniteľných oblastiach,

9.3.7. ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov podľa § 35 zákona c. 364/2004 Z. z. o vodách, zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe (príloha c.5 zákona c. 364/2004 Z. z. o vodách),

9.3.8. zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s kvalitatívnymi cieľmi povrchových vôd a limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia v zmysle platnej legislatívy,

9.3.9 rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

9.4. Vytvárať vhodné stimulačné nástroje na podporu separovania, recyklácie a celkového znižovania produkcie odpadu na území kraja, podporovať zavádzanie „BAT“ technológií v procese riadenie odpadového hospodárstva na úrovni kraja.

9.5. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.

9.6. V rámci prípravy a spracovania novej územnoplánovacej dokumentácie regiónu zhodnotiť optimálnu lokalizáciu pre umiestnenie zariadenia, resp. zariadení na zneškodňovanie odpadu zo zdravotníckych zariadení umiestnených na území Banskobystrického kraja.

9.7. Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.

9.8. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.

9.9. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

10. V oblasti záujmov obrany štátu

10.1. Rešpektovať existujúce vojenské objekty a zariadenia, vrátane ich ochranných pásiem, nezasahovať do ich územia ani inak neobmedzovať ich činnosť.

10.2. Rešpektovať existujúce podzemné zariadenia vojenskej správy na území Banskobystrického samosprávneho kraja.

10.3. Rešpektovať existujúce objekty a zariadenia vojenskej správy na území Banskobystrického samosprávneho kraja.

11. V oblasti civilnej ochrany

11.1. V záujme plnenia úloh a opatrení civilnej ochrany obyvateľstva v oblastiach sídelného rozvoja a priemyselných parkov rešpektovať povinnosť výstavby ochranných stavieb pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súlade s platnou legislatívou.

11.2. Ochranné stavby pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti navrhovať podľa Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a budovať ich v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. Cestná infraštruktúra

1.2 rýchlostná cesta R2 v úseku Zvolen - Detva - Lučenec - Rimavská Sobota - hranica Košického kraja, nová trasa

1.10. cesta I/71 v úseku Lučenec - Filákov - hranica s Maďarskou republikou, rekonštrukcia s obchvatmi sídiel, v súlade s vydaným záverečným stanoviskom MŤP k procesu EIA

1.18. cesta I/75 v úseku Halič, Haličská cesta – Lučenec, Vidiná (x I/16), rekonštrukcia a nová trasa s obchvatom mesta Lučenec ,

1.21.10. cesta II/585 Lučenec – Trenč-Rároš– Dolná Strehová – Pôtor (I/75), rekonštrukcia,

1.21.12. cesta II/594 v úseku Lučenec – Kalonda – štátna hranica s Maďarskou republikou, rekonštrukcia cesty,

1.25.1 súbežná cesta I/16 s R2 v úseku Zvolen – Detva – Lučenec – Rimavská Sobota – hranica Košického kraja, výstavba súvislej trasy s využitím úsekov pôvodnej cesty so šírkovou homogenizáciou úsekov podľa minimálnej kategórie pre cesty I. (II.) triedy,

1.28. Cyklomagistrála Poipľie, Zelená stuha Pohronia, Vrchárska cyklomagistrála, Lučenec – Kalonda/Ipolytartnóc (MR), vrátane rekonštrukcie ciest popri ktorých sú trasované.

2. Železničná infraštruktúra

2.1. Železničná trať TEN-T Nové Zámky – Levice – Zvolen – Lučenec – Košice, modernizácia v celej dĺžke na území Banskobystrického kraja so zvyšovaním traťovej rýchlosti a dokončením zdvojkolajnenia trate; elektrifikácia trate v úseku Zvolen – Košice,

2.5. železničná trať Filákov – Vrútky v úseku Zvolen – Filákov, elektrifikácia,

4. Letecká infraštruktúra

4.2. rekonštrukcia a výstavba objektov a zariadení pre civilnú prevádzku letiska Lučenec, ako verejného letiska hlavnej siete.

5. Zásobovanie pitnou vodou

5.3. Zásobovanie pitnou vodou regiónu Novohrad

5.28. Lučenec oprava a rekonštrukcia vodovodu 3. etapa

5.63.Rekonštrukcia oblastného vodovodu Hriňová - Lučenec - Fiľakovo (HLF) od ÚV Hriňová po VDJ Fiľakovo (úseky ktoré neboli rekonštruované v rámci stavby Zásobovanie južnej časti okresu Veľký Krtíš),

6. odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

6.18. Lučenec - rekonštrukcia kanalizácie a odľahčovacích objektov,

7. Odtokové pomery

7.42. Ľadovo VS, rekonštrukcia bezpečnostného priepadu

7.59. Lučenec, rekonštrukcia úprav na Krivánskom a Tuhárskom potoku,

7.84. Ostatné stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny a sprietočnením tokov pre zabezpečenie pozdĺžnej continuity,

8. Zásobovanie elektrickou energiou

8.5. realizácia rozvodní a transformovní 110/22 kV v mestách Zvolen, Fiľakovo, Detva, Nová Baňa, Lučenec, Poltár s prívodnými 110 kV vedeniami,

9. Zásobovanie plynom

9.1. nová vetva tranzitného plynovodu v okresoch Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš,

9.12. vnútroštátna prepúšťacia stanica vysokotlakového plynovodu (okres Lučenec),

10. Telekomunikácie

10.1. sieť digitálnych ústrední na všetkých úrovniach,

10.2.rezervovanie priestorov pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov (DOK, DON)

11. Odpadové hospodárstvo

11.4. dobudovanie skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný v k.ú. Opatová, okres Lučenec,

Výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa - záväzná časť "Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj" sú záväzným dokumentom pre riešenie ÚPN mesta Lučenec.

9 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

9.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O VÝVOJI POČTU OBYVATEĽOV

9.1.1 Súčasný stav

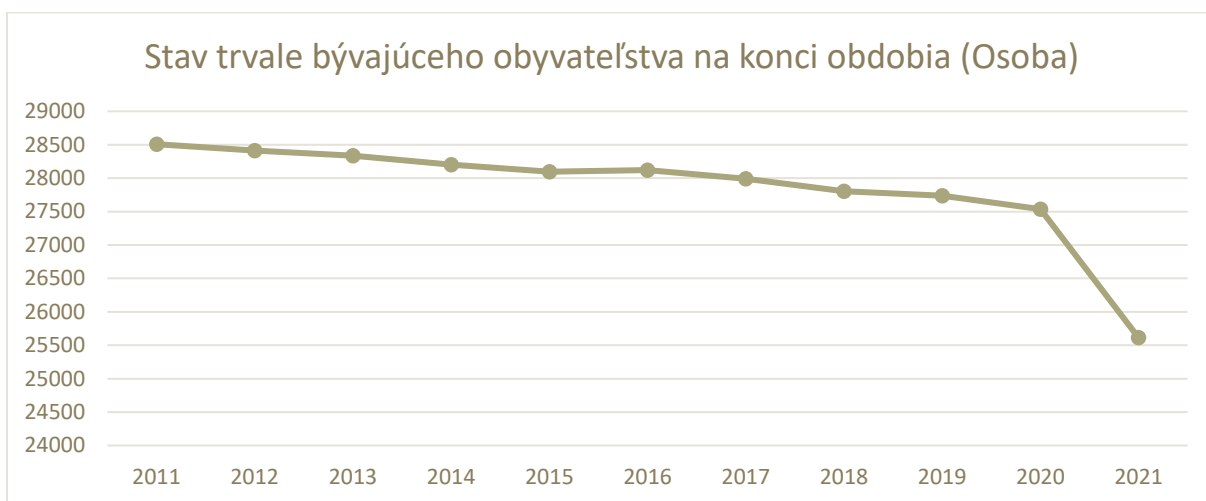
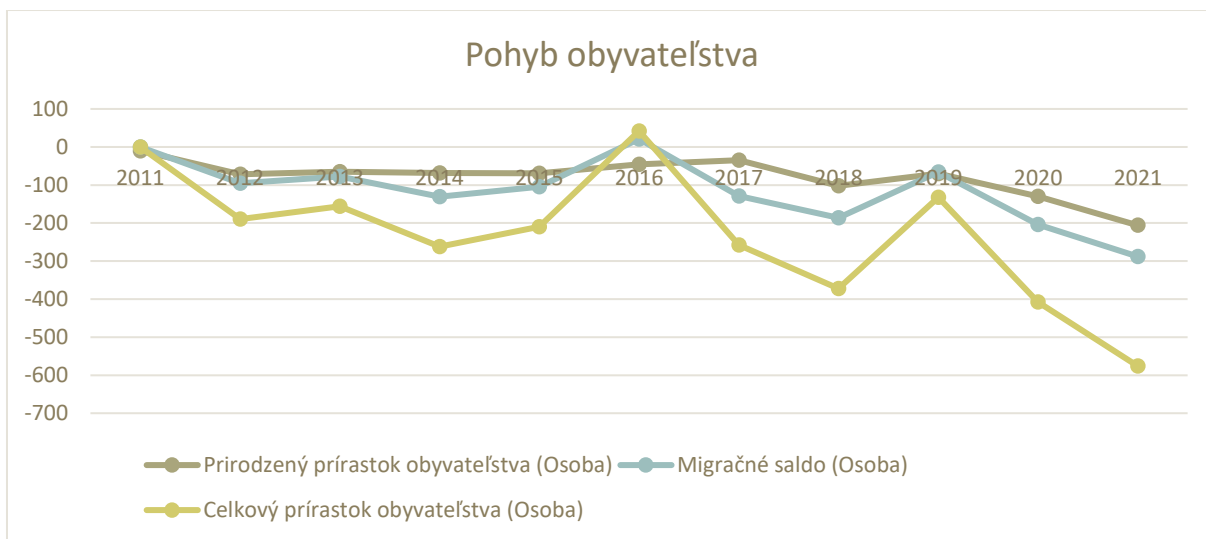
Demografický vývin v Slovenskej republike zaznamenal od roku 1991 výrazné spomalenie nárastu obyvateľstva a v roku 2001 dosiahol celkový prírastok nulovú hodnotu. Demografický vývin v Lučenci zaznamenal od roku 1880 sústavný nárast počtu obyvateľstva a od roku 1991 až 2001 prevládala klesajúca intenzita. podľa výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov bol v roku 2011 zaznamenaný mierny nárast obyvateľstva. Podľa výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov malo v roku 2011 mesto Lučenec 28475 trvalo žijúcich obyvateľov, z toho mužov 13279 a žien 15196. Oproti roku 2001, keď malo mesto 28332 obyvateľov tak došlo k navýšeniu o 143 obyvateľov.

Údaje o počte obyvateľov za roky 2011-2022:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Narodení (Osoba)	303	261	228	222	223	247	240	219	229	232	216
Zomretí (Osoba)	313	332	291	290	292	293	275	320	299	362	422
Prírodný prírastok obyvateľstva (Osoba)	-10	-72	-65	-68	-69	-46	-35	-102	-70	-130	-206
Prisťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	357	409	338	392	396	510	397	340	380	314	317
Vystahovaní z trvalého pobytu (Osoba)	347	432	351	455	432	443	491	424	376	388	399
Migračné saldo (Osoba)	10	-23	-13	-63	-36	67	-94	-84	4	-74	-82
Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	0	-95	-78	-131	-105	21	-129	-186	-66	-204	-288
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia (Osoba)	28508	28413	28335	28204	28099	28120	27991	27805	27739	27535	25614

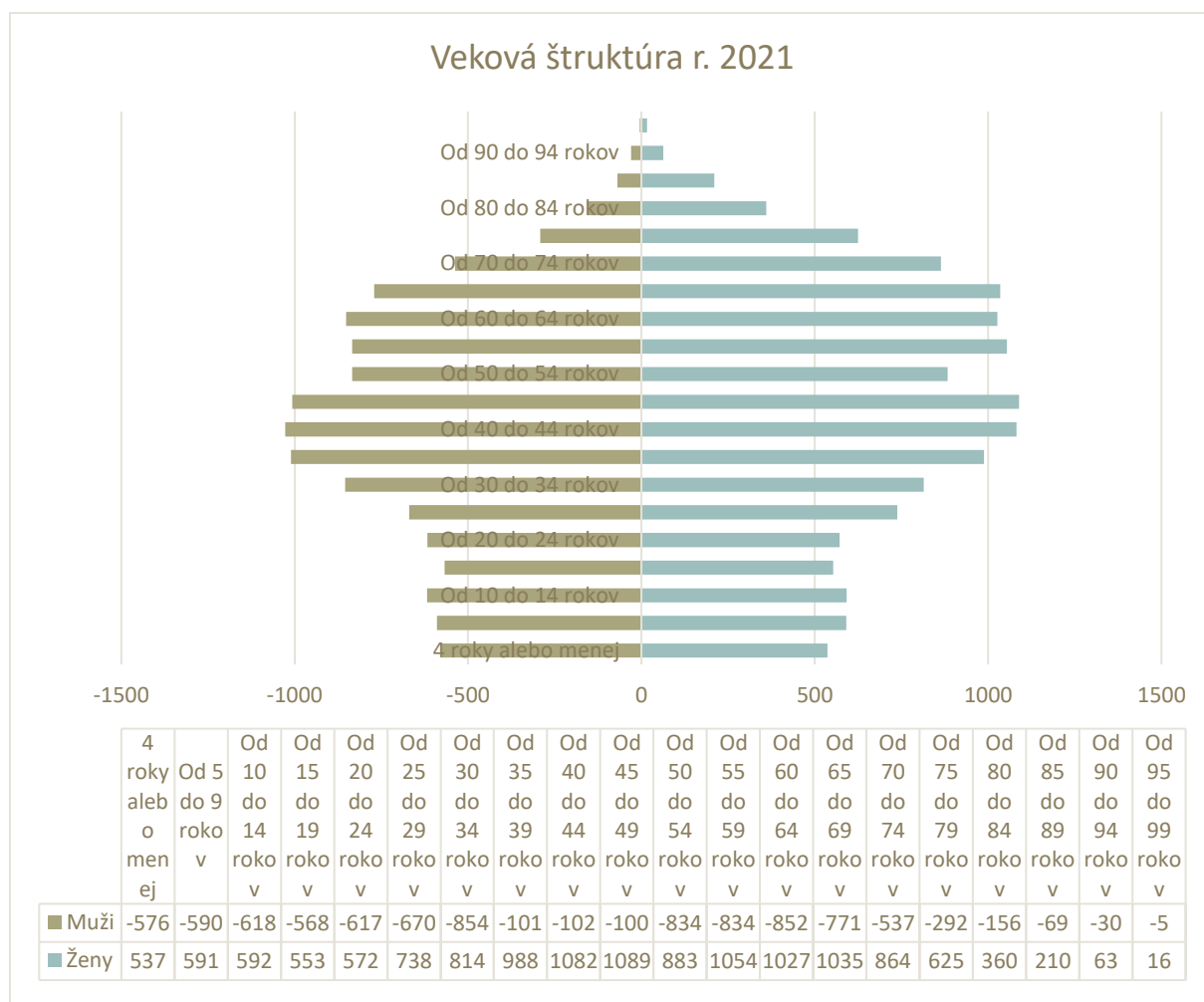
Tabuľka 9-1 Vývoj počtu obyvateľov 2011-2022

Vyhodnotenie údajov:

Obrázok 9-1 Graf vývoja počtu obyvateľov 2011-2021

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Muži	13303	13257	13223	13133	13078	13095	13031	12960	12924	12833	11918
Ženy	15205	15156	15112	15071	15021	15025	14960	14845	14815	14702	13696
Spolu	28508	28413	28335	28204	28099	28120	27991	27805	27739	27535	25614

Z nasledovných sledovaní štatistického úradu vyplýva, že najpočetnejšia skupina obyvateľstva, tak ako v predchádzajúcich rokoch, sú ženy vo veku 45-49 rokov. Taktiež v skupine nad 60 rokov prevládajú ženy. Početná prevaha žien s ich nižšími príjmami negatívne vplyva na ekonomiku mesta a celého regiónu.

Trendy nárastu najstaršej skupiny obyvateľov a ich slabá sociálna situácia tiež spôsobuje relatívny pokles solventnosti a kúpyschopnosti obyvateľstva ako celku. Trend starnutia obyvateľstva sa rovnako ako v celej Slovenskej republike zrýchlil.

Počet najmladšej populácie klesá z príčin odlivu mladých rodín hlavne pre nedostatok vyhovujúcich pracovných príležitostí.

Z uvedeného je zrejmé, že veková štruktúra obyvateľstva mesta sa postupne mení v prospech starších vekových kategórií. Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

9.1.2 Výhľadový počet obyvateľov mesta do roku 2030

Demografický vývoj obyvateľstva mesta Lučenec je do značnej miery ovplyvňovaný ekonomickým a sociálnym prostredím, ktorý sa v čase významných ekonomických zmien nedá vždy presne predvídať.

Očakáva sa tendencia spomaľovania reprodukcie obyvateľstva a tendencie zmien v demografickom správaní sa obyvateľstva: spomaľovanie prírastku počtu obyvateľov, mierne zvyšovanie podielu žien, znižovanie podielu detí vo veku do 15 rokov, nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku a zmeny vo vzdelanostnej úrovni obyvateľstva. Vzhľadom na znižovanie počtu osôb na jednu domácnosť (viac domácností jednotlivcov, bezdetných a máloдетných domácností, zvyšujúci sa podiel starších osôb) treba pre budúcnosť počítať s väčším dopytom po menších bytoch. Bytová výstavba by sa mala v tomto smere zamerať na väčšie percento menších bytov o ktoré bude zo sociologických aj ekonomických dôvodov väčší záujem.

Predpokladaná, prognózovaná veľkosť mesta je stanovená tak, aby boli vytvorené dostatočné priestorové a funkčné rezervy pre harmonický rozvoj mesta pri očakávanom zvýšení podnikateľských aktivít súčasných a budúcich obyvateľov sídla.

V návrhovej etape územného plánu je uvažované s nárastom obyvateľov na počet 35 000 obyvateľov, vo výhľadovej 50 000 obyvateľov.

Územnotechnické podmienky mesta Lučenec - katastrálne územie Opatová a Lučenec, umožňujú na celom riešenom území počítať s výhľadovým počtom 50 000 obyvateľov. V riešenom území sa nachádzajú disponibilné plochy vhodné pre umiestnenie plôch pre bytovú výstavbu. Ďalším dôležitým predpokladom je aj dostatočná kapacita technického vybavenia územia inžinierskymi sieťami.

9.2 BYTOVÝ FOND

Vývoj počtu bytov v meste Lučenec v rokoch 1991, 2001 a 2011

Rok	Byty v rodinných domoch			Byty v bytových domoch			Ostatné budovy			Bytový fond spolu		
	1991	2001	2011	1991	2001	2011	1991	2001	2011	1991	2001	2011
	2 654	2 657	2 612	7 959	8240	8958	19	204	81	10602	11119	11651
Trvale obývaných	2384	2311	2032	7681	7785	8176	18	182	35	10083	10278	10784
v %	89,8	86,4	77,79	76,2	75,7	91,2	94,7	89,2	39,5	95,1	92,4	92,55

V roku 2011 bolo v obci spolu 10 208 trvale obývaných bytov, z toho 2 032 (19,7 %) v rodinných domoch. Priemerný počet bytov na 1 000 obyvateľov v roku 2011 bol 358,7 bytov na 1 000 obyvateľov, 2,79 obyvateľov/1 byt.

Základné údaje o domovom a bytovom fonde podľa výsledkov sčítania v roku 2001 boli nasledovné:

Obec	Domy spolu	Trvalo obývané domy		Neobývané domy	Byty spolu	Trvalo obývané byty		Neobývané byty
		spolu	z toho rodinné			spolu	z toho v rod. domoch	
Lučenec	2239	2239	1 254	243	4217	3 831	1 322	356

Celkový počet bytových jednotiek v r. 2021 bol 11878, pričom obývanosť bytov predstavuje 2,15 obyvateľa na byt, čo je pod priemerom 3,5 ob./byt.

Druh obydli	byt obývaný vlastníkom	byt v nájme	byt vo vlastnom rodinnom dome	družstevný byt	iná forma užívania bytu	nezistený	obecný byt	služobný byt	Celkový súčet
bytový dom	7901	196		375	111	6	339	1	8929
centrum pre deti a rodiny					1				1
domov sociálnych služieb					93				93
fiktívny objekt						2			2
náboženská alebo cirkevná inštitúcia					1				1
neskolaudovaný rodinný dom			6			2			8
nezistený						4			4
núdzové ubytovanie na pracovisku					2				2
núdzový objekt, neurčený na bývanie					10				10
ostatné budovy na bývanie	5	5	1		30	3			44
polyfunkčná budova	21	6			62	10			99
prevádzková budova s bytmi	7				12	1		14	34
rekreačný objekt	1								1
rodinný dom	18	1	2579		35	2	3	1	2639
ubytovacie zariadenie hotelového typu (s bytom)	1				5				6
ubytovňa (podnikové ubytovacie zariadenie bez bytu)								2	2
zariadenie núdzového bývania					1			1	2
zariadenie podporovaného bývania					1				1

9.3 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Podiel ekonomických aktívnych obyvateľov je 42%. Celkový prehľad rozloženia podľa veku uvádzame na základe údajov zo SOBD2021 v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka 2 Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity (SOBD 2021)

	Veková skupina					
	ostatné		poproduktívny vek (65 a viac rokov)		produktívny vek (15-64 rokov)	
Ekonomická aktivita	Celkom	Podiel (%)	Celkom	Podiel (%)	Celkom	Podiel (%)
dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky	1508	6,15%		0,00%		0,00%
dôchodca		0,00%	4265	17,40 %	1396	5,69%
dôverné		0,00%	1	0,00%	20	0,08%
iná		0,00%	2	0,01%	15	0,06%
nezamestnaný		0,00%		0,00%	1266	5,16%
nezistené		0,00%		0,00%	869	3,54%
osoba na materskej dovolenke		0,00%		0,00%	70	0,29%
osoba na rodičovskej dovolenke		0,00%		0,00%	188	0,77%
osoba v domácnosti		0,00%		0,00%	1285	5,24%
pracujúci (okrem dôchodcov)		0,00%		0,00%	8744	35,67 %
pracujúci dôchodca		0,00%	790	3,22%	831	3,39%
príjemca kapitálových príjmov		0,00%		0,00%	31	0,13%
študent vysokej školy		0,00%		0,00%	388	1,58%
žiak strednej školy		0,00%		0,00%	719	2,93%
žiak základnej školy	1985	8,10%		0,00%	144	0,59%
Celkový súčet	3493	14,25 %	5058	20,63 %	15966	65,12 %

Medzi odvetvia s najpočetnejším zastúpením ekonomicky aktívneho obyvateľstva patrí priemyselná výroba, obchod a zdravotníctvo (spolu 38% všetkého ekonomicky aktívneho obyvateľstva):

Odvetvie	Celkom	Podiel (%)
nezistené	5379	19,10%
Priemyselná výroba	4869	17,29%
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	3651	12,96%
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	2062	7,32%
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	2045	7,26%
Vzdelávanie	1680	5,97%
Stavebníctvo	1325	4,70%
Doprava a skladovanie	1307	4,64%
Odborné, vedecké a technické činnosti	957	3,40%
Ostatné činnosti	779	2,77%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	769	2,73%

Administratívne a podporné služby	752	2,67%
Ubytovacie a stravovacie služby	676	2,40%
Informácie a komunikácia	380	1,35%
Činnosti v oblasti nehnuteľností	378	1,34%
Finančné a poisťovacie činnosti	319	1,13%
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	284	1,01%
Umenie, zábava a rekreácia	269	0,96%
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	178	0,63%
Ťažba a dobývanie	100	0,36%
Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	3	0,01%
Celkový súčet	28162	100,00%

Zo zistených zamestnaní je najpočetnejšie zastúpené predavač, učiteľ a vodič.

Zamestnanie	Celkom	Podiel (%)
nezistené	3845	13,65%
neaplikovateľné	3810	13,53%
Predavači	1533	5,44%
Učitelia a odborní pedagogickí pracovníci	1511	5,37%
Vodiči a obsluha pojazdných strojových zariadení	1405	4,99%
Odborní pracovníci administratívnych, podporných a obchodných činností	1228	4,36%
Pracovníci v osobných službách	978	3,47%
Administratívni pracovníci na záznam číselných a skladových údajov	961	3,41%
Operátori stacionárnych strojov a zariadení	902	3,20%
Špecialisti administratívnych, podporných a obchodných činností	828	2,94%
Kvalifikovaní robotníci v hutníctve, strojárstve a podobní robotníci	803	2,85%
Technici a odborní pracovníci v oblasti vedy a techniky	785	2,79%
Montážni robotníci	729	2,59%
Spracovatelia a výrobcovia potravinárskych výrobkov, výrobkov z dreva a odevov	700	2,49%
Odborní pracovníci v zdravotníctve	677	2,40%
Špecialisti v zdravotníctve	662	2,35%
Upratovači a pomocníci	562	2,00%
Pracovníci v oblasti osobnej starostlivosti	539	1,91%
Pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave	516	1,83%
Pracovníci verejnej ochrany a bezpečnostných služieb	498	1,77%
Všeobecní administratívni pracovníci a zapisovatelia	491	1,74%
Kvalifikovaní stavební robotníci a remeselníci okrem elektrikárov	456	1,62%
Špecialisti v oblasti práva, sociálnych vecí a kultúry	432	1,53%
Špecialisti v oblasti vedy a techniky	405	1,44%
Zákondarcovia, ústavní činitelia, vysokí štátni úradníci a najvyšší predstavitelia podnikov a organizácií	335	1,19%
Riadiaci pracovníci (manažéri) vo výrobe a v špecializovaných službách	291	1,03%
Administratívni pracovníci v zákazníckych službách	269	0,96%
Riadiaci pracovníci (manažéri) administratívnych, podporných a obchodných činností	237	0,84%
Špecialisti v oblasti informačných a komunikačných technológií	228	0,81%

Elektrikári a elektronici	224	0,80%
Pracovníci pri likvidácii odpadu a ostatní nekvalifikovaní pracovníci	216	0,77%
Pomocní pracovníci pri príprave jedla	215	0,76%
Odborní pracovníci v oblasti práva, sociálnych vecí a kultúry a podobní pracovníci	182	0,65%
Ostatní pomocní administratívni pracovníci	171	0,61%
Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve (trhovo orientovaní)	130	0,46%
Technici v oblasti informačných a komunikačných technológií	102	0,36%
Riadiaci pracovníci (manažéri) v hotelových, reštauračných, obchodných a v ostatných službách	93	0,33%
Pomocní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	49	0,17%
Ostatné ozbrojené sily	34	0,12%
Kvalifikovaní pracovníci v lesníctve, rybárstve a poľovníctve (trhovo orientovaní)	33	0,12%
Umeleckí a ruční remeselníci a tlačiar	31	0,11%
dôverné	24	0,09%
Poddôstojníci ozbrojených síl	17	0,06%
Farmári, rybári, poľovníci a zberači úrody (samozásobovatelia)	11	0,04%
Dôstojníci ozbrojených síl	8	0,03%
Pouliční predavači a pomocní pracovníci v podobných službách	6	0,02%
Celkový súčet	28162	100,00%

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo na základe dosiahnutého vzdelania je najpočetnejšie zastúpené úplne dosiahnutým stredoškolským vzdelaním s maturitou a vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa (spolu 41%).

Vzdelanie	Celkom	Podiel (%)
úplné stredné vzdelanie s maturitou odborné	6241	22,16%
vysokoškolské vzdelanie - 2. stupeň (Ing.; Mgr.; MUDr.; a i.)	5389	19,14%
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity s výučným listom	4941	17,54%
úplné stredné vzdelanie s maturitou odborné (učňovské) s výučným listom	2170	7,71%
základné vzdelanie - 2. stupeň základnej školy	1713	6,08%
úplné stredné vzdelanie s maturitou všeobecné	1695	6,02%
vyššie odborné vzdelanie nadstavbové (maturita absolventov učebných odborov stredných odborných škôl)	1616	5,74%
vysokoškolské vzdelanie - 1. stupeň (Bc.)	962	3,42%
nezistené	754	2,68%
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity s vysvedčením o záverečnej skúške	751	2,67%
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity a bez výučného listu (zaškolenie, zaučenie)	535	1,90%
základné vzdelanie - 1. stupeň základnej školy	427	1,52%
vyššie odborné vzdelanie pomaturitné (pomaturitné kvalifikačné)	337	1,20%
vyššie odborné vzdelanie vyššie odborné (absolventská skúška, absolventský diplom)	265	0,94%
vysokoškolské vzdelanie - 3. stupeň (PhD.; a i.)	237	0,84%
dôverné	87	0,31%
bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	17	0,06%
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity (bližšie neuvedené)	17	0,06%
úplné stredné vzdelanie s maturitou (bližšie neuvedené)	5	0,02%
základné vzdelanie (bližšie neuvedené)	2	0,01%

Vzdelanie	Celkom	Podiel (%)
vysokoškolské vzdelanie (bližšie neuvedené)	1	0,00%
Celkový súčet	28162	100,00%

Najvýznamnejší zamestnávateľia z výrobných odvetví pre obyvateľov mesta a okolia sú firmy z oblasti výroby strojov a zariadení, spracovania kovov, spracovania dreva a výroby potravín a nápojov, jedná sa o nasledovné spoločnosti (Údaje z prieskumov a rozborov):

Johnson Controls Lučenec, s.r.o.
CBA Slovakia, a.s.
MECOM GROUP s.r.o. Humenné
PRP, s.r.o. Tomášovce
Všeobecná nemocnica s poliklinikou
SAD Lučenec, a.s.
Banskobystrická regionálna správa ciest, a.s.
MEDIAPRESS Lučenec, spol. s r. o.
AGRO CS Slovakia, a.s.
Nicholtrackt, s.r.o.
Ernstprofil, spol. s r. o.
M-MARKET Reality, s.r.o.
D&J Design s.r.o.
Kamwood, s.r.o.
SPOOL, a.s.
Ipeľské tehelne, a.s.
SBD Lučenec
B 6 Slovakia s.r.o.
COSTRUO, spol. s r.o.
SVOMA, s.r.o.
MEPOS, s.r.o.
PS - NOVOPS, a.s.
KLC SERVIS, s.r.o.

10 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY

DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLLENIA

10.1 FUNKCIA A POLOHA MESTA V SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRE

Na základe posledného administratívno-správneho členenia SR z roku 1996 je mesto Lučenec okresným mestom patriacim do Banskobystrického kraja.

Mesto Lučenec je v štruktúre osídlenia stanovenej podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska zaradené do 2.skupiny a 1.podskupiny centier, ležiace na križovaní rozvojovej osi 1.stupňa (Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice), rozvojovej osi 2.stupňa (Lučenec – Fiľakovo) a rozvojovej juhoslovenskej osi 2.stupňa (Nové Zámky – Želiezovce – Šahy – Veľký Krtíš – Lučenec - návrh vo výhľade), s podporovaním rozvoja Lučenca, ako centra s nadregionálnou a regionálnou pôsobnosťou.

Prvú podskupinu tvoria mestá, ktoré sú všetky sídlami súčasných okresov a ich veľkosť sa pohybuje v rozmedzí 25 tis. až 50 tis. obyvateľov. Sú to mestá, ktoré sú v zásade nadregionálneho až celoštátneho významu, často podporené špecifickými funkciami medzinárodného významu.

Leží v priestore hlavnej sídelnej rozvojovej osi 1.stupňa ako sídelné centrum nadregionálneho až celoštátneho významu s komplexnou vybavenosťou na významných dopravných osiach a to východno-západnej, ktorú tvorí cesta 1.triedy I/16 predtým I/50/, a na severo - južnej, ktorú tvorí cesta 1.triedy I/71.

Mesto Lučenec svojou vybavenosťou zabezpečuje základné potreby obyvateľov mesta a ďalších sídiel svojho záujmového územia. Poskytuje pracovné príležitosti v hospodárskej oblasti, v oblasti priemyslu, poľnohospodárstva, služieb, obchodu a iných odvetviach. V meste je vybudovaná rozsiahla sieť zariadení sociálnej infraštruktúry v oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, športu, služieb a obchodu, čiastočne verejnej správy pre obyvateľov mesta a okolitých obcí. V meste sídli matričný úrad, daňový úrad, obvodné oddelenie policajného zboru, orgány štátnej správy a inštitúcie s okresnou pôsobnosťou.

10.2 VÄZBY MESTA NA ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE

Záujmové územie vytvára celé územie okresu Lučenec s mestom Fiľakovo, s hospodárskymi, sociálnymi, rekreačnými, dopravnými a ďalšími väzbami na mestá Zvolen, Banská Bystrica na západnej strane, na mesto Rimavská Sobota na východnej strane, mesto Poltár na severnej strane, mesto Veľký Krtíš na západnej strane a mesto Fiľakovo na južnej strane okresu. Z hľadiska technického vybavenia územia mesta sú okrem hlavných dopravných väzieb veľmi dôležité väzby v zásobovaní pitnou vodou na vodné nádrže Hriňová a Málinec, ktoré sú hlavným zdrojom pitnej vody pre obyvateľov mesta.

10.3 VÄZBA NA NADRADENÉ SYSTÉMY DOPRAVY A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

Z hľadiska dopravného mesto Lučenec sa nachádza na križovatke hlavných ciest a železničných trás spájajúcich Bratislavu s Košicami a Budapešť s Varšavou. Pri 70 km vzdialenom meste Hatvan je napojenie na európsku diaľničnú sieť. Maďarská strana buduje rýchlostnú komunikáciu Hatvan – Salgótarján. Vybudovaním rýchlostnej komunikácie Salgótarján – Lučenec by sa aj mesto Lučenec napojilo na túto sieť. Katastrálnym územím mesta Lučenec vedie cesta I/16 predtým I/50/, ktorá je súčasťou medzinárodného cestného ťahu E 571 (Bratislava - Košice). Súčasný parametre cesty E 571 v okrese nevyhovujú platným normovým požiadavkám pre cesty tohto významu. Rozvoj mesta si vyžaduje napojenie na Bratislavu a Košice diaľnicou alebo rýchlostnou komunikáciou. Na Maďarskú republiku je okres napojený cestným hraničným priechodom Šiatorská Bukovinka - Salgótarján a cestným ťahom lokálneho významu Kalonda - Ipolytarnóc. Lokálne letisko Boľkovce je vzdialené len 5 km od mesta.

Mesto je napojené na celoštátny železničný ťah Košice – Jesenské – Lučenec – Zvolen - Kúty. Túto časť je možné napojiť do Maďarska (Fiľakovo – Salgótarján). V súčasnosti je mesto spojené s Maďarskou republikou železničným hraničným priechodom Šiatorská Bukovinka - Somoskőújfalu.

Pre ekonomický rozvoj mesta je z hľadiska dopravnej infraštruktúry dôležité letisko v susednej obci Boľkovce, ktoré by mohlo čiastočne odstrániť handicap mesta spôsobený vzdialenosťou diaľničných sietí.

Zásobovanie mesta pitnou vodou je zabezpečované z verejného vodovodu v správe StVPS a.s.Banská Bystrica, OZ 02 Lučenec, napojeného na prívodné potrubie Skupinového vodovodu Málinec, mesto Lučenec je zásobované dvomi prívodnými potrubiami z vodojemu Čurgov. Mesto

Lučenec má vybudovanú jednotnú kanalizačnú sieť, odpadové vody sú odvádzané do čistiarne odpadových vôd.

Mesto Lučenec je zásobované elektrickou energiou z 110 kV/22 kV rozvodne VVN/VN Lučenec, ktorá disponuje 2x40 MW inštalovaným výkonom s maximálnym zaťažením cca 40 MW. Rozvodňa je napojená tromi zásobovacími vedeniami 2 x 110 kV, a to dvojvedením č. 7897 a 7782, dvojvedením 7850 a 7883 a dvojvedením 7820 a 7816 a špičkovým dvojvedením z plynovej elektrárne č.7820 a 7901.

Plynom je zásobované mesto prostredníctvom štyroch plynoregulačných staníc VVTL/STL. Cez riešené územie prechádza sústava nadradených tranzitných plynovodov s veľmi vysokým tlakom, súbežne s plynovodom je umiestnené potrubie na tranzit ropy.

10.4 VÄZBY MESTA A JEHO ŠIRŠIEHO ZÁZEMIA

Väzby medzi mestom a okolitými obcami je možno charakterizovať ako prevažne polarizačné (dostredivé) najmä v oblasti poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb, komerčnej vybavenosti, vzdelávania a kultúry a hlavne pracovných príležitostí.

Významné sú väzby na susednú Maďarskú republiku, blízkosť hraničného prechodu a dopravné automobilové a železničné prepojenie do Maďarska.

Pre rekreáciu a cestovný ruch poskytuje záujmové územie optimálne podmienky s využitím v lete aj v zime. V severnej časti sú podmienky pre horskú turistiku a rekreáciu, pre lyžiarske športy, najmä v okolí Kokavy nad Rimavicou a Látkach. V strednej a južnej časti záujmového územia sú aktivity pre letnú turistiku a pobyt v rekreačnej oblasti Ružiná pri vodnej nádrži.

11 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Riešené územie leží v atraktívnom, z krajinárskeho hľadiska rôznorodom prírodnom prostredí. Urbanizovaná krajina zaberá značnú časť plochy katastrálnych území. Riešené územie sa skladá z dvoch katastrálnych území kataster Lučenec a Opatová.

Mesto Lučenec je podľa doterajšieho návrhu ÚPN členené na 8 okrskov, toto členenie ostáva ponechané aj v návrhu riešenia ÚPN:

11.1 OKRSOK Č. 1 – CENTRUM MESTA

Je to centrálna časť mesta s plochou 169,5ha čo predstavuje cca. 20% zastavanej plochy mesta. Toto územie vytvára centrum mesta, ktoré v najväčšej miere predstavuje námestie Republiky, Masarykova ulica a Kubínyho námestie. Nosnými priestormi sú ďalej ulice Karmána, Vajanského, Železničná a Novohradská. V tomto okrsku je v prevažnej miere lokalizovaná občianska vybavenosť, obchody, služby, administratíva, školstvo, kultúra a zábava. Centrum bezprostredne susedí s obytnou zástavbou, v ktorej sa nachádzajú ďalšie zariadenia nadmestskej vybavenosti a služieb napr. nemocnica, školy, zariadenia autobusovej a železničnej dopravy. V tomto okrsku sa nachádza aj pamiatková zóna mesta.

Návrh rieši využívať územie ako polyfunkčné a to tak, že okrem centrálnych funkcií, ktoré majú okresný, prípadne regionálny význam budú sa v území môcť umiestňovať hlavne obchodné, administratívne, hospodárske, správne, zastupiteľské a kultúrne zariadenia. V tomto okrsku je možnosť umiestňovania

školských zariadení a objekty pre bankovníctvo a finančníctvo. Okrajové časti mesta je možné využívať pre bývanie mestského typu, s možnosťou umiestňovania podnikateľských činností, ktoré svojou prevádzkou nerušia okolité prostredie.

Z hľadiska priestorového usporiadania mestskej štvrte návrh ÚPN dodržiava existujúcu štruktúrnú skladbu ulíc, námestí a vodných plôch so zeleňou.

Za hlavnú kompozičnú os je určená Masarykova ulica v smere východ - západ, od kalvínskeho kostola až po budovu okresného úradu na Námestí Republiky. Vedľajšie kompozičné osi sú tvorené severo - južným smerom ulicami Železničnou ulicou, Komenského ulicou a ulicou Kármána v predĺžení cez Kubínyho námestie do Vajanského ulice. Tieto priestory slúžia pre integrovaný pohyb peších, cyklistov a automobilov.

V tomto okrsku sa nachádza aj nemocnica s poliklinikou, odborné stredné školy, gymnáziá domov mládeže, športové zariadenia a hypermarkety. Plochy a objekty bývalých potravinárskych výrobní sa postupne navrhujú reštrukturalizovať na iné využívanie v rámci poskytovania služieb so zmiešanou mestskou funkciou, resp. drobnou výrobou, účelovou vybavenosťou.

11.2 OKRSOK Č. 2 - JUH

Nachádza sa v južnej časti mesta, Vajanského ulica tvorí hlavnú os tohto okrsku. Ohraničený je Tuhárskym potokom v severnej časti, na východe je to železničná trať Lučenec - Veľký Krtíš, na západnej strane Lúčna ulica.

Východná je tvorená zastavanou plochou, tu prevláda obytná zástavba prostredníctvom bývania hlavne v rodinných domoch, na ulici Vajanského sú to aj bytové domy. V rámci občianskej vybavenosti je tu základná škola, domov dôchodcov, sociálny ústav, internáty a cintorín. V južnej časti sa nachádzajú objekty priemyselnej výroby, areál SAD, pekárň, areál SPP a iné zariadenia výrobného charakteru. Navrhne sa ďalšie rozšírenie priemyselnej zóny.

Západná časť je nezastavané územie až na výnimku rodinných domov v severozápadnej časti a solitérnych plôch vidieckeho bývania. Nachádza sa tu areál Johnson Controls Lučenec s.r.o. a dve fotovoltaické elektrárne. V tomto okrsku sa navrhujeme umiestniť plochy bytových domov s prislúchajúcou občianskou vybavenosťou, plochy bývania v rodinných domoch.

11.3 OKRSOK Č. 3

Nachádza sa v juhozápadnej časti mesta.

Severná časť je navrhovaná pre bývanie v rodinných domoch, mestský park a pre športové a školské zariadenia. V západnej časti sa nachádza nákupné centrum, objekt školy v rozvodňa elektrickej energie, objekty parného mlyna.

V západnej sa nachádza vodná plocha L'adovo a bývanie v rodinných pri Haličskej ceste. Navrhujeme rozšírenie kapacity plôch pre bývanie v rodinných domoch a zmenu plôch parného mlynu na športovo rekreačné využitie.

Záhradkárské osady, ktoré sú súčasťou navrhované pre budúce bývanie v rodinných domoch.

Južná časť okrsku je nezastavateľné územie (les) so izolovanou zástavbou pre účely rekreačnej a sociálnej vybavenosti.

11.4 OKRSOK Č. 4

Tento okrsok zaberá plochy západne až severozápadne od centra mesta.

Východná časť je zastavané územie nachádzajú sa tu objekty bytových domov s príslušnou občianskou a komerčnou vybavenosťou, sú tu aj plochy bývania v rodinných domoch. Z nadmestskej vybavenosti sú tu plochy kde sa nachádzajú objekty Hasičského a záchranného zboru, polikliniky, pošty a základnej školy pre sluchovo postihnuté deti. Z výrobných plôch je to bývalý areál Pozemných stavieb. Sú tu aj plochy statickej dopravy, kde vo veľkej miere majú zastúpenie radové garáže. V lokalite medzi sídliskom Rúbanisko a ul. Podjavorinskou je uvažované s bývaním v bytových, rodinných domoch a plochami pre príslušnú vybavenosť - územia zmiešané mestské.

V západnej časti je navrhovaná nová zóna so zameraním na mestské bývanie vrátane príslušnej občianskej vybavenosti.

11.5 OKRSOK Č. 5

Tento okrsok zaberá plochy východne až severovýchodne od centra mesta, jedná sa prakticky o katastrálne územie mestskej časti Opatová a bývalej obce Malá Ves. Plochy majú prevažne charakter funkcie bývania v rodinných domoch. Plochy bývania v bytových domoch a zariadenia vybavenosti a služieb sú sústredené najmä na ulici A. Jirásk a Gemerskej ceste. Medzi záhradkárskou osadou a Krivánskym potokom je navrhovaná plocha pre územie bývania v rodinných domoch, pri štátnej ceste I/50 rozšírenie plôch pre účelovú vybavenosť. Plocha medzi cestou I/71 a hranicou zastavaného územia časti Malá Ves je vyčlenená pre účelovú vybavenosť a bývanie v rodinných domoch. Ostatné plochy sú navrhnuté na zástavbu rodinnými domami.

11.6 OKRSOK Č. 6

Tento okrsok zaberá plochy severne až severozápadne od centra mesta, hlavnou dopravnou osou je Zvolenská cesta, okolo ktorej sú sústredené plochy priemyslu, areály skladov a výroby. Súčasťou okrsku je aj priestor nákladnej železničnej stanice, plôch železničnej dopravy a areálu bývalej výroby keramických obkladov Novoker. Sú tu navrhované plochy drobnej výroby, účelovej vybavenosti a bývania v rodinných domoch. V priestore okrsku č.6 je navrhovaná trasa rýchlostnej komunikácie R7, ktorá pretína cestu do Vidinej a železničnú trať. V priestore okrsku č. 6 je navrhovaná trasa rýchlostnej komunikácie R7 a trasa preložky cesty I/75, ktoré pretínajú cestu do Vidinej a železničnú trať.

11.7 OKRSOK Č. 7

Tento okrsok zaberá plochy východne až juhovýchodne od centra mesta. Nachádzajú sa tu hlavne plochy priemyslu a drobnej výroby, ktoré sa nachádzajú na Gemerskej ulici a Fiľakovskej ceste. Veľkú časť územia tvorí neurbanizovaná časť okrsku, je to plocha medzi Krivánskym potokom a Fiľakovskou cestou.

Severná časť je z veľkej časti urbanizované územie s prevládajúcou funkciou priemyselnej výroby a drobnej výroby. Skladá sa z katastrálneho územia Opatovej a Lučenca. V Opatovej navrhujeme priestor medzi Gemerskou ulicou a železničnou traťou na funkciu účelovej vybavenosti ako aj plochu medzi Fiľakovskou cestou, Krivánskym potokom a železnicou. Plochy južne od hranice zastavaného územia navrhujeme využiť pre priemyselnú výrobu. Súčasťou týchto plôch je aj priemyselný park a areál mäsokombinátu. V časti 7a sa nachádza čistička odpadových vôd mesta Lučenec a obce Vidiná.

Južná časť je neurbanizované prostredie z dôvodu bezpečnostného a ochranného pásma produktovodov, ktoré sa v tejto časti nachádzajú. Jedine v severnej časti je navrhovaná plocha určená pre priemyselnú výrobu.

11.8 OKRSOK Č. 8

Nachádza sa severovýchodne od centra mesta, tvoria ho samostatné sídelné a hospodárske celky Dolná Slatinka, Horná Slatinka, Čurgov, Líškova osada. Cez toto územie sú navrhované dôležité dopravné trasy, jedná sa o rýchlostnú cestu R2 Zvolen – Lučenec, preložka štátnej cesty 1/71. V lokalite Čurgov je navrhované rozšírenie skládky nie nebezpečného odpadu. Cez okrsok č.8 je trasovaná rýchlostná komunikácia R2 s návrhom mimoúrovňového križovania.

12 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

12.1 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

Návrh riešenia rozvoja plôch pre bývanie vychádza z týchto zásad:

- dodržať kompaktnú pôdorysnú formu zastavaných území mesta a jednotlivých miestnych častí,
- počet navrhovaných bytov v rodinných domoch a bytových riešiteľ v pomere 70% / 30 %,
- okrem zastavania voľných prelúk a reštrukturalizácie, resp. prestavby, existujúcich záhradkárskych a chatových lokalít v okrajových častiach mesta riešiť obytnú zónu aj formou nových obytných súborov s centrami základného občianskeho vybavenia,
- do bilancií prírastku bytového fondu premietnuť predpokladaný odpad bytového fondu (z dôvodu zmeny funkcie, dožitia, resp. vyvolanej asanácie) v rozsahu 1,5 % zo stavu v roku 2001.

Lučenec je 25. najväčšie mesto SR podľa počtu obyvateľov. Počet obyvateľov v meste Lučenec postupne klesá. Z pôvodného počtu 27 892 v roku 2007 klesol celkový počet na 27 128 v roku 2012. Na 1 km² pripadá 586 obyvateľov.

Celkom sa navrhuje cca 1165 nových bytov na celkový počet cca 11354 bytov.

Pri rovnakej obložnosti bytov (2,15 ob./byt) je celkový navrhovaný počet obyvateľov 24 411 ob. Pri obložnosti 3 ob./byt sa celkový počet obyvateľov vrátane existujúcich bytov navrhuje na 34 062.

Prehľad počtu bytov	Etap			
Funkčná plocha	Návrh	Stav	Výhľad	Celkový súčet
Plochy bývania v bytových a rodinných domoch	20	21		41
Plochy bývania v bytových domoch		4103		4103
Plochy bývania v rodinných domoch	675	763		1438
Zmiešané plochy bývania a občianskej vybavenosti	490	5282		5772
Celkový súčet	1165	10169		11354

V územnom pláne sú pre bývanie vyčlenené plochy:

Bd – plochy bývania v bytových domoch

Bývanie v bytových domoch a zariadeniach s charakterom dlhodobého bývania vrátane verejnej zelene a parkov, občianskej vybavenosti, hromadných garáží a detských ihrísk a súvisiacej dopravnej a technickej infraštruktúry.

uc	etapa	Počet bytov	Počet obyvateľov
1	Stav	1025	2201
2	Stav	547	1174
3	Stav	9	19
4	Stav	2290	4921
5	Stav	55	117
7	Stav	137	294
8	Stav	30	64
Celkový súčet		4093	8790

Br – plochy bývania v rodinných domoch

Bývanie v rodinných domoch vrátane záhrad pri rodinných domoch, detských ihrísk a súvisiacej dopravnej a technickej infraštruktúry. Občianska vybavenosť, ktorá svojím charakterom a prevádzkou môže byť umiestnená do funkcie bývania.

uc	etapa	Počet bytov	Počet obyvateľov
1	Návrh	0	0
	Stav	27	55
2	Návrh	111	234
	Stav	158	327
3	Návrh	327	695
	Stav	162	340
4	Návrh	36	74
	Stav	109	230
5	Návrh	123	262
	Stav	180	373
6	Stav	1	2
7	Stav	23	48
8	Návrh	56	119
	Stav	44	91
Celkový súčet		1357	2850

Bz – zmiešané plochy bývania a občianskej vybavenosti

Mestské zóny s funkciou bývania a občianskej vybavenosti mestotvorného charakteru vrátane verejnej zelene a parkov, hromadných garáží a detských ihrísk a súvisiacej dopravnej a technickej infraštruktúry.

uc	etapa	Počet bytov	Počet obyvateľov
1	Návrh	0	0
	Stav	4014	8600

uc	etapa	Počet bytov	Počet obyvateľov
2	Návrh	259	555
	Stav	165	350
3	Návrh	85	182
	Stav	450	959
4	Návrh	54	113
	Stav	115	244
5	Návrh	76	161
	Stav	452	968
6	Stav	6	12
7	Stav	21	45
8	Návrh	3	6
Celkový súčet		5700	12195

Bm – plochy bývania v bytových a rodinných domoch

Prímestské zóny bývania v bytových a rodinných domoch, základného občianskeho vybavenia vrátane verejnej zelene a parkov, hromadných garáží a detských ihrísk a súvisiacej dopravnej a technickej infraštruktúry.

uc	etapa	Počet bytov	Počet obyvateľov
2	Návrh	20	43
	Stav	20	43
Celkový súčet		40	86

12.2 NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU

Výhľadový rozvoj zariadení občianskej vybavenosti je ovplyvňovaný viacerými faktormi, z ktorých medzi najvýznamnejšie patria:

- vývoj počtu obyvateľov mesta a jeho veková skladba (školsťvo, zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie),
- postavenie mesta v štruktúre verejnej správy a ako aktívneho centra cestovného ruchu,
- možnosti finančného zabezpečenia rozvojových potrieb (obce a podnikateľská sféra),
- vývoj reálnych príjmov obyvateľstva.

V riešenom území sú navrhované zariadenia občianskeho vybavenia, okrem niektorých najmä komerčných zariadení, koncentrované výlučne v samotnom meste Lučenec, resp. v jeho centrálnej mestskej zóne a do lokálnych centier vrámci obytných zón.

V územnom pláne sú pre občiansku vybavenosť vyčlenené plochy:

O – Plochy občianskej vybavenosti

- Zóny obchodu a služieb komerčného charakteru regionálneho a nadregionálneho významu, obchodných a nákupných centier, multifunkčných centier a súvisiacej dopravnej a technickej infraštruktúry.
- Zóny pre školy, edukačné, výskumné a vzdelávacie aktivity, zdravotníctvo a súvisiacej dopravnej a technickej infraštruktúry.
- Občianska vybavenosť predovšetkým miestneho charakteru o a súvisiacej dopravnej a technickej infraštruktúry.

12.2.1 Sociálna infraštruktúra

Materské školy: (stav k 15.9.2014) počet **8** - z toho 3 ako súčasť ZŠ, počet detí 775, 1 MŠ pri ZŠ je s výchovným jazykom maďarským, zriaďovateľom je mesto;

Špeciálne materské školy a súkromná materská škola pri Všeobecnej nemocnici s poliklinikou: (stav k 15.9.2014), počet **3**, počet detí 78, zriaďovateľom je Okresný úrad (okrem škôlky pri nemocnici).

Špeciálne materské školy sú zamerané na deti s poruchami reči, sluchu, správania a so syndrómom autizmu;

Základné školy: (stav k 15.9.2014) počet 9, počet žiakov 2743

(1.stupeň 1163, 2.stupeň 1580), 1 škola s vyučovacím jazykom maďarským, zriaďovateľom 7 škôl je mesto, 1 školy cirkev, 1 školy súkromný subjekt;

Špeciálne základné školy: (stav k 15.9.2014) počet 3, počet žiakov 375, zriaďovateľ: Okresný úrad. Špeciálne základné školy sú zamerané na deti s poruchami sluchu, reči, telesným a mentálnym postihnutím a syndrómom autizmu; Internátna ZŠ pre žiakov s poruchami sluchu má celoslovenskú pôsobnosť;

Gymnázia: (stav k 15.9.2015) počet 2, počet žiakov 583. Gymnázia zabezpečujú vzdelávanie v štvorročnom aj v osemročnom profile.

Súkromné gymnázium – zriaďovateľ súkromný subjekt a Gymnázium B. S. Timravy - zriaďovateľ: Banskobystrický samosprávny kraj;

- Stredné odborné školy: (stav k 15.9.2015) počet 6, počet žiakov 2231, sú to:
- Stredná priemyselná škola stavebná Oskara Winklera,
- Stredná odborná škola technická, Pedagogická a sociálna akadémia,
- Stredná zdravotnícka škola,
- Obchodná akadémia a Stredná odborná škola hotelových služieb a dopravy,

2 stredné školy – SPŠ stavebná a PaSA sú s vyučovacím jazykom slovenským aj maďarským. Zriaďovateľom všetkých je Banskobystrický samosprávny kraj;

Špeciálne stredné školy: (stav k 15.9.2015) počet 2, počet žiakov 114, sú to: Odborné učilište internátne a Praktická škola. Zriaďovateľ: Okresný úrad;

Základné umelecké školy: (stav k 15.9.2015) počet **3**, počet žiakov 1353, zriaďovatelia: občianske združenie, cirkev, súkromný subjekt;

Centrá špeciálnopedagogického poradenstva: (stav september 2015) počet 2, počet klientov 1523, zriaďovateľ: Okresný úrad;

Centrum voľného času: (stav k 15.9.2015) počet **1**, počet členov 225, zriaďovateľ: mesto

12.2.2 Zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie

V meste sa nachádza Všeobecná nemocnica s poliklinikou poskytujúca zdravotnú starostlivosť na 16 oddeleniach a špecializovanú ambulantnú starostlivosť vo viacerých odboroch vnútorného lekárstva. Okrem nemocnice s poliklinikou sa v meste vyskytujú ďalšie neštátne zdravotnícke zariadenia:

- Poliklinika Q Lučenec
- Alergicko-imunologické ambulancie
- Praktický lekár pre deti, pediater
- Gynekologická ambulancia
- Kožná ambulancia
- Praktický lekár pre dospelých
- Očná ambulancia
- Ortopedická ambulancia
- Psychológ, psychiater
- Rehabilitácie a masáže
- Stomatologická ambulancia

V meste sa nachádza aj 15 lekární, čo je dostačujúci počet; svoje zastúpenie majú všetky tri zdravotné poisťovne.

Mesto Lučenec je inštitúciou, ktorá v zmysle zákona zabezpečuje sociálnu starostlivosť svojim občanom, sociálne služby poskytujú aj organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja a iných organizácií. V súčasnosti sa v meste poskytujú, alebo pripravujú služby:

- nocľahárne pre bezdomovcov, ako zariadenie sociálnych služieb pre občanov bez prístrešia, bolo zriadené ako účelové zariadenie mesta. Mesto Lučenec prevádzkuje uvedené zariadenie v zimných mesiacoch, obvykle od septembra do konca apríla podľa poveternostných podmienok občanom s trvalým pobytom v meste Lučenec ako aj občanom s trvalým pobytom mimo mesta. V týchto zariadeniach poskytuje ďalšie služby – stanica osobnej hygieny, práčovňa, požičiavanie pomôcok;
- denné centrum pre seniorov, ktoré poskytuje kultúrne a spoločenské vyžitie občanov mesta t.j. dôchodcov. Mesto Lučenec ako zriaďovateľ prevádzkuje dve zariadenia denného centra a to Denné centrum so sídlom na Ulici Dr. Herza 24 a v mestskej časti Opatová na Ulici parašutistov;
- stredisko sociálnych služieb, ktoré bude poskytovať dohľad a stravovanie občanov, ktorí pre svoj zdravotný stav sú odkázaní na pomoc inej osoby. Táto služba bude zriadená v budove na Ulici Dr. Herza;
- v spolupráci s Asociáciou samaritánov SR poskytuje služby monitorovania a signalizácie pomoci (náramky 9 ks);
- Komunitné centrum funguje od februára 2015 na Rapovskej križovatke.

Domovy sociálnych služieb, ktoré zabezpečujú starostlivosť zdravotne postihnutým občanom a seniorom. Na území mesta Lučenec sa nachádzajú 4 zariadenia, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja.

Ďalšie organizácie, občianske združenia a neziskové organizácie na území mesta zabezpečujú sociálnu starostlivosť svojim občanom:

- Pre týrané matky s deťmi je zariadenie
- Dom pre osamelých rodičov.

Na riešenie krízových situácií slúži zariadenie, ktoré zriadilo OZ Za dôstojný život:

- Centrum pre občana a rodinu – Domov pre osamelých rodičov a útulok
- Krízové stredisko - centrum pre občana a rodinu,
- OZ - PRO VITAE Hospic HESTIA, zabezpečuje primeranú starostlivosť občanom s ťažkým zdravotným postihnutím.

Občianske združenia a ďalšie podobne zamerané zariadenia poskytujú sociálne služby, ktoré plnia funkciu uspokojovania potrieb skupinám ľudí s rôznym druhom zdravotného postihnutia:

- Krízové stredisko – Amoret, poskytuje pomoc týraným, zanedbávaným a zneužívaným deťom,
- Charitatívne centrum - poskytujú pomoc ľuďom v hmotnej núdzi bez domova a prepusteným z výkonu trestu,
- Červený kríž,
- Charitatívno-sociálne centrum sv. Rity Lučenec (CHSC),
- Denné centrum Dúhový domček zriadila nezisková organizácia A-megan. Uvedené zariadenie poskytuje dve formy sociálnych služieb: denné centrum a denný stacionár

Pre jednotlivé spomínané funkcie sú v územnom pláne vymedzené plochy občianskej vybavenosti a zmiešané plochy bývania a občianskej vybavenosti.

12.2.3 Obchod, ubytovacie a stravovacie služby

Obchodná vybavenosť, služby a administratíva podliehajú neustálym zmenám v súvislosti s reštrukturalizáciou týchto zariadení.

Komerčnú vybavenosť v meste tvoria zariadenia občianskej vybavenosti, ktoré majú verejný charakter a ich služby sa poskytujú na základe voľnej ponuky a dopytu. Sem patria hlavne zariadenia maloobchodu, služieb obyvateľstvu, nevýrobné služby, informačné a poradenské služby. Komerčnú vybavenosť nie je možné presne stanoviť určovaná je a vzniká najmä na základe potreby a dopytu. Táto vybavenosť je sústredená hlavne v centrálnej časti mesta. V návrhovej etape je uvažované s umiestňovaním zariadení vybavenosti a služieb komerčného charakteru hlavne v existujúcich objektoch v centrálnej časti mesta. Vo fáze výhľadu bude potrebné zariadenia umiestňovať na rozvojových plochách v súčinnosti s charakterom navrhovaného funkčného využitia.

V množstve a štandarde obchodov, ubytovacích a stravovacích služieb sa odráža význam mesta v oblasti cestovného ruchu. Tieto zariadenia nadmiestneho významu sú koncentrované najmä v centrálnom území – v mestskom centre, ktoré je v historickom jadre (mestskej pamiatkovej rezervácii). Zariadenia miestneho významu sú lokalizované najmä v podružných centrách obytných okrskov a centrálnej časti mesta.

Pri riešení tejto kategórie občianskej vybavenosti sa vychádza zo širšej škály funkčného zónovania územia mesta. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti kapacitné potreby mesta v tejto kategórii občianskeho vybavenia nie sú v riešení špecifikované. Ich umiestnenie v jednotlivých funkčných zónach riešeného územia je usmerňované záväznými regulatívami funkčného využívania územia.

Ponuka ubytovacích zariadení je v meste vyhovujúca a zodpovedá požiadavkám trhu. Ubytovacie zariadenia sú kvalitatívne na dobrej úrovni v rôznych cenových skupinách. V meste Lučenec sa nachádzajú 4 hotely, 2 penzióny, 1 apartmánový dom a 3 turistické ubytovne. Celkový počet ubytovacích zariadení je v zmysle štatistického úradu v roku 2011 18 zariadení s kapacitou 962 lôžok.

Pri riešení tejto kategórie občianskej vybavenosti sa vychádza zo širšej škály funkčného zónovania územia mesta. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti kapacitné potreby mesta v tejto kategórii občianskeho vybavenia nie sú v riešení špecifikované. Ich umiestnenie v jednotlivých funkčných zónach riešeného územia je usmerňované záväznými regulatívami funkčného využívania územia.

12.2.4 Kultúrne vybavenie a sakrálne stavby

Tieto zariadenia sú prevažne koncentrované v centrálnej časti mesta. Odrážajú význam a špecifickosť mesta v oblasti špeciálneho školstva, sakrálnych stavieb, kultúrneho bohatstva a dedičstva ako aj v oblasti poznávacieho turizmu a kapacitne vyhovujú aj v návrhovom období.

Cintoríny

ÚPN navrhuje plochu pre rozšírenie existujúceho cintorína s novým vstupným areálom s príslušnou vybavenosťou, službami a parkoviskom. Navrhovaná plocha na rozšírenie pokryje teoretickú plošnú požiadavku mesta pre návrhové obdobie.

12.2.5 Peňažníctvo a verejná administratíva

Významnejšie peňažné inštitúcie lokalizované na území mesta: Všeobecná úverová banka, Slovenská sporiteľňa, Primabanka Slovensko, Tatrabanka, OTP banka, Poštová Banka.

Samospráva: Mestský úrad Lučenec

Štátna a verejná správa: Okresný úrad, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny,

Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Daňový úrad, Okresný úrad LC – odbor katastra, Sociálna poisťovňa, Všeobecná zdravotná poisťovňa

Ďalšie úrady a inštitúcie: Okresné riaditeľstvo policajného zboru, Okresná prokuratúra, Okresný súd

Zdravotné poisťovne: Všeobecná zdravotná poisťovňa, Dôvera a Union

Komerčné poisťovne Allianz a Kooperatíva

Cirkevné inštitúcie: Rímskokatolícka cirkev Lučenec

Evanjelická cirkev a. v. Lučenec

Reformovaná kresťanská cirkev (kalvínskych) Lučenec

Apoštolská cirkev Lučenec

Bratská jednota baptistov, cirkevný zbor Lučenec

Miestny zbor Cirkvi adventistov siedmeho dňa

Vo väzbe na navrhované plochy určené na rozšírenie funkčných zón mesta sú riešené funkcie občianskej vybavenosti komerčného a administratívneho charakteru v rámci vyššej občianskej vybavenosti na plochách určených na prestavbu. Jednotlivé druhy týchto zariadení vyplývajú z požiadaviek a potrieb verejnej a podnikateľskej administratívy. Pre túto kategóriu občianskeho vybavenia sú uvažované plochy v navrhovaných lokalitách v zmysle príslušného funkčného regulatívu.

12.3 NÁVRH RIEŠENIA VÝROBY

12.3.1 Poľnohospodárska výroba

V katastrálnom území mesta Lučenec s výmerou 4778,9 hektárov poľnohospodárska pôda predstavuje 2741,7 ha, z toho 2013,4 ha predstavuje orná pôda, 560,5 ha lúky a pasienky a lesná pôda predstavuje 940 ha. V súčasnej krajinnej štruktúre dominuje poľnohospodárska pôda.

V súčasnosti poľnohospodársku výrobu prevádzkuje spoločnosť Družstvo Agrospol ktorá v katastrálnom území mesta Lučenec má hospodársky dvor v južnej časti katastrálneho územia na Vajanského ulici. Pri Haličskej ceste sa nachádza poľnohospodársky dvor bývalej SPTŠ a na Hornej Slatinke poľnohospodársky areál bývalého Semenárskeho štátneho podniku.

Skladovanie osív a obilnín je zabezpečované v areáli na Podjavorinskej ulici a Dolnej Slatinke.

Zariadenia pre živočíšnu výrobu a skladovanie produktov živočíšnej výroby nevyžadujú zvýšené nároky na rozvojové plochy.

Pre poľnohospodársku výrobu sú v územnom pláne vymedzené plochy:

Ia – Plochy poľnohospodárskej výroby

- Areály hospodárskych dvorov bez chovu a spracovania živočíšnej výroby.
- Areály hospodárskych dvorov vrátane chovu a prvotného spracovania živočíšnej výroby.
- Areály farmárskych dvorov vrátane chovu a prvotného spracovania živočíšnej výroby prioritne za účelom cestovného ruchu a lokálnej malovýroby, bývania a prechodného ubytovania.

12.3.2 Priemyselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

Štruktúra priemyselnej výroby v meste Lučenec je rôznorodá. Mnohé výrobné, obslužné a obchodné činnosti v meste zabezpečujú v súčasnej dobe menšie firmy s počtom zamestnancov do 30.

Po roku 1990 priemyselná výroba Lučenci v predchádzajúcej podobe bola utlmená. Pôvodné štátne podniky sa transformovali a následne buď rôzne sprivatizovali, alebo vplyvom konkurenčnej neschopnosti postupne zanikli, alebo v súčasnosti sú v ich priestoroch celkom nové firmy rôzneho zamerania. Z urbanistického hľadiska je využívanie jestvujúcich areálov priemyselnej výroby značne neprehľadné pretože ich objekty a priestory sú prenajímané alebo odpredávané na najrôznejšie, nielen výrobné účely. Rovnaká je aj situácia v skladovom hospodárstve, kde sú v pôvodne skladových priestoroch nové výrobné, skladové a administratívne prevádzky. Záverom je však možné konštatovať, že pôvodné výrobné areály na území mesta si v prevažujúcej miere svoju funkčnosť zachovali. To pre riešenie ÚPN mesta znamená podľa možností zachovať na území mesta založené funkčné zónovanie výrobných zón a vytvárať podmienky ich prevádzkovej funkčnosti i v ďalšom období.

Podniky priemyselnej výroby, remeselnej výroby a stavebníctva sú koncentrované najmä vo výrobných okrskoch. Jedná sa o okrsky 2, 6 a 7. V týchto okrskoch sú predpokladané aj rezervy na rozvoj priemyselnej výroby a drobnej výroby.

Pre výrobu sú v územnom pláne vymedzené plochy:

If – Plochy fotovoltických elektrární

Areály fotovoltaiických elektrární. Vráťane zelene, dopravnej a technickej infraštruktúry a stavieb potrebných pre obsluhu a prevádzku areálu.

Io – Zmiešané plochy výroby, výrobných služieb, skladov a občianskej vybavenosti

Areály výroby, výrobných služieb mestotvorného charakteru vrátane občianskej vybavenosti mestotvorného charakteru miestneho, nadmiestneho a regionálneho charakteru, obchodných centier.

Iv – Plochy priemyselnej výroby

Areály priemyselnej výroby, skladovania bez mestotvorného charakteru.

Areály ťažby a spracovania, skladovania s dôrazom na plochy ťažby a dobývania nerastných surovín.

Is – Plochy drobnej výroby a skladov

Areály skladov, logistických centier a prípadnej drobnej výroby.

12.4 NÁVRH RIEŠENIA REKREÁCIE

12.4.1 Charakteristika rekreačného potenciálu územia

Mesto Lučenec svojou polohou, civilizačnými a prírodnými danosťami má veľmi priaznivé podmienky pre zotavenie a rekreáciu domácich obyvateľov a pre atraktívnu ponuku pre cestovný ruch. Charakter kotliny, v ktorej sa mesto Lučenec nachádza s niekoľkými vodnými nádržami a s prevažne letnou klímou, umožňuje rozvíjať najmä oddych, relaxáciu a šport pri vode. Zimné rekreačné možnosti sú v blízkom okolí riešeného územia obmedzené. Nachádzajú sa v severnejšej časti okresu Lučenec a Poltár. celoročnou turistickou aktivitou mesta môžu byť jeho kultúrne a historické pamiatky, ale hlavne rôzne kultúrne, spoločenské a komerčné aktivity a podujatia.

Pre rekreáciu sú v územnom pláne vymedzené plochy:

Ra -Plochy rekreácie a rekreačnej vybavenosti

- Areály rekreácie, športových zariadení vrátane ubytovania a služieb.
- Plochy pre individuálnu rekreáciu prevažne na nekomerčné využitie.

Ri - Plochy športovísk a ihrísk

Areály nekrytých športovísk a doplnkovej občianskej vybavenosti.

Rz – Plochy záhradkárskeho osád

Záhradkárske osady bez bývania a stavieb na individuálnu rekreáciu (chaty).

12.4.2 Štruktúra rekreačných plôch a zariadení

Štruktúra rekreačných plôch a zariadení podľa významu a formy rekreácie sa v riešenom území člení na:

- Strediská cestovného ruchu medzinárodného a nadregionálneho významu.
- Strediská cestovného ruchu nadregionálneho významu.
- Strediská cestovného ruchu regionálneho významu.
- Strediská prímestskej rekreácie.

Obyvatelia a návštevníci mesta Lučenec a turistická klientela majú možnosť využívať rekreačné zariadenia v rámci mesta, zariadenia prímestskej rekreácie a rekreačné strediska v okolí mesta.

V rámci mesta rekreačnú zónu vytvára historická časť mesta, centrálna časť s obchodnými a spoločensko- kultúrnymi zariadeniami, športovo rekreačnými zariadeniami a areálmi. Do rekreačnej funkcie začleňujeme aj parkovú zeleň v meste a lesopark, okolie vodnú nádrž Ľadovo a okolie, oddychové plochy na námestí Republiky, historické Kubínyho námestie.

V návrhovej etape uvažujem v územnom pláne s rozšírením športovo rekreačných aktivít pri vodnej nádrži Ľadovo, pri vodnej ploche na Podjavorinskej ulici a v Malej Vsi. V súčasnosti je využívanie nádrže Ľadovo na kúpanie nevhodné z dôvodu znečistenia. Po výstavbe čističky na ústie Tuhárskeho potoka je možné využitie na rekreačné účely. Nádrž je súčasťou projektu „Športovo – rekreačná oblasť Lesopark – Ľadovo“ a „Cyklistický náučný chodník Lesopark – Ľadovo – Ipolytarnóc“

Prímestské rekreačné zóny tvorí vodná nádrž Ľadovo vybudovaná na Tuhárskom potoku. Je tu časť lesa kategorizovaná ako lesopark o rozlohe 75 ha, na ktorý nadväzujú záhradkárske osady, ktoré prechádzajú do krajinej štruktúry. Záhradkárske osady sú vhodné na krátkodobý pobyt, lokalizované sú najmä v okrsku 3. Do komplexu lesoparku je potrebné zakomponovať existujúcu strelnicu pre športové účely.

V okrsku č.8 sú v návrhovej etape určené plochy na agroturistiku.

Základné športové zariadenia mesta Lučenec sú:

- Zimný štadión
- Športová hala Aréna
- Letné kúpalisko
- Futbalový štadión
- Pre verejnosť sú prístupné viacúčelové športoviská v areáloch základných škôl

12.4.3 Turistické a cykloturistické trasy

Mesto má vhodné predpoklady pre rozvoj cyklistickej a pešej turistiky. V území mesta Lučenec sa nachádzajú a jeho katastrom prechádzajú nasledovné cyklotrasy:

- Cyklistický náučný chodník Lučenec – Ipolytarnóc /Maďarsko/ Trasa: Mestský park v Lučenci : Rybník, rozárium , altánok – Lesopark–Ľadovo – Jelšovec – Veľká nad Ipľom – Veľká jazerá – Rapovce – Kalonda – Ipolytarnóc.
- Cyklistický náučný chodník Lučenec – Málinec Trasa: Mestský park v Lučenci – Halič – Tomášovce – Veľká Ves – Kalinovo – Breznička – Poltár – Rovňany – Uhorské – Málinec.
- Cyklotrasy v Lesoparku Lučenec – Ľadovo.

Cyklochodníky sú navrhnuté v hlavných dopravných trasách za účelom turistiky aj cyklistickej dopravy a vyznačené vo výkrese dopravy.

13 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Súčasné vymedzené zastavané územie obce k 1.1.1990 má rozlohu 144 ha. V územnom pláne je vyznačené zastavané územie pozostávajúce zo zastavaného územia k 1.1.1990 a ostatného územia určeného na zastavanie.

Zastavané územie sa navrhuje nasledovne:

	Návrh
Zastavané územie k 1.1.1990	749 ha (k.ú. Lučenec) + 70 ha (k.ú. Opatová)
Zastavateľné územie navrhované celkom	1437 ha
Prírastok	688 ha

Rozsah územia je vyznačený v grafickej časti.

14 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

14.1 CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Na území obce nie sú vymedzené žiadne chránené územia. V kontakte s riešeným územím sa nachádza CHVÚ SKCHVU021 Poiplie.

Na území intravilánu mesta sa nachádzajú chránené stromy Ginko dvojlaločné a Platany pri Szillasyho kaštieli.

14.2 KULTÚRNO-HISTORICKÉ DEDIČSTVO

14.2.1 Kultúrne pamiatky a pamätihodnosti

V pamiatkovom území mesta sa nachádza množstvo nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok z rôznych historických období a rôznych architektonických slohov, ktoré si zaslúžia vymenovanie v tomto strategickom dokumente. Podľa Registra nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok Pamiatkového úradu Slovenskej republiky sú to:

Mesto Lučenec má vyhlásenú pamiatkovú zónu s novou úpravou hraníc od roku 2005. V pamiatkovej zóne a v riešenom území mesta sa nachádzajú tieto evidované národné kultúrne pamiatky Podľa Registra nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok Pamiatkového úradu Slovenskej republiky sú to:

- Kostol reformovaný, ul. J.Kármána; č. ÚZPF 454/1; KNC 1, Lučenec;
- Dom meštiansky, Kubínyiho nám. 5; č. ÚZPF 3490/1; KNC 10/1, Lučenec;
- Kostol evanjelický, Komenského 14; č. ÚZPF 453/1; KNC 1625, Lučenec;
- Fara evanjelická, Komenského 16; č. ÚZPF 3503/1; KNC 1627/2, Lučenec;
- Dom meštiansky, Vajanského 7; č. ÚZPF 10451/1; KNC 1645/3, Lučenec;
- Tabuľa pamätná, Vajanského 5; č. ÚZPF 517/1; KNC 1649/1, Lučenec;
- Dom meštiansky, ul. Dr. Herza 12; č. ÚZPF 3494/1; KNC 1660/1, Lučenec;
- Budova administratívna, ul. Dr. Herza 14; č. ÚZPF 3483/1; KNC 1662, Lučenec;
- Radnica, ul. Dr. Herza 1; č. ÚZPF 3488/1; KNC 1667/1, Lučenec;
- Dom meštiansky, Kubínyiho nám. 7; č. ÚZPF 3487/1; KNC 1668/1, Lučenec;
- Dom meštiansky, Kubínyiho nám. 8; č. ÚZPF 3486/1; KNC 1677, Lučenec;
- Banka, Kubínyiho nám. 9; č. ÚZPF 3492/1; KNC 16578/2, Lučenec;
- Palác mestský, Kubínyiho nám. 10; č. ÚZPF 3493/1; KNC 1681/2, Lučenec;
- Dom meštiansky, Masarykova 2; č. ÚZPF 3495/1; KNC 1682, Lučenec; - Dom meštiansky, Masarykova 4; č. ÚZPF 3496/1; KNC 1683, Lučenec;
- Dom meštiansky, Masarykova 6; č. ÚZPF 3497/1; KNC 1684, Lučenec;

- Dom meštiansky, Masarykova 8; č. ÚZPF 3498/1; KNC 1685 a 1686, Lučenec;
- Dom meštiansky, Masarykova 10; č. ÚZPF 3499/1; KNC 1688/1-2, Lučenec;
- Dom meštiansky, Masarykova 28; č. ÚZPF 3500/1; KNC 1729/1, Lučenec;
- Dom meštiansky, Masarykova 29; č. ÚZPF 3501/1; KNC 1759/1 a 1758/2, Lučenec;
- Dom meštiansky, ul. Dr. Vodu 2; č. ÚZPF 10765; KNC 1744, Lučenec;
- Dom meštiansky, Masarykova 34; č. ÚZPF 11073/1; KNC 1753, Lučenec;
- Dom bytový, Železničná 16; č. ÚZPF 11249/1; KNC 1776/1, Lučenec;
- Kaviareň, Železničná 1; č. ÚZPF 3506/1; KNC 1829/1, Lučenec;
- Banka, ul. J. Kármána 2; č. ÚZPF 3489/1; KNC 1864/1 a 1865, Lučenec;
- Dom meštiansky, Kubínyiho nám. 3; č. ÚZPF 457/1; KNC 19/1, Lučenec;
- Vila, Jókaiho 7; č. ÚZPF 10958/1 KNC 1919/1, Lučenec;
- Vila s areálom, Jókaiho 13; č. ÚZPF 11072/1-6; KNC 1945 a 1943, Lučenec;
- Fara rímskokatolícka, Kubínyiho nám. 2; č. ÚZPF 456/1; KNC 26/1, Lučenec;
- Dom meštiansky, Kubínyiho nám. 1; č. ÚZPF 3484/1; KNC 27/1, Lučenec;
- Reduta, Vajanského 2; č. ÚZPF 3482/1; KNC 425/1 a 425/2, Lučenec;
- Dom meštiansky, Vajanského 14; č. ÚZPF 3504/1; KNC 434, Lučenec;
- Škola, Kubínyiho nám. 6; č. ÚZPF 3491/1; KNC 7, Lučenec;
- Budova administratívna, Vajanského 16; č. ÚZPF 3505/1; KNC 435/4, Lučenec;
- Kostol rímskokatolícky, č. ÚZPF 452/1; KNC 6, Lučenec;
- Dom polyfunkčný, Novohradská 2; č. ÚZPF 10806/1; KNC 2659/1, Lučenec;
- Márnica, Vajanského ul.; č. ÚZPF 458/1 KNC 1443, Lučenec;
- Pomník, Hladký majer, č. ÚZPF 516/1; KNC 7460, Lučenec;
- Hrobka, kalvínsky cintorín; č. ÚZPF 2741/1; KNC 2967/1, Lučenec;
- Hrob s náhrobníkom, ústredný cintorín; č. ÚZPF 519/1; KNC 1542/24, Lučenec;
- Hrobka, ústredný cintorín; č. ÚZPF 10455/1; KNC 1542/1, Lučenec;
- Kaštieľ, Malá Ves; č. ÚZPF 3479/1; KNC 6297/1, Lučenec;
- Kaštieľ a sadovnícka úprava, Fiľakovská cesta 12; č. ÚZPF 10452/1-2; KNC 372, 373, Lučenec;
- Kaštieľ a park, Dolná Slatinka 4; č. ÚZPF 470/1-2; KNC 721; 723/1; 723/2 a 723/4, Opatová;
- Kaštieľ a park, Jegorovova 3; č. ÚZPF 469/1-2; KNC 1; 2/1; 2/3; 495/62 a 496/4, Opatová;
- Tabuľa pamätná, Jiráskova 26; č. ÚZPF 522/1; KNC 450/1, Opatová
- Park s areálom, mestský park; č. ÚZPF 12243/1-5; KNC 4065/1; 4065/2; 4065/3; 4066/1; 4066/3; 4066/4; 4066/5; 4066/6; 4066/7; 4066/8; 4066/9; 4066/10; 4066/11; 4066/12; 4066/13; 4066/14; 4066/15; 4066/16; 4067/1; 4067/2; 4068/1; 4068/2; 4068/3; 4069/1; 4069/2; 4070; 4071/1; 4073; 4365; 4366; 4367/1-69; 4368/3; 4368/4; 4368/5; 4928/9; 4928/25; 6531/15; 4072/1; 4072/2 (len pozemok); 4072/3 (len pozemok); 6502/1; 6502/31; 6764/1; 6764/232 a KNE 2584/1; 2585/1, Lučenec;
- Tabuľa pamätná s reliéfom, Partizánska 10; č. ÚZPF 518/1, KNC 3382/1, Lučenec.

14.2.2 Archeologické lokality:

Vyhodnotením najstarších dosiaľ známych historických listín sa podľa historika T. Sitára názvom Lučenec označovalo územne rozsiahle panstvo zaberajúce povodie vodného toku Krivánsky potok od Fabianky a Rapoviec na juhu po Podkriváň na severe. Panstvo bolo pomenované podľa spomenutého potoka, ktoré sa v listinách z 13. storočia spomínal pod názvom Lučenecký potok. Toto panstvo bolo začiatkom 13. storočia v držbe rodu Kačičovcov, ktorým však bolo niekedy po roku 1213 odobraté za trest jeho účasti na vražde kráľovnej Gertrúdy. Kráľ panstvo Lučenec daroval svojmu vernému stúpecovi, Dionýzovi z rodu Tomaj. T. Sitár považuje za zatiaľ najstaršiu písomnú zmienku o panstve

Lučenec údaj v listine z roku 1236, v ktorej sa uvádza, že ju vydal palatín Dionýz z rodu Tomaj „v Lučenci v Haliči“. Tento údaj uvedený bádateľ interpretuje tak, že palatín Dionýz z rodu Tomaj v čase vydania listiny pobýval vo svojom panstve Lučenec a vo svojom sídle Halič (pravdepodobne ide o najstaršiu zmienku o šľachtickom sídle v Haliči, o stredovekom hrade v Haliči). Z listín z 13. storočia tiež vyplýva, že rod Tomaj mal ďalšie (asi pôvodné) sídlo vo Fabianke, ktorá je tomto období nazývaná podľa tohto rodu ako sídlo (osada) Tema, Thumay (1275), Thema (1278). Zrejme najstaršou písomnou zmienkou o mestečku Lučenec je listina z roku 1327, v ktorej sa píše o tom, že kráľ odobral Petrovi, synovi Eliáša sídlo Lučenec (mysliac neskoršiu osadu Malá Ves) patriace hradnému panstvu Baglyaskó a situované pri mestečku Lučenec (mysliac dnešný Lučenec) s kostolom sv. Mikuláša a ulicami a priekopami a daroval ich Tomášovi zo Sečian. V tej istej listine sa nepriamo spomína aj Opatová ako majetok opátstva v Lučenci na východ od (Krivánskeho) potoka. O sídle Slatinka sa píše v listine z roku 1271 ako o súčasť majetkovej držby rodu Kačicovcov. Stredoveká osada Tuhár je v písomných prameňoch spomenutá v listine z roku 1434.

V listine z roku 1247, ktorá sa považovala dlho za najstaršiu zmienku o (osade) Lučenec, sa v skutočnosti pod pojmom majetok Lučenec považuje obec Tomášovce (rod z Semere si nechal touto listinou Belom IV. potvrdiť držbu majetku Strháre, ktorý získali výmenou za majetok Lučenec, čiže Tomášovce).

Lučenec

Pôvodná stredoveká osada získala názov podľa panstva, ktorého centrom sa stala až niekedy v 15. storočí. V mestečku Lučenec existoval kostol zrejme už v 13. storočí, v listine z roku 1327 sa spomína tunajší kostol s patrocíniom sv. Mikuláša. Zo súpisu pápežských desiatkov z rokov 1332-1337 vieme, že v ňom pôsobil farár Bede, ktorý mal na tú dobu vysoký príjem, 4 hrivny. V roku 1335 prebehla medzi synmi Dionýza (z roku Tomajovcov) majetková deľba, v rámci ktorej Tomáš odstúpil podiel v Lučenci Štefanovi. Synovia Dionýza i sám Dionýz získali v roku 1338 kutacie práva na zlaté a strieborné bane na všetkých svojich majetkoch, týkalo sa to zrejme aj majetku (mesta) Lučenec, pretože Štefan si dal v tom istom roku potvrdiť listinou vrátenie všetkých starých tunajších banských pozemkov. Ďalšie veľké delenie majetku v rode Tomajovcov nastalo v roku 1393, a v ňom Lučenec a okolité osady získali Mikuláš a Ján. V listine z roku 1405 sa mestečko Lučenec spomína ako staré mýtno miesto v Novohradskej stolici. V daňovom súpise Novohradskej stolice z roku 1457 sa uvádza tunajších 30 port patriacich Deziderovi a 20 port patriacich Albertovi. Listina z roku 1469 naznačuje, že v mestečku Lučenec sa konali trhy. Z roku 1472 sa zachovala dosiaľ najstaršia listina, ktorú vydala mestská rada v Lučenci, spomína po mene dvoch richtárov. V 16. storočí sa k majetkovým podielom v mestečku Lučenec dostali aj ďalšie šľachtické rody, v portálnom súpise Novohradskej stolice z roku 1549 sa uvádzajú 12 obývaných a 1 opustená usadlosť Štefana z Lučenca, 11 obývaných a 2 opustené usadlosti Krištofa Országa z Gútu a 5 obývaných usadlostí Žigmunda Balašu z divínskeho panstva. Vojny s Turkami a stavovské povstania vývoj mestečka Lučenec spomalili. Od 18. storočia môžeme v Lučenci zaznamenať hospodársky vývoj typický pre malé mestá v Uhorsku. Traumatickou udalosťou pre mesto bolo jeho vypálenie a vyrabovanie v lete 1849 ruským vojskom, v dôsledku ktorého výrazne poklesol počet obyvateľov. Dejiny Lučenca v 19. a 20. storočí sú podrobne spracované vo viacerých odborných štúdiách a publikáciách.

V rokoch 1891-1892 sa k Lučencu pripojila osada Tuhár. Jej počiatky siahajú do neskorého stredoveku. V listine z roku 1434 Tuhár sa spomína jeho deľba medzi pánov z Brezovice. V roku 1513 býval v Tuhári farár Peter, ktorý slúžil v kostole sv. Martina v blízkej Fabianke. V portálnom súpise Novohradskej stolice sa v Tuhári uvádza 6 obývaných usadlostí.

V k. ú. Lučenec sa nachádza niekoľko archeologických nálezísk:

1. LUČENEC, časť Tuhár, pôvodný park Szilássyho kaštieľa (dnes už zastavaný bytovými domami) – kultové miesto - pravek – doba bronzová (pilinská a kyjatická kultúra); grafika 2a, 5a, 10a, 13a. V roku 1880 na pozemku Bélu Szilássyho objavený bronzový meč z doby bronzovej. Tento typ mečov interpretovaný ako kultový artefakt.
2. LUČENEC, Psí chrbát/Čierne zeme (Merkury Market) – stredovek (veľkomoravské a povelkomoravské obdobie 9.-10. stor.).
Zaniknutá stredoveká osada. V roku 2017 vykonaný archeologický výskum pri výstavbe OD Merkury Market, výsledok: 3 pece na spracovanie železa (bahenné rudy?), sídliskový objekt; archeologické nálezy: keramika (hrnce, technická keramika – dýzy), struska, novoveké mince – tieto doklad využívania historickej cesty z Lučenca do Zvolena. Predpoklad, že bola zachytená periféria zaniknutej osady – jej jadro S od OD Merkury Market.
3. LUČENEC, Kubínyiho námestie – pravek (?), stredovek; grafika 2c, 5c, 10c, 13c.
Pravdepodobne už v niekedy v 13.-14. storočí sa začal pri kostole (sv. Mikuláša) formovať priestor pre trhy, z ktorého sa postupne vyvinulo námestie. Dnešnú podobu nadobúdalo Kubínyiho námestie postupne. Na jeho V a Z okraji stáli pôvodne pravdepodobne už renesančné, neskôr barokové meštianske domy, ktoré boli značne poškodené alebo zničené veľkým požiarom v roku 1849. Po požiari boli meštianske domy vybudované na námestí na miestach starších domov, tieto majú renesančné alebo barokové pivnice. Najstaršou murovanou stavbou na Kubínyiho námestí bol pôvodný gotický kostol.
4. LUČENEC, kalvínsky kostol – stredovek, grafika 2d, 5d, 10d, 13d.
V mieste kalvínskeho kostola stál zrejme už v 13. storočí kostol sv. Mikuláša, v písomných prameňoch spomínaný v roku 1327.
 - Z roku 1849 sa dochovalo jeho vyobrazenie: bol jednoloďový s polygonálnym presbytériom a vežou. Z južnej strany bol kostol presvetlený vysokými gotickými oknami delenými stredovým prútom ukončenými kružbou a zastabilizovaný mohutnými opornými piliermi. K južnej fasáde je sekundárne pristavaná predsieň. Kostol bol požiarom v lete 1849 zničený. Do roku 1854 dokončená jeho prestavba do dnešnej podoby.
 - Pri začiatkoch stavebných prác bola v roku 1851 v zničenom kostole nájdená hrobka so zlatými a striebornými šperkmi (tzv. lučenecký poklad).
 - Kostol bol znovu poškodený pri bombardovaní Lučenca v roku 1944. Pri pamiatkovej obnove kostola v 70. a 80. rokoch 20. storočia vykonaný aj archeologický výskum v krypte kostola. Odkryté základové murivo staršej (gotickej) a renesančnej stavebnej fázy kostola. Tiež boli objavené pozostatky barokových pilierov a pôvodná podlaha barokového kostola zo štvorcovej dlažby. Ďalším archeologickým výskumom v roku 1984 v interiéri kalvínskeho kostola preskúmané 2 kostrové hroby bez výbavy.
 - Kalvínsky kostol v Lučenci bol pôvodne opevnený, podľa historickej mapy z roku 1844 vieme, že vtedy existovala z opevnenia už len jeho južná strana a menšia stavba štvorcového pôdorysu na pôvodnom SV nároží opevnenia. Zrejme na JV nároží opevnenia sa nachádzala ďalšia stavba štvorcového pôdorysu označovaná ako bašta. Bašta bola zbúraná v roku 1870 pri úpravách námestia, ostatné pozostatky pôvodného opevnenia kostola možno aj skôr.
5. LUČENEC, synagóga – základy historickej architektúry, 19. storočie; grafika 2e, 5e, 10e, 13e. Pri pamiatkovej obnove neologickej synagógy v roku 2015 objavené základové murivá staršej synagógy z roku 1863 a nález časovej schránky s obsahom 5 mincí a fragmentov listiny. Šlo o zakladajúcu listinu synagógy z roku 1863.
6. LUČENEC, Za župným domom – priestor medzi ulicami F. Lehára a Dekrét Matejovie – základy historickej architektúry, 19. storočie a 20. storočie do roku 1923; grafika 5f, 10f, 13f.
Historická zástavba vojenskej správy pozostávajúca z monumentálnej budovy nepravidelného pôdorysu, ďalších dvoch budov a parkovej úpravy – vznik krátko po roku 1850, asanácia krátko pred

rokom 1923; archeologickým výskumom z roku 2021 doložená historická architektúra budovy vojenskej správy.

7. LUČENEC, Kubínyho 7, záhrada – základy historickej architektúry, 19. storočie; grafika 2g, 5g, 10g, 13g.
Archeologickým výskumom pred výstavbou parkoviska z roku 2016 doložený murovaný dvojpriestrový objekt z 19. storočia s nálezmi kolekcie sklenených fľaštičiek, kameninových nádob a glazovanej keramiky (sklad lekárne?); fragmenty vydláždenia zaniknutej ulice Szoroska.
8. LUČENEC, Gymnázium B. S. Timravy – základy historickej architektúry, začiatok 20. storočia; grafika 10h, 13h,
Zaniknutý areál delostreleckých kasární. Z komplexu budov dochovaný len jeden objekt (dnes základná škola, parc. č. 3863/4, k. ú. Lučenec). Na historickej ortofotomape z roku 1950 ešte zaznamenané.
9. LUČENEC, ihrisko pri mestskom parku (parc. č. 4059, 4060, k. ú. Lučenec) – základy historickej architektúry, 19. a 1. polovica 20. storočia; grafika 5i, 10i, 13i.
Zaniknutý areál peších kasární budovaný od roku 1879 (veľká pešia kasáreň). Silno poškodený bombardovaním mesta v roku 1944, na historickej ortofotomape z roku 1950 už zaniknutý (zbúraný).
10. LUČENEC, areál strednej stavebnej školy – základy historickej architektúry, začiatok 20. storočia; grafika 10j, 13j.
Čiastočne zaniknutý areál peších kasární (malá pešia kasáreň) – zaniknutá budova na uličnej čiare Ulice Boženy Nemcovej (na historickej ortofotomape z roku 1950 už chýba), dochovaný 1 objekt - dnes stredná stavebná škola.
11. LUČENEC, časť Tuhár, zaniknuté kúpele – základy historickej architektúry, 19. a 1. polovica 20. storočia; grafika 2k, 5k, 10k, 13k.
12. LUČENEC, Rakottayho smaltovňa – základy historickej architektúry, 19. a 1. polovica 20. storočia; grafika 10l, 13l.
Areál smaltovne pozostával z 25 budov a ohraničovali ho ulice Rázusova, Jókaiho a dnešná železničná stanica. Smaltovňa zavretá v roku 1927, areál silno poškodený bombardovaním mesta koncom roka 1944. Dodnes dochovaných len niekoľko objektov.
13. LUČENEC, asanované časti historickej zástavby z 18., 19. a 1. polovice 20. storočia:
 - Z časť Masarykovej ulice
 - Z zástavba Námestia republiky (pôvodne námestie vonkajšieho trhu, námestie pšeničného trhu, Wilsonovo námestie)
 - Novohradská ulica
 - Z zástavba Ulice Dr. Vodu
 - Ulice na území dnešnej Štvrte M. R. Štefánika
 - časť S zástavby Ulice J. Husa
 - časť Z zástavby Ulice Dr. Herza
 - J zástavba Vajanského ulice
 - Zástavba Adyho ulice a ulíc južne od nej - časť historickej zástavby miestnej časti Tuhár. Grafika 13 m.

Malá Ves

Najstaršia písomná zmienka doložená v listine z roku 1327 (pozri vyššie). Pod názvom Nová Ves (Vyfalu) sa uvádza v listine z roku 1331 ako majetok Petra, syna Eliáša (z rodu Kačicovcov). Podľa

súpisu mimoriadnej vojenskej dane z roku 1542 boli v osade len 2 poddanské usadlosti. Počas tureckých vojen osada spustla a jej osídlenie bolo obnovené až niekedy v 18. storočí. V roku 1891 bola Malá Ves administratívne pripojená k Lučencu.

V k. ú. Lučenec, miestnej časti Malá Ves sa nachádza niekoľko archeologických nálezísk:

MALÁ VES, poloha kaštieľ – zaniknutá stredoveká dedina, panské sídlo; stredovek, novovek; grafika 2n, 4n, 5n, 7n, 10n, 11n 13n.

- Archeologický výskum z rokov 2019 a 2021 doložil pri secesnom kaštieli v Malej Vsi (blízko JV fasády) sídliskové objekty s keramikou z 14.-15. storočia a SV od stredovekú sídliskovú vrstvu.
- Zaniknutá kúria zaznamenaná na katastrálnej mape z roku 1867. Na základe pôdorysu kúrie v tejto mape možno predpokladať, že šlo o stavbu s hlavným čelným a dvoma krátkymi bočnými krídlami. Na prednej fasáde čelného krídla kaštieľa bol úzky zrejme rizalit. Pred kaštieľom bola parkovo upravená plocha s chodníkom so serpentínami vedúcim dolu svahom kopca. Uzamknutú dispozíciu areálu kúrie v (zadnej) dvorovej časti dotvárali dve budovy pravdepodobne hospodárskeho charakteru vyznačujúcimi sa pôdorysom „L“. Môžeme predpokladať, že šlo o kúriu Okolicsányiovcov, ktorá podľa archívnych správ v roku 1849 v Malej Vsi vyhorela. Kúria bola aj s hospodárskymi budovami asanovaná niekedy po roku 1867 a na jej mieste bol vystavaný dodnes stojaci secesný kaštieľ, avšak s inou hmotovou dispozíciou. Archeologicky areál kúrie Okolicsányiovcov nedoložený – predpoklad hrubších terénnych úprav pred výstavbou secesného kaštieľa.
- Zdá sa, že kúria Okolicsányiovcov bola niekedy v 1. polovici 19. storočia postavená na okraji stáročia predtým zaniknutého, stredovekého, osídlenia. Dodnes stojaci secesný kaštieľ v Malej Vsi stojí približne v mieste kúrie Okolicsányiovcov.

Fabianka

Pôvodná stredoveká osada Tema, Thumay (1275), Thema (1278) bola zrejme najstarším sídlom rodu Tomajovcov, rod dal osade aj názov používaný v 13. a 14. storočí. Najstaršia písomná zmienka o sídle sa nachádza v listine z roku 1275, v ktorej sa píše, že tunajší páni Alexander a jeho syn Ondrej prepadli susedný majetok pána z Holiše. O niekoľko rokov neskôr prebiehal spor medzi Ondrejom z Themy, Biterom Balašom a pánom z Holiše pre niekoľko popluzí tunajšej pôdy. Spory o podiely v sídle Thema medzi Tomajovcami a Balašovcami sa odohrávali aj v prvých desaťročiach 14. storočia. V listine z roku 1331 sa spomína Ondrejov syn Fabian, ktorému Peter, syn Bitera Balašu dobrovoľne odovzdal svoje podiely v sídle, ktoré začalo byť neskôr označované ako Fabianka (v listine z roku 1426 sa uvádzajú oba názvy sídla Thema a. n. Fabianfalwa). V listine z roku 1401 sa píše o kostole sv. Martina vo Fabianke. V daňovom súpise z roku 1457 sa vo Fabianke uvádza 20 port. Podľa portálneho súpisu Novohradskej stolice sa vo Fabianke nachádzalo 6 a pol obývaných usadlostí Mikuláša, pána odtiaľto. Počas tureckých vojen sídlo vo Fabianke spustlo a osídlenie bolo obnovené až v 18. storočí v miestach, v ktorých sa dochovalo dodnes.

V k. ú. Lučenec, miestnej časti Fabianka sa nachádza niekoľko archeologických nálezísk:

1. LUČENEC, časť Fabianka, poloha Dolná Fabianka – praveké polykultúrne sídlisko; grafika 3a, 6a. Pri výstavbe tranzitného plynovodu v roku 1997 zistené nálezy keramiky kultúry s lineárnou keramikou a pilinskej kultúry.
2. LUČENEC, časť Fabianka, parcela KN-C 7545, k. ú. Lučenec; obr. 3b, 6b. Zaniknutý cintorín z 19. storočia. Na II. a III. vojenskom mapovaní na uvedenej parcele zaznačený cintorín, pravdepodobne založený osadníkmi novovekej Fabianky. Na historickej ortofotomape z roku 1950 už nie je zaznamenaný.
3. LUČENEC, časť Fabianka, zaniknutý stredoveký kostol sv. Martina s príkostolným cintorínom dosiaľ nelokalizovaný.

Opatová

Vznikla v „podhradí“ opátstva Zenthkyral. V listine z roku 1331 sa spomína ako majetok kláštora s hlinistou pôdou pri metácii časti Fabianky (pozri vyššie). Podľa daňového súpisu Novohradskej stolice z roku 1457 sa v osade napočítalo 7 port. V portálnom súpise Novohradskej stolice z roku 1549 sa v Opatovej nachádzalo 6 poddanských usadlostí Sebastiana Naga. V roku 1960 sa Opatová stala administratívnou súčasťou Lučenca.

V k. ú. Opatová sa nachádza niekoľko archeologických nálezísk:

1. OPATOVÁ, poloha Jazerá - praveké sídlisko, doba bronzová; obr. 4a, 7a, 12a, 14a.
2. Archeologickým výskumom z roku 2013 doložená kultúrna vrstva sídliska pilinskej kultúry z doby bronzovej.
3. OPATOVÁ, poloha Kráľovský vršok/Szentkirályhegy (cintorín) – stredoveký kláštor; obr. 4b, 7b, 12b, 14b.
 - Tradíciou tu lokalizovaný cisterciacký kláštor listinne doložený z rokov 1239-40. Patrocínium kláštora je nejasné, spomína sa patrocínium Blahoslavenej Panny ako aj Štefana kráľa, od čoho je odvodený názov lokality Kráľovský vršok. V 15. storočí bol objekt konventu adaptovaný vojskami Jána Jiskru na pevnostné účely. V roku 1451 ústredný bod bitky pri Lučenci medzi vojskami Jána Huňadyho a Jána Jiskru. Po tejto bitke sa pravdepodobne navrátenie pevnosti cisterciackom, vzhľadom na to že na zasadnutí cisterciackej rehole v Luzerne v rokoch 1510-1512 sa zúčastnil aj opát z Lučenca. Predpokladá sa, že konvent zanikol v období tureckých vojen. Objekt kláštora chátral, no jeho pozostatky pretrvali minimálne do 18. storočia. Z roku 1784 je zmienka, že kameň z ruiny kláštora bol použitý na stavbu evanjelického kostola v Lučenci.
 - Prvým medzníkom vo výskume lokality bitky pri Lučenci je zápis Aloisa Jiráka, ktorý v rámci prípravy svojho románu Bitka pri Lučenci urobil v roku 1896 terénny ohliadku lokality. V roku 1969 urobil prieskum lokality J. Drenko, ktorý v spolupráci s miestnym hrobárom identifikoval v hrobových jamách historické murivá a klenbu súvisiacu so zaniknutým objektom kláštora/hradu. V rovnakom období vykonal ohliadku aj P. Sivák, ktorý vyhotovil terénny náčrt lokality so zobrazením reliktu polkruhovej priekopy okolo cintorína. Dnes tento relikt v teréne nie je veľmi čitateľný.
 - V roku 1991 sa uskutočnil multidisciplinárny terénny prieskum, ktorým boli geofyzikálnym meraním zistené línie pochovaných murív v areáli cintorína a niektoré murivá boli overené sondážou. Sondy boli kopané ako štôľne, pod úrovňou cintorína.
 - Indíciou, že pole pri cintoríne v Opatovej bolo miestom bitky pri Lučenci, je archeologický nález bronzového palčátu (úderná ručná zbraň používaná jazdcami) objavený niekedy začiatkom 21. storočia na JV okraji spomenutého cintorína. Tento nález typologicky zodpovedá palčátom, ktorých používanie spadalo do obdobia vrcholného stredoveku (14. – 1. polovica 16. storočia).
4. OPATOVÁ, poloha Prónay kaštieľ – panské sídlo, 18. – 20. storočie, obr. 4c, 7c, 12c, 14c.

Archeologickým výskumom z roku 2018 bol v interiéri kaštieľa Prónay torzo staršej architektúry sídla z 18. a 19. storočia. Interpretované ako sídlo župného lekára Jána Daniela Perliczyho (1705-1778) na dobovej mape označené ako Domus Perliciana.
5. OPATOVÁ, kaštieľ z roku 1903 (parcely KN-C 30/2, 30/3, 31/1, 31/3, k. ú. Opatová); obr. 4d, 7d, 12d, 14d.

Ruiny secesného kaštieľa vybudovaného v ponímaní francúzskeho baroka ako vilové obydlie s parkom na poloha okraji malomesta (Lučenca).
6. OPATOVÁ, poloha ? – doba bronzová
V roku 1934 pri výkope studne objavený depot 8 bronzových mečov z doby bronzovej. 3 z nich deponované v Gemersko-malohontskom múzeu. Miesto nálezu dosiaľ nelokalizované.
7. OPATOVÁ, asanované časti historickej zástavby kvôli výstavbe cestného nadjazdu.

Slatinka

V listine z roku 1271 sa píše o delení majetkov jednej z vetiev Kačicovcov, pričom Slatinka v rámci tejto delby pripadla Zolouchovi. Kačicovci boli dominantnými vlastníkami Slatinky do 15. storočia. V roku 1446 Slatinku násilne zabrali Balašovci z Modrého Kameňa, avšak následne ju museli vrátiť pánom z Mohory. Podľa portálneho súpisu Novohradskej stolice z roku 1549 bolo v Slatinke 5 obývaných usadlostí Františka Bebeka z Fiľakova.

V k. ú. Opatová, časti Slatinka sa nachádza archeologické nálezisko:

1. OPATOVÁ, časť Slatinka – poloha kompostáreň/Kostolisko – polykultúrne nálezisko, doba bronzová, doba rímska a stredoveká osada (ide pravdepodobne o stredovekú Slatinku); obr. Archeologickým výskumom z roku 2010 preskúmané sídlisko, výrobné objekty (pece) a časť cintorína z obdobia neskorého stredoveku. Zánikový horizont tejto remeselníckej osady sa snáď vzťahuje na obdobie 15. storočia. Zistené aj nálezy pilinskej kultúry a nálezy z doby rímskej v sekundárnej polohe. Obr. 4g, 7g, 12g, 14g.

14.2.3 Legislatíva

Podľa § 32, ods. 4 pamiatkového zákona:

„V rozhodnutí o zámere obnovy podľa odseku 2 krajský pamiatkový úrad uvedie, či navrhovaný zámer je z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky, za ktorých možno predpokladaný zámer obnovy pripravovať a vykonávať tak, aby sa kultúrna pamiatka neohrozila, nepoškodila alebo nezničila, najmä či tento zámer obnovy možno pripravovať iba na základe výskumov a inej prípravnej dokumentácie a projektovej dokumentácie. V rozhodnutí o zámere obnovy podľa odseku 2 krajský pamiatkový úrad zároveň uloží vlastníčkovi kultúrnej pamiatky povinnosť oznámiť krajskému pamiatkovému úradu vopred začiatok obnovy a predpokladaný koniec obnovy.“

Podľa § 32, ods. 11 pamiatkového zákona:

„Pred začatím úpravy nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale sa nachádza v ochrannom pásme, je vlastníkom takej nehnuteľnosti povinný vyžiadať si záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. K žiadosti o vydanie záväžného stanoviska vlastníkom priloží zámer úpravy nehnuteľnosti, ktorý obsahuje majetkovo-právne údaje o nehnuteľnosti, špecifikáciu predpokladaných plošných a priestorových zmien. Krajský pamiatkový úrad vydá záväzné stanovisko o zámere úpravy nehnuteľnosti v ochrannom pásme, v ktorom určí, či je navrhovaný zámer z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky vykonania úprav nehnuteľnosti, najmä zásady objemového členenia, výškového usporiadania a architektonického riešenia exteriéru nehnuteľnosti.“

V navrhovanom území nie je vylúčený výskyt archeologických nálezov. Pri zámere stavebnej činnosti na danom území je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“) v znení neskorších predpisov a zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“).

Podľa § 2 ods. 6 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“): „Archeologické nálezisko je nehnuteľná vec na topograficky vymedzenom území

s odkrytými alebo neodkrytými archeologickými nálezmi v pôvodných nálezových súvislostiach“ pričom podľa § 2 ods. 5 pamiatkového zákona je „archeologický nález huteľná vec, ktorá je dokladom o živote človeka a o jeho činnosti od najstarších dôb do roku 1918 a spravidla sa našla alebo nachádza sa v zemi, na jej povrchu alebo pod vodou. Archeologickým nálezom je tiež zbraň, munícia, strelivo,

súčasť uniformy, vojenská výstroj alebo iný vojenský materiál, ktorý sa našiel v zemi, na jej povrchu alebo pod vodou a pochádza pred roku 1946.

Podľa § 36, ods. 2 pamiatkového zákona:

„Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku podľa § 41, ods. 1 je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad. Žiadosť obsahuje majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zamýšľaného zásahu do terénu.“

Podľa § 36, ods. 3 pamiatkového zákona:

„Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je archeologickým náleziskom podľa § 41, ods. 1, ak na tomto mieste predpokladá výskyt archeologických nálezov. Krajský pamiatkový úrad zašle rozhodnutie o povinnosti vykonať archeologický výskum aj príslušnému stavebnému úradu.“

Väčšina uvedených archeologických nálezísk je z výsledkov archeologických výskumov známych len čiastočne, ich presný rozsah nepoznáme, preto absentuje ich geodetické zameranie. Z uvedených dôvodov je vyznačenie polôh archeologických nálezísk na mape často orientačné.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že katastrálne územie Lučenec má vysoký archeologický potenciál a je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), bol oslovený KPÚ Banská Bystrica. Jeho záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch – predovšetkým na území s vyznačeným archeologickým potenciálom KPÚ Banská Bystrica stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2, 3 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127, ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Podľa § 40 ods. 2 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Banská Bystrica. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 ods. 3 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu a podľa § 40 ods. 4 nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru, ktorý je povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť do 30 dní od vyzdvihnutia nálezu oznámenie; oznámenie obsahuje základné údaje o mieste nálezu, type nálezu a

fotodokumentáciu nálezu.

Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. V súvislosti so stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. zlúčených územných a stavebných konaniach podľa stavebného zákona je dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona.

14.3 ZDROJE SUROVÍN

Lučenec leží v oblasti bohatej na nerastné suroviny - silikáty. V katastri mesta alebo jeho bezprostrednom okolí (Pinciná, Jelšovec, Veľká nad Ipľom) sú ložiská keramických surovín, pieskov, alginitu, diatomitu. Sú to netradičné suroviny, ktoré je možné využívať v stavebníctve (stavebný materiál), poľnohospodárstve (hnojivá), priemysle (sorbenty ťažkých kovov – životné prostredie) ako aj v cestovnom ruchu (kúpeľníctvo - liečivé zábaly na liečbu reumatologických ochorení).

V katastrálnom území mesta Lučenec sa nachádzajú dve chránené ložiskové územia, určené podľa § 16 banského zákona a dobývacie priestory určené podľa § 27 banského zákona. Jedná sa o lokalitu Lučenec I a Lučenec II - Fabianka. Ložiská boli využívané pre ťažbu tehliarskej suroviny.

Kompaktné **lesné porasty** sa v území nachádzajú prevažne v juhozápadnej a severovýchodnej časti katastra. Na súvislé lesné porasty lokálne nadväzujú nerozsiahle porasty charakteru lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde. Charakter lesa majú lokálne aj porasty drevín na stržiach a tokoch. Lesné porasty sú prevažne dubové s dubom cerovým (*Quercus cerris*), letným (*Quercus robur*), dubom žltkastým (*Quercus dalechampii*) a dubovo-hrabové, lokálne s primiešanými ihličnanmi (borovica sosna, smrekovec), ktoré sú do porastov zavádzané umelo spolu s nepôvodným agátom (*Robinia pseudoacacia*) a dubom červeným (*Quercus rubra*). Vyskytuje sa v nich hrab (*Carpinus betulus*), javor poľný (*Acer campestre*), javor mliečny (*Acer platanoides*), lipa (*Tilia sp.*).

Lesná pôda v katastrálnom území predstavuje 940 ha. V riešenom území mesta Lučenec sa vyskytuje kategória lesov hospodárskych. Pestovná ťažbová a ostatná činnosť sa vykonáva podľa programov starostlivosti o lesy (PSL). Lesnícku prvovýrobu v lesoch zabezpečujú lesné závody Štátne lesy a organizácie neštátnych lesov.

14.4 PRIRODZENÁ RÁDIOAKTIVITA

Pre územie mesta Lučenec je charakteristické stredné radónové riziko a v menšej miere nízke radónové riziko

14.5 OCHRANNÉ PÁSMA TECHNICKEJ A DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

cestné ochranné pásmo podľa § 15 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), hranicu cestných ochranných pásiem mimo súvisle zastavaného územia a územia určeného územným plánom na zastavanie určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti

- 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,

- 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
- 25 metrov od osi vozovky cesty II. triedy a miestnej komunikácie, ak sa buduje ako rýchlostná komunikácia,
- 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy,
- 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie I. a II. triedy.

ochranné pásmo dráhy podľa § 5 zákona 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je priestor po oboch stranách obvodu dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými v určenej vzdialenosti od hranice obvodu dráhy. Ak stavebné povolenie neurčuje inak, hranica ochranného pásma dráhy je:

- pre železničnú dráhu 60 metrov od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy,

ochranné pásmo verejného vodovodu a kanalizácie podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. a zákona č. 516/2021 o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (vodný zákon) mimo súvisle zastavaného územia obce alebo územia určeného na zastavanie (ďalej len „zastavané územie“) sa pásma ochrany vymedzujú zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu alebo potrubia stokovej siete verejnej kanalizácie vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti

- 1,8 m do priemeru 500 mm vrátane,
- 3,0 m nad priemer 500 mm
- a podľa STN 75 6101 a STN 73 6005 ochranné pásmo
- od osi vodovodnej prípojky obojstranne 2,0 m,
- od osi kanalizačnej prípojky obojstranne 0,75 m.

ochranné pásma elektrických vedení a zariadení podľa § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov je pri napätí

- od 1 kV do 35 kV vrátane
 - pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 - pre zavesené káblové vedenie 1 m,
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,
- nad 400 kV 35 m.

Ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

ochranné pásmo plynovodu podľa § 79 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- 8 m pre technologické objekty,

bezpečnostné pásmo plynovodu podľa § 80 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- 300 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch,
- pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete,

ochranné pásmo vedenia elektronickej komunikačnej siete podľa § 68 zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov :

Ochranné pásmo vedenia je široké 0,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Ochranné pásmo vedení vstupujúcich do elektronického komunikačného uzla, v dĺžke vedení 15 m od uzla, je 10 m od osi vedenia, pričom elektronickým komunikačným uzlom sa rozumie fyzický bod prepojenia sietí, v ktorom sa prepájajú vedenia medzi najmenej dvoma poskytovateľmi národných sietí a najmenej dvoma poskytovateľmi nadnárodných sietí. Hĺbka a výška ochranného pásma vedenia, ako aj ochranného pásma vedení vstupujúcich do elektronického komunikačného uzla, je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie.

ochranné pásmo lesa podľa § 10, ods. 1 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

ochranné pásmo kultúrnej pamiatky tvorí jej bezprostredné okolie, v ktorom nemožno vykonávať stavebnú ani inú činnosť ohrozujúcu pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky a ktorým je podľa § 27 ods. 2, zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

pobrežné pozemky, ktoré môže podľa § 49 zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov užívať správca vodného toku pri výkone správy toku a správy vodných stavieb, v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

Prekážkové roviny a plochy letiska Lučenec - Časť územia mesta Lučenec (k. ú. Lučenec aj Opatová) sa nachádza v prekážkových rovinách a plochách Letiska Lučenec, ktoré je potrebné za účelom zachovania prevádzkovej spôsobilosti Letiska Lučenec a plánovaného rozvoja letiska rešpektovať v rozsahu, ktorý stanovuje predpis L 14 Letiská, I. zväzok - Navrhovanie a prevádzka letísk, vydaný Úpravou č. 21/2006 Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky zo dňa 24.10.2006.

V zmysle uvedeného predpisu je potrebné v riešenom území rešpektovať nasledovné výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy, vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov), porastov a pod., ktoré je určené:

- vnútornou vodorovnou prekážkovou rovinou v úrovni nadmorskej výšky 255 m n.m.Bpv,
- kuželovou prekážkovou rovinou (sklon 1 : 20) v rozmedzí nadmorských výšok 255 - 330 m n.m.Bpv, pričom obmedzujúce -výšky stúpajú v sklone 5% /1:20/ v smere od letiska,
- približovacou prekážkovou rovinou v rozmedzí nadmorských výšok cca 226,5 - 318 m n.m.Bpv, pričom obmedzujúce výšky stúpajú v sklone 3,33% /1:30/,
- prechodovými prekážkovými plochami v rozmedzí nadmorských výšok cca 226,5 - 255 m n.m.Bpv, pričom obmedzujúce výšky stúpajú v sklone 14,3 % /1:7/ v smere od predĺženej osi vzletovej a pristávacej dráhy.

V areáli Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Lučenec n.o. na Nám. republiky 15 sa nachádza plocha verejného záujmu pre vrtuľníky vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby, ktorú Dopravný úrad odporúča rešpektovať. V areáli nemocnice a v lokalitách južne od areálu nemocnice je potrebné prerokovať návrh rozvoja lokalít a ich výškovej a funkčnej regulácie s prevádzkovateľom plochy verejného záujmu pre vrtuľníky vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby. Dopravný úrad zároveň upozorňuje, že pri funkčnom využití územia v okolí plochy verejného záujmu pre vrtuľníky vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby je nutné zohľadniť z-výšenu hladinu hluku z leteckej prevádzky.

V zmysle §28 ods. 2 a §30 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v územnom konaní pri stavbách letísk (vrátane heliportov) a osobitných letísk, stavbách v územných obvodoch letísk, stavbách leteckých pozemných zariadení a pri stavbách uvedených v ustanovení § 30 leteckého zákona, pričom súhlas Dopravného úradu sa vyžaduje pre nasledovné stavby a zariadenia nestavebnej povahy, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a)),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestene na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b)),

- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c)),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d)).

14.6 CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

V území nie sú navrhované žiadne územia na vyhlásenie o chránenej časti krajiny.

15 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI A CIVILNEJ OCHRANY

15.1 ZÁUJMY OBRANY ŠTÁTU

Na území mesta Lučenec sa nenachádzajú a ani sa nenavrhujú žiadne zariadenia záujmov obrany štátu.

15.2 OCHRANA PRED POVODŇAMI

Realizované úpravy koryta Krivánskeho potoka, Tuhárskeho potoka a vodná nádrž Ľadovo nezabezpečujú ochranu intravilánu mesta pred povodňami.

Nie je zabezpečená komplexná ochrana intravilánu mesta pred povrchovým odtokom zrážkových vôd z extravilánu. Zrážkové vody stekajú do zastavanej časti mesta, následne odtekajú verejnou jednotnou kanalizáciou a do Tuhárskeho a Krivánskeho potoka sa dostávajú cez odľahčovacie objekty.

V zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík bolo vykonané hodnotenie povodňového rizika čiastkového povodia Hrona, Ipľa a Slanej. V rámci Banskobystrického kraja bolo identifikovaných 82 geografických oblastí.

V zozname mesto Lučenec nie je uvedené a mapa povodňového ohrozenia nebola spracovaná. Z tohto dôvodu nie sú v ÚPN mesta Lučenec vyznačené záplavové čiary povodňového ohrozenia.

V zozname preventívnych opatrení Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. OZ Banská Bystrica (roky 2014 - 2019), zameraných na zníženie nepriaznivých následkov povodní sú uvedené:

- Lučenec, protipovodňová ochrana mesta, rekonštrukcia úprav na Krivánskom a Tuhárskom potoku,
- Ľadovo VS, rekonštrukcia bezpečnostného priepadu

Koncepcia ÚPN mesta Lučenec z hľadiska ochrany pred povodňami :

- rešpektuje zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami,
- rešpektuje Projektový zámer „Lučenec – protipovodňová ochrana mesta, analýza súčasného stavu a návrh na riešenie povodia Krivánskeho potoka“, projektant Správa horného Ipľa, Lučenec. Z vyhodnotenia vyplýva, že na prietoky Q_{100} ročnej vody = $105 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ nevyhovujú úseky :
 - začiatok časti Malá Ves – smer Malá Ves

- Malá Ves – most na Maloveskej ceste
 - Most Maloveská cesta – smer železničný most
 - Opatová – premostenie pre chodcov
 - stavidlová hať Opatová, dimenzovaná na Q_{100} ročnú vodu $76,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ z roku 1978,
 - nedostatočná prietoková kapacita koryta toku v dĺžke cca 400 m,
 - z vybudovaných objektov sú kapacitne nevyhovujúce premostenia na Maloveskej ceste, most pre chodcov v Opatovej a trojpoľová stavidlová hať Opatová.
- rešpektuje Projektový zámer „Lučenec – protipovodňová ochrana mesta, hydraulické posúdenie mostov a niektorých profilov na Tuhárskom potoku v intraviláne mesta“, projektant Správa horného l'pľa Lučenec. Z vyhodnotenia vyplýva, že na prietoky Q_{100} ročnej vody $36,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ nevyhovujú :
 - most Komenského ulica,
 - lávka na amfiteáter,
 - lichobežníkový profil v rkm 1,2 pri autoškole
 - lichobežníkový profil v rkm 2,2 nad ulicou Lúčna – obchodná akadémia,
 - rešpektuje stavbu „Ladovo VS, rekonštrukcia bezpečnostného priepadu“, stavebné povolenie vydal Obvodný úrad životného prostredia č. ŽP-2013/00740-3 zo dňa 7.6.2013,
 - navrhuje realizovať opatrenia zamerané na zvýšenie prirodzenej akumulácie vôd z povrchového odtoku a odvedenie do miestnych tokov :
 - poldre (v UO 2 Družstvo, Mikušovská cesta, Šimova samota, v UO 3 Ladovo, Vinica, v UO 4 Kozí potok, Torák, v UO 5 Malá Ves),
 - zasakovacie vegetačné rigoly na hranici zastavaného územia,
 - odvodňovacie rigoly, recipienty vôd z povrchového odtoku z lokalít územného rozvoja,
 - úpravu drobných tokov, resp. melioračných kanálov v lokalitách územného rozvoja,
 - rešpektuje skutočnosť, že zrážkové vody z povrchového odtoku z lokalít územného rozvoja nie je možné odvádzať existujúcou verejnou jednotnou kanalizáciou mesta,
 - nevyznačuje záplavové čiary povodňového ohrozenia mesta.

15.3 ZOSUVY

V riešenom území nie sú evidované svahové deformácie.

15.4 POŽIARNA OCHRANA

V územnom pláne mesta je navrhnutý základný komunikačný systém mesta po prístupové komunikácie funkčnej triedy C-3 a dôležité účelové cesty.

Požiarnu ochranu v meste zabezpečuje Hasičský a záchranný zbor v spolupráci s príslušníkmi Dobrovoľnej požiarnej ochrany.

Zdrojom požiarnej vody je rozvodná sieť verejného vodovodu mesta. Nepriaznivá situácia je v území s rozvodnou sieťou s profilom menším ako DN 100. V prípade potreby sa realizuje odber povrchovej vody z VN Ľadovo, Tuhárskeho a Krivánskeho potoka.

Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z. z.

Koncepcia ÚPN mesta Lučenec z hľadiska požiarnej ochrany :

- rešpektuje existujúci systém zabezpečovania požiarnej ochrany,
- návrhom rekonštrukcie nevyhovujúcich potrubí rozvodnej siete verejného vodovodu a rozšírením verejného vodovodu do lokalít územného rozvoja budú vytvorené predpoklady pre postupné vylepšenie zabezpečenia dodávky požiarnej vody v meste.

15.5 CIVILNÁ OCHRANA OBYVATEĽSTVA

Mesto sa nenachádza v dosahu jadrového zariadenia. Predmetom ohrozenia sú všeobecné zdroje. Ukrytie je navrhované predovšetkým prostredníctvom JUBS:

V pláne ukrytia sú uvedené nasledovné úkryty:

Odolné úkryty (OU):

- **Objekt 1:** Tuhárske nám. 12, Lučenec, kapacita 300 osôb, vlastníkom je Ministerstvo vnútra SR.
- **Objekt 2:** Nám. republiky 4, Lučenec, kapacita 150 osôb, vlastníkom je Slovak Telekom.
- **Objekt 3:** Mikušovská cesta 3, Lučenec, kapacita 100 osôb, vlastníkom je Mecom Group.
- **Objekt 4:** Nám. republiky 15, Lučenec, kapacita 300 osôb, vlastníkom je VÚC Banská Bystrica.

Plynutesné úkryty (PU) – nenachádzajú sa.

Jednoduché úkryty budované svojpomocne (JÚBS) – 265 jednotiek s kapacitou pre celé obyvateľstvo (32 232 osôb):

- Polozapustené úkryty
- Nadzemné úkryty
- Zapustené úkryty

16 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

16.1 BIOTOPY

Biotopy európskeho a národného významu sú určované podľa Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

V území boli vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej časti v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

Z biotopov národného a európskeho významu sa v katastri mesta Lučenec vyskytujú nasledovné.

Kód SK	Názov biotopu	Kód NATURA
Vo6	Mezo- až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou	
Tr6	Teplomilné lemy	
Tr7	Mezofilné lemy	
Br8	Bylinné brehové porasty tečúcich vôd	
Kr6	Xerothermné kroviny	40A0*
Kr7	Trnkové a lieskové kroviny	
Kr8	Vrbové kroviny stojatých vôd	
Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte	6210
Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky	6510
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	
Lk5	Vysokobylinné porasty na vlhkých lúkach	6430
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí	
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc	
Pr2	Prameniská nížina a pahorkatín na nevápencových horninách	
Ls1.2	Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy	91F0
Ls2.1	Dubovo-hrabové lesy karpatské	
Ls3.4	Dubovo-cerové lesy	91M0

Poznámka: Biotopy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné biotopy sú národného významu. Kód SK je totožný s kódmi biotopov v aktuálnom vydaní interpretačného manuálu Katalóg biotopov Slovenska. Kód NATURA pre biotopy európskeho významu je totožný s kódmi pre súvislú európsku sústavu chránených území. Prioritné biotopy sú označené *.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. Veľká hora – Koháryho vrch. Komplex dubovo-cerových a dubovo-hrabových lesných porastov a porastov mimolesných drevín charakteru lesa. Do plochy biotopov boli zahrnuté len staršie, odraštené porasty s vynechaním pásu mladých, obnovovaných. Do plochy sú zahrnuté aj horné časti tokov. Biotopy Tr6, Tr7, Pr2, Ls2.1, Ls3.4.
2. Veľká hora – Malá hora. Tri samostatné lesné komplexy dubovo-cerových a dubovo-hrabových lesných porastov a porastov mimolesných drevín charakteru lesa. Biotopy Tr7, Ls2.1, Ls3.4.
3. Slatinská hora. Lesný komplex dubových a dubovohrabových lesných porastov a porastov mimolesných drevín charakteru lesa. Biotopy Tr6, Tr7, Pr2, Ls2.1, Ls3.4.
4. Roveň. Fragmenty trávobylinných porastov v komplexe oráčín, z väčšej časti zarastené alebo zarastajúce krovínami a drevinami, na veľkých plochách charakteru lesa. Drevinová skladba je podobná ako v blízkych lesoch, obohatená o množstvo jednotlivito sa vyskytujúcich ďalších druhov listnatých drevín, no znehodnotená výskytom agátu. Biotopy Tr6, Tr7, Br8, Kr7, Tr1, Lk1, Lk5, Pr2, Ls2.1.

5. Točnica. Praktický jediný mimolesný úsek prirodzene tečúceho vodného toku od hranice katastra (pokračuje aj za jeho hranicou v k. ú. Vidiná) po reguláciu pod Ružovou osadou. Prirodzené brehové porasty miestami charakteru lesa sú lokálne doplnené výsadbou topoľov kanadských. Biotopy Br8, Kr8, Lk1, Lk3, Lk5, Lk6, Lk10, Ls1.2.
6. Medzicestie. Komplex poloprirodzených trávobylinných spoločenstiev s rôznym stupňom obhospodarovania, v J časti v mozaike s mimolesnými drevinovými porastmi. V trávobylinných spoločenstvách prevažujú teplo a suchomilné druhy. Biotopy Tr7, Kr7, Tr1, Lk1, Lk3.
7. Kopec pokoja – Madačka – Židovská pustatina. Komplex poloprirodzených trávobylinných spoločenstiev s rôznym stupňom obhospodarovania, v S časti v mozaike s mimolesnými drevinovými porastmi. Súčasťou vymedzeného územia sú rozsiahle zanedbané ovocné sady s podrastom prirodzených teplomilných spoločenstiev. V trávobylinných spoločenstvách na svahoch prevažujú teplo a suchomilné druhy, kým v zasahujúcich častiach nivy spoločenstvá mokradné. Biotopy Br8, Kr6, Kr7, Kr8, Tr1, Lk1, Lk3, Lk5, Lk6, Lk10.
8. Béter. Vodná plocha a prirodzené a druhotné mokrade v nive na pravom brehu Krivánskeho potoka. Trávobylinné porasty sú prevažne prirodzeného charakteru, ktoré sa tu udržali po regulácii potoka v prvej polovici minulého storočia, hoci časť plochy nad nádržou bola medzičasom rozoraná. Význam plochy spočíva najmä v jej príťažlivosti pre vtáctvo, vďaka čomu tu boli nájdené mnohé vzácne druhy a dokonca aj prvonález pre Slovensko. Biotopy Vo6, Br8, Kr8, Lk3, Lk5, Lk6, Lk10.
9. Ľadovo. Umelá vodná plocha a priľahlé trávobylinné porasty v nive Tuhárskeho potoka. Význam vodnej plochy spočíva najmä ako biotopu pre vodné a na vodu viazané živočíchy, ako je hmyz (bzdochy, vážky...), obojživelníky a plazy. Biotopy Vo6, Br8, Kr8, Lk3, Lk5, Lk6, Lk10.
10. Ďalšie vymedzené plochy majú spoločnú charakteristiku – nachádzajú sa priamo v intraviláne mesta, čím je čiastočne daná aj ich perspektíva do budúcnosti.
11. Lučenecký park. Historický mestský park, lokalita významná najmä pre ornitofaunu. K parku sú priradené aj plochy pôvodných vlhkých lúk, v súčasnosti zarastených prevažne inváznymi bylinami, ktoré vytvárajú prípadnú potenciálnu bázu pre rozšírenie plochy parku.
12. Kozí potok. Zatopená ťažobňa tehliarskej hliny, ktorá má význam najmä pre vodný a na vodu viazaný hmyz, menej obojživelníky či vtáctvo.
13. Za stanicou. Prirodzené vlhké lúky v nive Krivánskeho potoka medzi Novou Opatovou a Lučencom. so zachovalým fragmentom niekdajšieho toku pred jeho reguláciou.
14. Odkaliská v Novej Opatovej. Čiastočne „sprírodnené“ staré, historické odkaliská, významné najmä pre hmyz.
15. Niva Krivánskeho potoka nad Fiľakovskou cestou. Fragmenty niekdajších nivných porastov postupne zaberaných výstavbou v intraviláne mesta majú stále význam najmä pre vtáctvo, menej pre obojživelníky a plazy.

16.2 ÚSES

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR sa v území nenachádzajú žiadne plošné prvky. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET predstavujú lesné porasty v západnej časti katastra územie rozvoja prírodných prvkov s funkciou štruktúrneho prvku ekologického koridoru, z ktorého smerom na sever prebieha terestrický ekologický koridor národného významu.

Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter regionálneho biocentra má mokrad Béter

a lokalita 1., ktorá je súčasťou systému NECONET, charakter miestneho biocentra majú plochy lokalít 2., 3. a 7., lokalita č. 6 má funkciu miestneho biokoridoru, funkciu interakčného prvku majú všetky ostatné vymedzené plochy.

Územie katastra mesta Lučenec môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien, nakoľko ide o relatívne malý a okrajový výsek krajiny v rámci širšieho segmentu mimo katastra. Oráčinová časť nie je dostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene a keďže ide o pomerne kompaktné bloky kultúr, vhodné by bolo ich rozčlenenie z hľadiska protieróznej ochrany či zlepšenia krajinného rázu aspoň výsadbou alejí okolo jestvujúcich poľných ciest a kanálov a kanalizovaných tokov. Jestvujúce pasienky sú malého rozsahu. Sú prevažne druhotné, no v dostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, vo veľkej časti katastra je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinnno-ekologickými podmienkami prostredia.

Celá plocha katastra je rozdelená na dve rôzne, výrazne odlišné časti. Zalesnená časť katastra predstavuje homogénnu lesnú krajinu s prirodzenými a čiastočne pozmenenými ekosystémami, vhodnú na extenzívne hospodárske využitie a rekreačnú funkciu. Poľnohospodárska časť krajiny predstavuje z menšej časti intenzívne až extenzívne využívanú leso-lúčnu krajinu, vhodnú na rozvoj a extenzívne až intenzívne hospodárske využitie, no zväčša dominuje oráčinová časť poľnohospodárskej krajiny, intenzívne využívaná, s absenciou významnejších ekostabilizačných štruktúr. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry v zmysle GNÚSES je na území katastra priaznivá, zalesnené územie západnej časti katastra predstavuje v relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajiny priestor ekologicky stabilný, zvyšná prevažne poľnohospodárska časť katastra je nestabilná. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,21 – 0,4 v škále 0 – 1,0. V zmysle ÚPN-VÚC predstavuje územie katastra priestor ekologicky štandardný. Podiel ekologicky kvalitnej plochy na obyvateľa je v rámci katastra v rozpätí < 5 000 m².obyv.⁻¹, čo je najnižší podiel v rámci stupnice.

16.3 NÁVRH NA TVORBU KRAJINY

Vzhľadom k tomu, že kataster predstavuje relatívne malý a okrajový výsek širšieho krajinného segmentu, na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity netreba vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V okolí mesta treba zabezpečiť odstránenie skládok odpadu a zamedziť ich ďalšej tvorbe. Osobitnú pozornosť treba venovať prehodnoteniu navrhovanej dopravnej infraštruktúry tak, aby nedošlo k poškodeniu zachovalého toku Točnice aj za cenu zničenia časti lesných porastov južne od neho. Rovnocenných lesných porastov je v katastri Lučenca a jeho širšom okolí dostatok, kým Točnica predstavuje posledný zachovalý fragment prirodzeného toku v poľnohospodárskej krajine. Pozornosť si rovnako vyžaduje aj mokraď Béter, ktorá má výrazný regionálny charakter a žiadnymi zásahmi by nemalo dôjsť k zmenšeniu jej plochy a znehodnoteniu významu.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia, jestvujúce prvky ÚSES nevyžadujú legislatívnu ochranu, i keď predstavujú najhodnotnejšie časti prírody. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú

ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

Pre hospodárenie a využívanie krajiny platia v území obmedzenia, vyplývajúce zo zákona. V jeho zmysle na území Slovenskej republiky, ktorému sa neposkytuje územná ochrana okrem chráneného vtáčieho územia, platí prvý stupeň ochrany, podľa ktorého sa v zmysle § 6, 7, 8 zákona upravuje zásah do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu spôsobom, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť, ako aj rozširovanie nepôvodných druhov rastlín a živočíchov za hranicami zastavaného územia obce.

16.4 MITIGAČNÉ OPATRENIA NA ZMENU KLÍMY

Navrhované opatrenia na zmenu klímy, so zameraním na zlepšenie mikroklimy a retenciu vody v zastavaných a nezastavaných častiach obce, môžeme rozdeliť do niekoľkých hlavných oblastí.

Aktualizovaná „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy“ z roku 2018 identifikuje kľúčové oblasti a sektory, pre ktoré navrhuje konkrétne adaptačné opatrenia:

- **Horninové prostredie a geológia:** Monitorovanie a hodnotenie geologických rizík spojených so zmenou klímy. Implementácia opatrení na prevenciu a zmiernenie geohazardov, ako sú zosuvy pôdy a erózia.
- **Pôdne prostredie:** Ochrana a zlepšovanie kvality pôdy prostredníctvom udržateľných poľnohospodárskych postupov. Prevencia degradácie pôdy a erózie implementáciou vhodných agrotechnických opatrení.
- **Prírodné prostredie a biodiverzita:** Zachovanie a obnova ekosystémov a ich služieb. Vytváranie ekologických koridorov na podporu migrácie druhov a zachovanie biodiverzity.
- **Vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo:** Implementácia opatrení na zadržiavanie vody v krajine, ako sú revitalizácia mokradí a budovanie malých vodných nádrží. Zlepšenie hospodárenia s vodnými zdrojmi a zvýšenie odolnosti voči povodňam a suchám.
- **Sídelné prostredie:** Podpora zelených a modrých infraštruktúr v mestách, ako sú parky, zelené strechy a dažďové záhrady. Zlepšenie energetickej efektívnosti budov a adaptácia urbanistických plánov na zmenu klímy.
- **Zdravie obyvateľstva:** Posilnenie systémov včasného varovania pred extrémnymi poveternostnými udalosťami. Zlepšenie pripravenosti zdravotníckych služieb na zvládanie dôsledkov zmeny klímy, ako sú vlny horúčav a šírenie nových chorôb.
- **Poľnohospodárstvo:** Prispôbenie pestovaných plodín a chovných zvierat novým klimatickým podmienkam. Implementácia techník na znižovanie rizika sucha a povodní, ako je efektívne zavlažovanie a ochrana pôdy.

- **Lesníctvo:** Podpora druhovej diverzity lesov a výsadba odolných druhov stromov. Implementácia opatrení na prevenciu lesných požiarov a ochranu lesných ekosystémov.
- **Doprava:** Prispôsobenie dopravnej infraštruktúry na odolnosť voči extrémnym poveternostným podmienkam. Podpora udržateľných foriem dopravy a znižovanie emisií skleníkových plynov.
- **Cestovný ruch:** Diverzifikácia turistických aktivít s ohľadom na meniace sa klimatické podmienky. Implementácia opatrení na ochranu prírodných a kultúrnych pamiatok pred dôsledkami zmeny klímy.
- **Priemysel:** Zlepšenie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií v priemyselných odvetviach. Prispôsobenie výrobných procesov na minimalizáciu vplyvu extrémnych klimatických udalostí.
- **Energetika a ďalšie oblasti podnikania:** Diverzifikácia zdrojov energie s dôrazom na obnoviteľné zdroje. Zabezpečenie odolnosti energetickej infraštruktúry voči extrémnym poveternostným podmienkam.
- **Manažment rizík:** Vytvorenie a implementácia systémov včasného varovania a reakcie na klimatické riziká. Posilnenie kapacít na zvládanie núdzových situácií spojených so zmenou klímy.

V územnom pláne mesta Lučenec sú aplikované nasledovné opatrenia:

Zatienenie pôdy v zastavaných územiach:

- **Zatienenie pôdy:** Hlavným cieľom je znížiť nadmerný výpar vody z pôdneho profilu pomocou zatienenia. To zahŕňa systematické výsadby stromov, ktoré poskytujú tieň.
- **Výsadba vzrastlej zelene a nektarodajných drevín (NDV):** Podporenie výsadby veľkých, vzrastlých stromov a nektarodajných drevín na celom území obce s cieľom zvýšiť pokryvnosť a biodiverzitu.

Pokryvnosť verejnej zelene a doplnenie vegetačných prvkov:

- **Pokryvnosť stromami na verejných plochách:** Cieľom je dosiahnuť, aby minimálne 60 % verejných zelených plôch bolo pokrytých stromami.
- **Vegetačné prvky na spevnených plochách a parkoviskách:** Pridanie vegetačných prvkov, najmä stromov, podľa normy STN 7361 10/Z1, na všetky spevnené plochy a parkoviská.

Zachytávanie dažďovej vody na spevnených plochách

- **Rigoly okolo spevnených plôch:** Udržiavanie rigolov okolo spevnených plôch len ako zatrávnené pásy, čím sa zlepší infiltrácia vody a zabráni erózii.
- **Spádovanie spevnených plôch:** Komunikácie a spevnené plochy by mali byť spádované smerom k plochám zelene, čím sa podporí prirodzený odtok dažďovej vody k vegetačným plochám.
- **Chodníky s vsakovacím povrchom:** Budovanie chodníkov s materiálmi, ktoré umožňujú vsakovanie, znižujú povrchový odtok a zlepšujú miestne podmienky na zachytávanie vody.

Detské ihriská a zeleň v blízkosti verejných zariadení:

- **Detské ihriská v zeleni:** Lokácia detských ihrísk na plochy so zeleňou je dôležitá, pretože deti do 4 rokov sú obzvlášť citlivé na vysoké teploty a extrémny počasie.

- **Zdravotné strediská a zeleň:** Podobné opatrenia sú potrebné v blízkosti zdravotných stredísk, kde by mala byť doplnená zeleň poskytujúca tieň, najmä pre starších a chorých ľudí, ktorí patria medzi najohrozenejšie skupiny.

Zvýšená retencia vody mimo zastavaných území:

- **Zelené plochy a suché poldre:** V nezastavaných územiach sú navrhnuté plochy pre zvýšenú retenciu vody v krajine. To zahŕňa zakladanie zelených plôch, ktoré pomáhajú zachytávať a zadržiavať vodu, ako aj vytváranie suchých poldrov, ktoré môžu zachytávať prívalové dažde.
- **Retenčné jamy a dažďové záhrady:** V zastavaných častiach sa navrhuje vytváranie retenčných jam a dažďových záhrad, ktoré môžu zachytávať a postupne uvoľňovať vodu z dažďa, čo pomáha znížiť záťaž kanalizácie a zlepšiť lokálnu mikroklimu

17 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

17.1 DOPRAVNÁ VYBAVENOSŤ

17.1.1 Širšie vzťahy

Súčasný stav

Mesto leží na križovatke hlavných ciest a železničných trás spájajúcich Bratislavu s Košicami a Budapešť s Varšavou. Napojenie na európsku diaľničnú sieť je pri 70 km vzdialenom meste Hatvan. Maďarská strana buduje rýchlostnú cestu Hatvan – Salgótarján. Vybudovaním rýchlostnej cesty Salgótarján – Lučenec by sa aj mesto Lučenec napojilo na túto sieť. Katastrom mesta Lučenec vedie cesta I/16, ktorá je súčasťou medzinárodného cestného ťahu E 571 (Bratislava - Košice). Súčasná parametre cesty E 571 v okrese nevyhovujú platným normovým požiadavkám pre cesty tohto významu. Rozvoj mesta si vyžaduje napojenie na Bratislavu a Košice diaľnicou alebo rýchlostnou komunikáciou. Na Maďarskú republiku je okres napojený cestným hraničným priechodom Šiatorská Bukovinka - Salgótarján a cestným ťahom lokálneho významu Kalonda - Ipolytarnóc.

Katastrálnym územím mesta Lučenec prechádzajú nasledovné jednokoľajné, neelektrifikované železničné trate: Fiľakovo - Vrútky, TÚ 2902, Štátna hranica (MÁV) - Lučenec, TÚ 2921 a Lučenec - Utekáč, TÚ 2931.

Mesto je napojené na celoštátny železničný ťah Košice – Jesenské – Lučenec – Zvolen - Kúty. Železničná trať je súčasťou súhrnnej siete TEN-T (Trans-European Transport Network, tzn. Transeurópska dopravná sieť Túto časť je možné napojiť do Maďarska (Fiľakovo – Salgótarján). V súčasnosti je mesto spojené s Maďarskou republikou železničným hraničným priechodom Šiatorská Bukovinka - Somoskőjfalu.

Pre ekonomický rozvoj mesta je z hľadiska dopravnej infraštruktúry dôležité letisko Lučenec.

Časť územia mesta Lučenec (k.ú. Lučenec aj Opatová) sa nachádza v prekážkových rovinách a plochách Letiska Lučenec, ktoré je potrebné za účelom zachovania prevádzkovej spôsobilosti Letiska Lučenec a plánovaného rozvoja letiska rešpektovať v rozsahu, ktorý stanovuje predpis L 14 Letiská, I. zväzok - Navrhovanie a prevádzka letísk.

V areáli Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Lučenec n.o. na Nám. republiky 15 sa nachádza plocha verejného záujmu pre vrtuľníky vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby, ktorú Dopravný úrad odporúča rešpektovať.

V zmysle §28 ods. 2 a §30 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť ochranné pásma Letiska Lučenec,
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a)),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b)),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c)),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje

Návrh

Návrh nadradenej komunikačnej siete vychádza z platného Územného plánu ÚPN VÚC Banskobystrického kraja a rieši nasledovné komunikácie:

- rezervuje koridor pre výhľadovú trasu južnej rýchlostnej cesty R7 kategórie R 22,5/100 v trase hranica Nitrianskeho kraja – Veľký Krtíš – Lučenec – križovatka s rýchlostnou cestou R2. Rýchlostná cesta R2 je taktiež súčasťou základnej siete TEN-T;
- návrh rýchlostnej cesty R2 v úseku Detva – Lučenec – Rimavská Sobota na území mesta Lučenec v kategórii R 22,5/100
- rekonštrukcia a vybudovanie novej trasy cesty I/75 v úseku Halič, Haličská cesta – Lučenec Vidiná (x I/16), a jej výhľadové využitie ako súbežná cestu s R7 pre dopravu vylúčenú z R7
- rekonštrukcia a vybudovanie cesty I/71 v úseku Lučenec - Fiľakovo v súlade s vydaným záverečným stanoviskom príslušného orgánu štátnej správy k procesu EIA, SEA
- rekonštrukcia cesty II/585 Lučenec –Trenč - Ráoš – Dolná Strehová – Pôtor (I/75)
- rekonštrukcia cesty II/594 v úseku Lučenec – Kalonda – štátna hranica s Maďarskou republikou
- súbežnú cestu s R2 v úseku Detva – Lučenec – Rimavská Sobota na území mesta Lučenec

v oblasti rozvoja železničnej siete rešpektuje:

- modernizáciu železničnej trate TINA Nové Zámky/Palárikovo - Levice - Zvolen - Lučenec - Košice v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja s postupnou elektrifikáciou a dokončením jej zdvojkolajnenia v celej trase,
- elektrifikáciu železničnej trate v úseku Zvolen - Fiľakovo s výhľadovým pokračovaním do Košíc,

v oblasti rozvoja leteckej infraštruktúry:

Časť územia mesta Lučenec (k.ú. Lučenec aj Opatová) sa nachádza v prekážkových rovinách a plochách Letiska Lučenec.

V zmysle predpisu L 14 je potrebné v riešenom území rešpektovať nasledovné výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy, vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov), porastov a pod., ktoré je určené:

- vnútornou vodorovnou prekážkovou rovinou v úrovni nadmorskej výšky 255 m n.m.Bpv,
- kužeľovou prekážkovou rovinou (sklon I : 20) v rozmedzí nadmorských výšok 255 - 330 m n.m.Bpv, pričom obmedzujúce výšky stúpajú v sklone 5% /I : 20/ v smere od letiska,
- približovacou prekážkovou rovinou v rozmedzí nadmorských výšok cca 226,5 - 318 m n.m.Bpv, pričom obmedzujúce výšky stúpajú v sklone 3,33% /1:30/,
- prechodovými prekážkovými plochami v rozmedzí nadmorských výšok cca 226,5 - 255 m n.m.Bpv, pričom obmedzujúce výšky stúpajú v sklone 14,3 % /1:7/ v smere od predĺženej osi vzletovej a pristávacej dráhy.

Ďalej sa územie mesta Lučenec (kú. Lučenec) nachádza v ochranných pásmach Osobitného letiska Tomášovce, určených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-110/84 zo dňa 18.10.1984. Z ochranných pásiem letiska vyplývajú nasledovné obmedzenia:

Výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane použitia stavebných mechanizmov), porastov a pod., ktoré je stanovené:

- ochranným pásmom vodorovnej roviny v úrovni nadmorskej výšky 223 m n.m.Bpv,
- ochranným pásmom prechodovej plochy v rozmedzí nadmorských výšok cca 206 — 215m
- n.m.Bpv, ktoré stúpajú v sklone 14,3 % /1:7/v smere od letiska.

Ďalšie obmedzenie je stanovené:

- priestorom s obmedzením stavieb vzdušných vedení W a VVN (vedenie VN a vyššieho napätia je potrebné riešiť podzemným káblom).

17.1.2 Cestná sieť

Súčasný stav

Katastrálnym územím mesta Lučenec vedie medzinárodný cestný ťah E 571 (Bratislava - Košice), súčasťou ktorého je cesta prvej triedy I/16. Súčasný parametre cesty E 571 v okrese nevyhovujú technickým parametrom pre cesty tohto významu. Rozvoj mesta si vyžaduje napojenie na Bratislavu a Košice diaľnicou alebo rýchlostnou komunikáciou. Na Maďarskú republiku je okres napojený cestným hraničným priechodom Šiatorská Bukovinka - Salgótarján a cestným ťahom lokálneho významu

Kalonda - Ipolytarnóc. Pri 70 km vzdialenom meste Hatvan je mesto Lučenec napojené na európsku diaľničnú sieť v Maďarsku. Maďarská strana buduje rýchlostnú komunikáciu Hatvan – Salgótarján. Vybudovaním rýchlostnej komunikácie Salgótarján – Lučenec by sa aj mesto Lučenec napojilo na túto sieť.

Základ komunikačnej siete v zastavanom území mesta tvorí štátna cesta I/75 - ulice Haličská, Masarykova, Karmana, Jiráskova, Gemerská, kde je napojená na cestu I/16. V zastavanom území mesta plní funkciu zbernej komunikácie B1. Táto komunikácia bola koncom roku 2004 rekonštruovaná a je v dobrom stave.

Územím prechádza cesta I/71, ktorá však ide prevažne mimo zastavaného územia.

Ďalšie prepojenie na cestu I/16 je prostredníctvom radiály – cesta III/2655 – Fiľakovská cesta vo funkčnej triede B2.

Mestom Lučenec prechádzajú tieto cesty II. a III. triedy a to :

- II/585 Lučenec — Ráoš v staničení 0,000 - 17,790 v celkovej dĺžke 17,790 km o priemernej šírke cesty 8,65 m
- III/2654 Mikušovce spojka v staničení 0,000 - 2,816 v celkovej dĺžke 2,816 km o priemernej šírke cesty 6,990 m
- III/2655 Lučenec - Boľkovce v staničení 0,000 - 7,918 v celkovej dĺžke 7,918 km o priemernej šírke cesty 6,910 m
- III/2666 Lučenec - Vidiná v staničení 0,000 - 4,303 m v celkovej dĺžke 4,303 o priemernej šírke cesty 8,440 m
- III/2667 Lučenec - Tomášovce v staničení 0,000 - 1,756 v celkovej dĺžke 1,756 km o priemernej šírke cesty 5,820 m

Súčasný dopravný systém v meste je radiálny. Hlavné dopravné smery prechádzajú centrom mesta, čo vyvoláva neúmerné zaťaženie mesta tranzitnou dopravou. Toto usporiadanie neumožňuje priame prepojenie území mimo centrálnu časť mesta a tým odvedenie časti dopravy, čím by sa vytvorili podmienky pre vytvorenie zón s kludovým režimom resp. väčšou segregáciou nemotorovej a motorovej dopravy. Ulice ako Haličská cesta, Vajanského v centre mesta, Gemerská, Jiráskova sú intenzitou dopravy neúmerne zaťažené a sú na hranici kapacitných možností. Dopravné problémy mesta spočívajú v silnej zdrojovej a cieľovej doprave a taktiež doprava vnútromestská vykazuje vysoký nárast od roku 1995.

Taktiež situácia na križovatkách je nevyhovujúca. Najzaťaženejšou križovatkou, ktorá potrebuje bezodkladné riešenie je križovatka ciest II/585 Vajanského ulica a III/2655 Fiľakovská cesta. Táto križovatka je dôležitá aj z hľadiska napojenia mesta na dva hraničné prechody s MR – Salgótarján a Ipolytarnóc. Do križovatky vyúsťujú 3 miestne komunikácie.

Ďalšou križovatkou, kde by mala byť svetelná signalizácia je križovatka Kármána s Maloveskou a taktiež križovatka ulíc Gemerská cesta a Ulica parašutistov s Ulicou továrenskou z dôvodu, že v týchto miestach nie je možné bezpečne prejsť cez ulicu a tiež z dôvodu potreby regulácie dopravy.

Miestne komunikácie v správe mesta sú v celkovej dĺžke 65,9 km, vrátane deviatich mostných objektov v dĺžke 147,0 m. Chodníky pri cestách v dĺžke 8,9 km, chodníky pri miestnych komunikáciách 64,4 km, vrátane 12 lávok pre peších v celkovej dĺžke 712 m. Stav komunikácií v správe mesta je zlý.

Mestu chýba okruh, ktorý by bol schopný absorbovať dopravu z jestvujúcich komunikácií – križovatka Maloveská, Jiráskova, Rázusova, prepojovacia komunikácia Adyho, Husova, obchvat Lúčna – Járkova – Adyho, križovatka Haličská cesta – Športová ulica.

Podľa výsledkov dopravných prieskumov sú v súčasnosti na trasách ciest I/75 a II/585 dopravné intenzity, prekračujúce kapacitu komunikácií s následným negatívnym účinkom na životné prostredie v centrálnej mestskej oblasti – hluk, exhaláty, kultúra prostredia.

Celoštátne sčítanie dopravy rok 2015

Sčítací úsek	číslo cesty	nákladné	osobné	motocykle	spolu
90520	000016	2305	6681	21	9007
90527	000016	2335	7284	22	9641
90530	000016	2416	7556	26	9998
90536	000016	2440	8266	20	10726
90540	000016	1774	6046	40	7860
90550	000016	2057	7264	27	9348
90560	000016	1820	5138	11	6969
92350	000075	328	1894	6	2228
92360	000075	768	4778	39	5585
92361	000075	690	8902	25	9615
92362	000075	767	12271	104	13142
91902	000075	1285	10069	14	11368
91901	000585	948	6591	35	7572

Návrh

Základný komunikačný systém v meste Lučenec je navrhnutý ako radiálno-okružný. Takýto systém umožňuje rovnomernejšie rozloženie dopravy na území mesta s odbremením centra mesta od dopravy, ktorá je tu nežiadúca. Odvedenie časti dopravy z centra mesta umožní skľudnenie tejto časti mesta a vytvorenie podmienok pre prioritný pohyb peších.

Základ komunikačnej siete v meste Lučenec tvoria prieťahy ciest I., II. a III. triedy. Návrh rieši preložku cesty I/75 mimo centrum mesta vo funkcii zbernej komunikácie B1 kategórie MZ 14/40 v zastavanom území mesta a C 11,5/80 mimo zastavané územie, v polohe západného obchvatu mesta. Trasu cesty I/16 ponecháva v pôvodnej polohe vo kategórii C 11,5/80, nakoľko je celá vedená mimo zastavané územie mesta. Vo východnej časti mesta je navrhnutá preložka cesty I/71 mimo zastavané územie mesta v kategórii C 11,5/80. Pôvodná trasa cesty I/71 v zastavanom území je riešená vo funkcii zbernej komunikácie B1 v kategórii MZ 14/70.

Základ komunikačnej siete v návrhu tvoria vonkajší a vnútorný mestský okruh a radiály.

Vnútrotný mestský okruh je vedený ulicami Masarykova, J. Kármána, Kpt. Nálepku, Kuzmányho, Ľ. Podjavorinskej, novonavrhovaná komunikácia (K1), Karola Supa, Maxima Gorkého, Ľ. Štúra, Námestie republiky. Komunikácie sú navrhnuté funkčnej triedy B2 s výnimkou časti Námestie republiky, ktorá je navrhnutá vo funkčnej triede C1.

Vonkajší mestský okruh je navrhnutý v trase – preložka cesty I/75 západným okrajom mesta Lučenec, cesta I/16, pôvodná trasa cesty I/75 po križovatku cestou III/2655 Fiľakovská cesta nová zberná komunikácia popod ČOV smerom západným, následne pozdĺž železničnej trate č. 161 Lučenec – Kalonda, preložka cesty III/2654, nová trasa cez rozvojové územia v južnej časti mesta, následne Športovou ulicou s napojením na pôvodnú trasu cesty I/75 a následne napojenie na preložku cesty I/75. Komunikácie sú navrhnuté vo funkčnej triede B1 resp. B2.

Radiály sú navrhnuté nasledovne:

- Haličská cesta – funkčná trieda B1 po vonkajší mestský okruh a následne B2 po vnútrotný mestský okruh
- Vajanského ulica – cesta II/585
- Cesta I/71 po vonkajší mestský okruh
- Gemerská cesta, Jiráskova
- Zvolenská cesta a cesta III/2666
- Ul. Podjavorinskej od vnútrotného okruhu a cesta III/2667 v pokračovaní do Tomášoviec

Komunikácie v zastavanom území mesta sú navrhnuté na rekonštrukciu v nasledovných kategóriách:

- Cesty I. triedy MZ 12/50, MZ 14/70
- Cesty II. triedy MZ 13,5/50
- Cesty III. triedy MZ 11,5/50, MZ 12/50, MZ 8,5/50

Mimo zastavané územie mesta sú komunikácie navrhnuté na rekonštrukciu resp. nové trasy sú navrhnuté v kategóriách v zmysle STN 736101:

- Cesty I. triedy v kategóriách C 11,5/80, C 9,5/80
- Cesty II. triedy v kategóriách C 9,5/70
- Cesty III. triedy v kategóriách C 7,5/50

Navrhnutý komunikačný systém rešpektuje existujúce trasy obslužných komunikácií vo funkcii C2 resp. C3 a navrhuje ich na rekonštrukciu v kategóriách v súlade s STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií. Jedná sa o kategórie MO 8/40, MO 12/40, MO 14/40, MO 7,5/40 MO 6,5/40. V novoriešených lokalitách sú trasy zberných komunikácií doplnené sieťou obslužných komunikácií vo funkcii C2 resp. C3 kategórie MO 8/40, MO 7,5/40, MO 6,5/40.

V územiach s nižšou intenzitou dopravy bude možné riešiť dopravnú obsluhu prostredníctvom upokojených komunikácií D1 kategórie MOU 6,5/30 resp. 6,0/30.

17.1.3 Statická doprava

Súčasný stav

Vzhľadom na pomerne vysoký nárast počtu vozidiel a zvýšenie zdrojovej a cieľovej dopravy a vnútromestskej dopravy je existujúca situácia v statickej doprave nevyhovujúca. V meste chýbajú parkovacie miesta a odstavné plochy v obytných územiach. V predchádzajúcich obdobiach bol podstatne nižší stupeň automobilizácie a potreba plôch statickej dopravy bola nižšia. V rámci realizovaných stavieb však ani tieto plochy neboli vybudované v potrebných kapacitách.

Ďalším veľkým dopravným problémom mesta je absencia záchytných parkovísk, čo spôsobuje preplnenosť centra v čase dopravnej špičky.

Návrh

Návrh plôch statickej dopravy vychádza z potreby pokryť chýbajúce kapacity pre odstavovanie vozidiel v obytných územiach a parkovacích plôch v lokalitách vybavenosti a centre mesta.

Vzhľadom na potrebu parkovania a odstavovania vozidiel vo veľkých kapacitách v návrhu je uvažované s riešením parkovanie prioritne formou parkovacích domov resp. hromadných garáží.

V dotyku s centrom mesta sú navrhnuté parkovacie objekty v lokalite pri klube Poľana. Parkovacie plochy sú navrhnuté aj formou doplnkových plôch na teréne v lokalitách pri hoteli Pelikán, pod nadjazdom, pri OD Prior, Nám. Republiky, pozdĺžne na komunikáciách - Novohradská, Mierová, ul. Begova a ul. Kármana.

V existujúcich lokalitách vybavenosti a bývania je navrhnuté dobudovanie plôch statickej dopravy formou viacpodlažných objektov, aby nedochádzalo k veľkým záberom plôch zelene na úkor parkovania (1 miesto na teréne si vyžaduje 20 m² plochy).

V rámci novoriešených plôch vybavenosti je navrhnuté riešenie parkovacích plôch v rámci jednotlivých stavieb v kapacitách v zmysle požiadaviek platnej legislatívy.

V novonavrhnutých lokalitách bývania formou bytových domov je uvažované parkovanie a odstavovanie stavieb ako súčasť stavby resp. viacpodlažných objektov pre odstavovanie vozidiel s pokrytím potrieb statickej dopravy v zmysle požiadaviek platnej legislatívy. Pri bývaní formou IBV je uvažované pokrytie potrieb statickej dopravy na vlastných pozemkoch stavieb.

17.1.4 Železničná doprava

Súčasný stav

Katastrálnym územím mesta Lučenec prechádzajú nasledovné jednokoľajné, neelektrifikované železničné trate: Filakovo - Vrútky, TÚ 2902, Štátna hranica (MÁV) - Lučenec, TÚ 2921 a Lučenec - Utekáč, TÚ 2931. Mesto je napojené na celoštátny železničný ťah Košice – Jesenské – Lučenec – Zvolen - Kúty. Železničná trať je súčasťou súhrnnej siete TEN-T (Trans-European Transport Network, tzn. Transeurópska dopravná sieť).

Železničná stanica Lučenec je vlakovou stanicou II. triedy. Zariadenia železničnej stanice pre osobnú dopravu sú z hľadiska kapacitného postačujúce avšak z hľadiska potrieb prevádzky techniky a najmä z hľadiska estetického sú tieto zariadenia nevyhovujúce. Predstaničný priestor je neusporiadaný. Železničná stanica má výhodnú väzbu na autobusovú stanicu.

Návrh

Návrh rešpektuje existujúce plochy železničnej dopravy s návrhom ich rekonštrukcie a v zmysle nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – elektrifikácia a zdvojkolaženie v súlade s požiadavkami trate na medzinárodnú kombinovanú dopravu.

Návrh uvažuje s rekonštrukciou predstaničného priestoru s jasnou diferenciáciou jednotlivých druhov dopravy s prioritným pohybom peších a s bezkolíznym prepojením s autobusovou stanicou.

ÚPN mesta zachováva jestvujúce objekty a zariadenia ŽSR, ako aj dostupnosť a prepojenie na infraštruktúru mesta a všetky novobudované kríženia komunikácií s traťou sú navrhnuté ako mimoúrovňové. Novobudované objekty priemyselnej, občianskej a technickej vybavenosti sú situované z ekologického hľadiska v takej vzdialenosti od železničnej trate, aby boli umiestnené za hranicou najvyššej prípustnej hodnoty hladiny hluku, spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy, platnej pre príslušné objekty, stavby a územia, v zmysle príslušnej legislatívy. V prípade ich umiestnenia v menšej vzdialenosti, je navrhované zabezpečiť opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku, vibrácií a pod. V prípade akejkoľvek stavebnej činnosti v ochrannom pásme železničnej trate (60m od osi krajnej koľaje po oboch stranách) je potrebné dodržiavať ustanovenia zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach, v znení neskorších predpisov a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov.

17.1.5 Hromadná autobusová doprava

Súčasný stav

Dopravný závod SAD je situovaný pri Mikušovskej ceste, zabezpečuje vonkajšiu hromadnú prepravu osôb na prímestských a diaľkových linkách a tiež mestskú hromadnú dopravu. Vonkajšia doprava zaznamenáva pokles prepravovaných osôb a tým aj pokles autobusových spojov.

Autobusová stanica je situovaná v blízkosti železničnej stanice a jej poloha je výhodná aj vo vzťahu k centrálnej časti mesta. Jej veľkosť je v súčasnosti predimenzovaná, je ju potrebné prehodnotiť aj vzhľadom na výhľadové potreby mesta.

Z hľadiska mestskej hromadnej dopravy je možné konštatovať, že súčasné pokrytie linkami je postačujúce, rozmiestnenie zastávok MHD vyhovuje pešej dostupnosti 500 m.

Návrh

Vzhľadom na to, že súčasná autobusová stanica má výhodnú polohu v blízkosti železničnej stanice a centra mesta a aj kapacita je postačujúca, návrh neuvažuje s premiestnením resp. rozšírením plôch autobusovej stanice. Návrh uvažuje s doriešením bezkolízneho prepojenia so železničnou stanicou.

Z hľadiska zabezpečenia dopravnej obslužnosti územia linkami MHD je v súčasnosti na území mesta 8 liniek. Rozmiestnenie zastávok navrhujeme tak, že vyhovujú pešej dostupnosti pre obyvateľov mesta 400 m. Je taktiež navrhnutá rekonštrukcia autobusových zastávok v zmysle požiadaviek STN 73 6425 na samostatných zastávkových pruhoch mimo komunikačnej siete.

V rámci návrhu sú doplnené trasy liniek MHD a rozmiestnenie zastávok do rozvojových lokalít mesta tak, aby bola zabezpečená obslužnosť linkami MHD aj v týchto rozvojových lokalitách. Pre trasovanie liniek MHD sú navrhnuté v prevažnej miere zberné komunikácie. Aj pri novonavrhnutých zastávkach je navrhnuté ich riešenie na samostatných pruhoch mimo komunikačnej siete. Zavádzanie nových liniek a ich postupná realizácia bude vykonávaná v súlade s potrebami rozvoja mesta v nových lokalitách.

Z hľadiska ochrany životného prostredia návrh uvažuje s ekologizáciou prostriedkov MHD – médium plyn resp. elektrická energia.

17.1.6 Pešia doprava

Súčasný stav

Samostatné pešie zóny a sa v meste nenachádzajú, v meste sa nachádzajú dva námestia, kde je umožnený peší pohyb, je to Kubínyho námestie, ktoré je súčasťou pamiatkovej zóny a Námestie Republiky, ktoré bolo čiastočne rekonštruované. Ďalšie priestory a ulice s dominantným pohybom chodca, ktorý by nebol obmedzovaný automobilovou dopravou mesto nemá, aj vzhľadom na systém komunikácií, ktorý je v súčasnosti na území mesta. Sieť chodníkov pozdĺž komunikácií je pomerne dobre vybudovaná ale je potrebné v návrhu územného plánu ich sieť doplniť. V zónach hromadných bytových domov sú vybudované samostatné pešie cestičky, ktoré sprístupňujú jednotlivé skupiny bytových domov, či už od zastávok dopravy autobusovej, z parkovísk alebo od chodníkov miestnych komunikácií.

Chodníky v niektorých častiach mesta úplne chýbajú.

Návrh

Riešiť priestory výlučne s pohybom peších v centrálnej časti mesta – Námestie Republiky, Kubínyho námestie, Mestský park, Zlatá ulička. V obytných územiach územný plán rešpektuje existujúce parky a plochy s dominantným pohybom chodcov (časť Rúbanisko. V novoriesených rozvojových lokalitách odporúčame riešiť menšie námestia a plochy s dominantným pohybom chodcov.

Navrhnuté sú ďalšie plochy s pohybom peších s obmedzeným pohybom obslužnej dopravy v priestoroch, ktoré tvoria najcennejšie uličné priestory, ktoré je potrebné zachovať a zveľadiť a povýšiť na spoločensko-kultúrne priestory, ktoré sa nachádzajú v historickej časti mesta – ul. Železničná, časť ulice Masarykova, Vajanského ul. J. Kármána, Begova.

Návrh rieši dobudovanie chýbajúcich chodníkov pozdĺž existujúcich zberných a obslužných komunikácií s prepojením na existujúce chodníky. V rámci budovania nových komunikácií v meste Lučenec je navrhnuté riešenie minimálne jednostranných chodníkov.

Okrem chodníkov pozdĺž komunikácií sú navrhnuté samostatné pešie trasy, ktoré prepájajú hlavné zdroje a ciele pešieho pohybu. Hlavné pešie trasy návrh rieši nasledovne:

- Smerom západným – prepojenie Nám. Republiky a Rúbanisko II po Jánošíkovej ulici a po zrušenej vlečke
- Smerom severným – ul. J. Kármána nadchodom ponad žel. Trať po ul. Jiráskova a Gemerskej ceste
- Smerom južným – ul. Komenského cez súčasný cintorín do lesoparku
- Zo sídliska Rúbanisko do celomestského športového areálu, lesoparku a vodnej nádrži Ľadovo

Križovanie peších trás s významnými komunikáciami a železničnou traťou je navrhnuté mimoúrovňovo.

17.1.7 Cyklistická doprava

Súčasný stav

Aj napriek tomu, že rovinné územie mesta a jeho okolia vytvára ideálne podmienky pre rozvoj cyklistickej dopravy, v súčasnosti je situácia nevyhovujúca a bude potrebné doriešiť cyklistickú sieť na území celého mesta s prepojením na okolie.

Návrh

Návrh ÚPN mesta rieši vnútromestské trasy pre cyklistov tak, aby prepájali hlavné zdroje a ciele dopravy – bývanie, práca, vybavenosť, rekreácia a šport. Hlavné trasy sú navrhnuté formou nových cyklochodníkov resp. s využitím existujúcej a navrhutej komunikačnej siete pre vedenie cyklistickej dopravy v miestach, kde je nižšia intenzita automobilovej dopravy. Trasy pre cyklistov nadväzujú na rekreačné cyklotrasy vedúce do príslušného rekreačného zázemia mesta. Vedenie cyklistických trás je zdokumentované vo výkrese Návrh dopravy.

17.1.8 Hluk z automobilovej dopravy

Na základe intenzít dopravy, ktoré sú pre predikciu hluku najdôležitejším vstupom, boli spočítané izofóny dopravného hluku v riešenom území.

Výška spočítaných izofón hluku nad terénom je 1,5 m.

Sčítací úsek	číslo cesty	Intenzita 2015	intenzita 2040	L_{Aeqv} dBA	izofóna 60 dBA
90520	000016	10244	14 342	64,3	26 m
90527	000016	10777	15 088	65,2	28 m
90530	000016	11580	16 233	67,20	42 m
90536	000016	13655	19 117	70,32	83 m
90540	000016	8670	11 988	65,0	27 m
90550	000016	11032	15 445	66,7	36 m
90560	000016	8124	11 374	64,5	26 m
92350	000075	2950	4 130	56,5	34 m
92360	000075	5717	8 004	60,3	7 m
92361	000075	12452	17 432	68,3	54 m
92362	000075	15922	22 290	72,6	125 m
91902	000075	14133	19 782	71,0	94 m
91901	000585	9549	12 414	65,4	30 m

Vo výkrese je znázornená izofóna hluku 60 dBA, ktorá je v zmysle metodiky prípustná pre obytné územie v dotyku s významnými komunikáciami pre denný čas.

V miestach s existujúcou zástavbou, ktoré sú zasiahnuté nadmerným hlukom z automobilovej dopravy je potrebné vybudovať protihlukové zábrany. V novonavrhnutých lokalitách je potrebné obytnú zástavbu umiestniť mimo plôch, ktoré sú zasiahnuté nadmerným hlukom z dopravy.

17.2 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Zásobovanie plynom sa vykonáva prostredníctvom plynoregulačných staníc, ktoré sú umiestnené v príslušných územiach. Jedná sa o nasledovné regulačné stanice:

- Regulačná stanica VVTL/STL $Q = 3000\text{m}^3\text{h}^{-1}$, výstup 100kPa, urbanistický okrsok č.2 pri ceste do Mikušoviec je napojená prípojkou na MSP plynovod
- Regulačná stanica VVTL/STL $Q = 3000\text{m}^3\text{h}^{-1}$, výstup 100kPa, urbanistický okrsok č.8 pri ceste do Dolnej Slatinky je napojená prípojkou na VVTL plynovod do Zvolena
- Regulačná stanica VVTL/STL $Q = 5000\text{m}^3\text{h}^{-1}$, výstup 100kPa, urbanistický okrsok č.6
- Regulačná stanica VVTL/STL $Q = 10\,000\text{m}^3\text{h}^{-1}$, výstup 100kPa, urbanistický okrsok č.4 na sídlisku Rúbanisko

V meste Lučenec je charakteristický strednotlakový rozvod plynu s doregulovaním tlaku u odberateľa. Zemný plyn je ekologické palivo, jeho použitie je navrhované na celom riešenom území komplexne pre všetky tepelné potreby vrátane vykurovania.

Kapacita plynoregulačných staníc pre ďalší rozvoj postačuje. V prípade potreby je technicky možné zvýšiť kapacitu regulačných staníc.

Plynifikácia mestských štvrtí

- okrsok č. 1 – Centrum mesta

Návrh ÚPN rieši použitie zemného plynu v tomto okrsku ako komplexné. Spotreba plynu a zaťaženie plynovodov predstavuje viac ako tretinu spotreby celého mesta. Po technickej stránke je potrebné zabezpečiť prenosovú kapacitu hlavných plynovodov.

- okrsok č. 2a a 2b – Juh bývanie stav a rozvoj.

V časti okrsku 2b v návrhu ÚPN umiestňujeme novú výstavbu, ktorá bude mať výrazný prírastok spotreby plynu. Konfigurácia nových plynovodov musí pokrývať potreby riešeného územia a vytvoriť integrovaný systém distribučných plynovodov s celomestskou sieťou.

- okrsok č. 3a, 3b a 3d – Pri parku Ľadovo, juhozápad vinice.

Rozširovanie distribučnej siete musí byť v súlade s postupom výstavby.

- okrsok č. 4a, a 4b – Západ bývanie. Prírastok potreby plynu sa sústreďuje do najbližšieho obdobia rozvoja mesta. Plynifikácia je orientovaná na RS 4.

- okrsok č. 5a, a 5b – Opatová a Malá Ves.

V návrhu ÚPN je riešená kompletná plynifikácia existujúcich objektov a dobudovanie distribučnej siete v rozvojových plochách.

- okrsok č. 6 – Priemysel Sever.

Rozvoj distribučnej siete plynovodu sa bude realizovať podľa rozvoja výrobných zariadení v rozvojových plochách.

- okrsok č. 7a, a 7b – Priemysel stred a juh. Obidve časti okrsku majú samostatný rozvodný systém, ktorý je možné podľa potreby rozvíjať a rozširovať.

- okrsok č. 8 - východná časť katastrálneho územia. Návrh rieši zásobovanie plynom areálu skládky nie nebezpečného odpadu o ostatných rozvojových plôch v území.

Z územného hľadiska je dôležité, aby sa v celom meste vytvorili podmienky pre plošne neobmedzený odber zemného plynu najmä pre potreby vykurovania.

17.3 ZÁSOBOVANIE VODOU

17.3.1 Širšie vzťahy

17.3.1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Východiskový stav

Verejný vodovod v meste Lučenec je napojený na prívodné potrubie DN 600 z úpravne vody Málinec. Prívodné potrubie DN 600 je trasované v súbehu s pôvodným prívodným potrubím Hrachovo – Poltár – Lučenec (HPL) a od vodojemu (ďalej VDJ) Čurgov s pôvodným prívodným potrubím Hriňová – Lučenec – Fiľakovo (HLF).

Prívodom z ÚV Málinec, obchádzajúcim mesto, je voda privádzaná do VDJ Vinica I. a VDJ Vinica II.

Prívodným potrubím HPL je voda privádzaná do VDJ Čurgov s objemom 2 x 2 000 m³. Z VDJ je voda dopravovaná potrubím DN 500 do Fiľakova, pôvodným potrubím HLF dotuje tento vodárenský systém a zásobným potrubím DN 400 je voda privádzaná do rozvodnej siete I. tlakového pásma verejného vodovodu mesta Lučenca.

Návrh

Koncepcia ÚPN mesta Lučenec z hľadiska širších vzťahov rešpektuje existujúci vodárenský systém, ktorý bude zabezpečovať zásobovanie pitnou vodou v meste aj v budúcnosti.

Rešpektuje napojenie obce Panické Dravce na skupinový vodovod.

17.3.1.2 Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Východiskový stav

Existujúcou verejnou jednotnou kanalizáciou mesta sú odvádzané aj splaškové vody z verejnej kanalizácie obce Vidiná (zberačom D) na ČOV Lučenec.

Návrh

Koncepcia ÚPN mesta Lučenec z hľadiska širších vzťahov rešpektuje stavbu „Lučenec – Vidiná, verejná kanalizácia – rekonštrukcia a rozšírenie stokovej siete“, t.j. napojenie splaškových vôd z obce Vidiná na verejnú kanalizáciu mesta s čistením odpadových vôd na ČOV Lučenec.

17.3.2 Zásobovanie pitnou vodou

Východiskový stav

Zdrojom pitnej vody pre verejný vodovod mesta Lučenec je skupinový vodovod Málinec. Verejný vodovod v správe StVPS, a.s. Banská Bystrica, OZ 02 Lučenec pozostáva z dvoch tlakových pásiem.

Ukazovateľ	I. tlakové pásmo	II. tlakové pásmo
Akumulácia	- VDJ Vinica I. obsah 5500 m³, kóty hladín 247,25/242,25 m n. m. - VDJ Čurgov obsah 2000 m³, kóty hladín 263,5/258,5 m n.m.	- VDJ Vinica II. obsah 6000 m³, kóty hladín 275,0/270,0 m n. m. - VDJ Čurgov obsah 2000 m³, kóty hladín 263,5/258,5 m n. m.
Zásobný rozsah	178 – 215 m n. m.	215 – 245 m n. m.
Zásobné potrubie	- z VDJ Vinica I. : - DN 400 pre západnú časť starého	- z VDJ Vinica II. DN 600 pre sídlisko Rúbanisko, Kozí potok -IBV, obytná

Ukazovateľ	I. tlakové pásmo	II. tlakové pásmo
	mesta Haličská cesta po nemocnicu a celá štvrť okolo parku a ulice B. Nemcovej - DN 600 pre centrálnu a juhozápadnú časť mesta vrátane sídliska Vajanského z VDJ Čurgov DN 400 pre severnú časť mesta a m. č. Opatová a Malá Ves	zástavba na ul. Ľ. Podjavorinskej

Areály LUMILK, a.s. a NOVOKER, a.s. sú zásobované samostatnými zásobnými potrubiami DN 150 z VDJ Vidiná.

Ukazovatele za rok 2013 pre mesto Lučenec podľa podkladov správcu verejného vodovodu StVPS, a.s. Banská Bystrica, OZ 02 Lučenec :

Voda určená na realizáciu	1 684,017 tis.m ³
Voda fakturovaná	1 225,881 tis.m ³
z toho	
pre obyvateľov	793,134 tis.m ³
pre priemysel	154,109 tis.m ³
pre poľnohospodárstvo	6,603 tis.m ³
zostávajúci ostatní	272,035 tis.m ³
Voda nefakturovaná	458,136 tis.m ³
Straty vody	36,63 %
Dĺžka vodovodného potrubia	113,688 km
Počet vodojemov	3 ks
Obsah vodojemov	11 500 m ³
Počet obyvateľov celkom	28 413
Počet obyvateľov zásobovaných vodou	27 416
	96,49 %
Špecifická potreba vody	79,26 l.os ⁻¹ .deň ⁻¹
Spotreba vody na osobu	168,29 l.os ⁻¹ .deň ⁻¹

Návrh

Koncepcia ÚPN mesta Lučenec z hľadiska zásobovania pitnou vodou:

- rešpektuje existujúci vodárenský systém, ktorý zabezpečuje zásobovanie mesta Lučenec pitnou vodou,
- rešpektuje existujúce vodárenské zariadenia a ich pásma ochrany, navrhuje riešiť zástavbu tak, aby potrubia vodovodu boli súčasťou verejného priestranstva (komunikácie, zeleň),
- navrhuje rekonštrukciu nevyhovujúcej (materiál, profil menší ako DN 100, vek) rozvodnej vodovodnej siete vo všetkých miestnych častiach,
- navrhuje rozšírenie rozvodnej siete I. a II. tlakového pásma verejného vodovodu do lokalít územného rozvoja,

Návrh zásobovania pitnou vodou je zakreslený vo výkrese Vodné hospodárstvo v mierke 1 : 10 000. Navrhované vodárenské zariadenia sú v zmysle Stavebného zákona špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnej kapitole v Závaznej časti ÚPN mesta.

17.3.3 Potreba pitnej vody pre mesto Lučenec

Potreba pitnej vody je vyčíslená podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 Z. z. zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Obložnosť bytov podľa súčasného stavu

Potreba vody pre obyvateľov

Potreba vody pre obyvateľov

Návrh ÚPN mesta Lučenec predpokladá, že na verejný vodovod bude v roku 2030 z celkového počtu obyvateľov 24 411 napojených 23 563 obyvateľov, t.j. 96,6 %.

Priemerná denná potreba vody pre obyvateľov:

- $15\,509 \text{ obyvateľov} \times 145 \text{ l.ob.}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 2\,248,8 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
- $1\,267 \text{ obyvateľov} \times 155 \text{ l.ob.}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 196,4 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
- $5\,844 \text{ obyvateľov} \times 135 \text{ l.ob.}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 788,9 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
- $943 \text{ obyvateľov} \times 100 \text{ l.ob.}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 94,3 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$

Spolu: $23\,563 \text{ obyvateľov} = 3\,328,4 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 38,5 \text{ l.s}^{-1}$

Maximálna denná potreba vody:

$Q_d \max = 3\,328,4 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 1,3 = 4\,327,0 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 50,1 \text{ l.s}^{-1}$

Maximálna hodinová potreba vody:

$Q_h = 50,1 \text{ l.s}^{-1} \times 1,8 = 90,2 \text{ l.s}^{-1}$

Potreba vody pre výrobu

Podľa urbanistických podkladov bude v priemysle a výrobných službách 9 700 pracovných príležitostí.

Priemerná denná potreba :

900 zamestnancov	x	60 l. os. ⁻¹ .d ⁻¹	=	54,0 m ³ .d ⁻¹
5 100 zamestnancov	x	80 l.os. ⁻¹ .d ⁻¹	=	408,0 m ³ .d ⁻¹
2 900 zamestnancov	x	150 l.os. ⁻¹ .d ⁻¹	=	435,0 m ³ .d ⁻¹
800 zamestnancov	x	250 l.os. ⁻¹ .d ⁻¹	=	200,0 m ³ .d ⁻¹
Spolu				1 097,0 m ³ .d ⁻¹

Maximálna hodinová potreba

Návrh predpokladá, že v 1. zmene bude pracovať 5 800 zamestnancov.

Priama potreba				
5 800 zamestnancov	x	30 l.os. ⁻¹ .zmena ⁻¹	=	174 000 l. zmena ⁻¹
Nepriama potreba				
540 zamestnancov	x	30 l.os. ⁻¹ .zmena ⁻¹	=	16 200 l. zmena ⁻¹
3 100 zamestnancov	x	50 l.os. ⁻¹ .zmena ⁻¹	=	155 000 l. zmena ⁻¹
1 680 zamestnancov	x	120 l.os. ⁻¹ .zmena ⁻¹	=	201 600 l. zmena ⁻¹
480 zamestnancov	x	220 l.os. ⁻¹ .zmena ⁻¹	=	105 600 l. zmena ⁻¹
Nepriama potreba spolu				478 400 l. zmena ⁻¹
Spolu				652 400 l. zmena ⁻¹

Spotrebitelia	Qd priemerná (m3.d-1)	Qd priemerná (l.s-1)	Qd maximálna (m3.d-1)	Qd maximálna (l.s-1)	Qh (l.s-1)
Obyvatelia	3 328,4	38,5	4 327,0	50,1	90,2
Základná a vyššia vybavenosť	1 882,0	21,8	2 446,7	28,3	51,0
Účelová vybavenosť	434,7	5,0	565,0	6,5	11,8
Výroba	1 097,0	12,7	1 097,0	12,7	80,7
Spolu	6 742,1	78,0	8 435,7	97,6	233,7

Na základe poskytnutých podkladov nebolo možné vyčíslieť potrebu pitnej vody pre jednotlivé urbanistické okrsky a tlakové pásma.

Posúdenie existujúcich vodárenských zariadení

Akumulácia

Maximálna denná potreba pitnej vody pre mesto: $Q_d \max = 8\,435,7 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$

Potrebná miera akumulácie vody minimálne 60 % z $Q_d \max = 5\,061,4 \text{ m}^3$.

Akumulácia $11\,500 \text{ m}^3$ v existujúcich vodojemoch v globále pre celé mesto vyhovuje.

Zásobné potrubie

Maximálna hodinová potreba pre mesto: $Q_h = 233,7 \text{ l.s}^{-1}$ Existujúce zásobné potrubia 2 x DN 600 + 2 x DN 400 kapacitne vyhovujú.

Pre územný rozvoj v UO 2 je navrhované zásobné potrubie DN 200 z VDJ Vinica I. a jeho prepojenie na rozvodnú sieť na Poľnej ulici.

Obložnosť bytov 3 ob./byt.

Návrh ÚPN mesta Lučenec predpokladá, že na verejný vodovod bude v roku 2030 z celkového počtu obyvateľov 34 062 napojených 32 869 obyvateľov, t.j. 96,5 %.

Priemerná denná potreba vody pre obyvateľov:

- $21\,606 \text{ obyvateľov} \times 145 \text{ l.ob.-1.d-1} = 3\,133,9 \text{ m}^3.\text{d-1}$
- $1\,763 \text{ obyvateľov} \times 155 \text{ l.ob.-1.d-1} = 273,3 \text{ m}^3.\text{d-1}$
- $8\,130 \text{ obyvateľov} \times 135 \text{ l.ob.-1.d-1} = 1\,096,1 \text{ m}^3.\text{d-1}$
- $1\,370 \text{ obyvateľov} \times 100 \text{ l.ob.-1.d-1} = 137,0 \text{ m}^3.\text{d-1}$

Spolu: $32\,869 \text{ obyvateľov} = 4\,640,3 \text{ m}^3.\text{d-1} = 53,7 \text{ l.s-1}$

Maximálna denná potreba vody:

$Q_d \text{ max} = 4\,640,3 \text{ m}^3.\text{d-1} \times 1,3 = 6\,032,4 \text{ m}^3.\text{d-1} = 69,8 \text{ l.s-1}$

Spotrebitelia	Qd priemerná (m ³ .d-1)	Qd priemerná (l.s-1)	Qd maximálna (m ³ .d-1)	Qd maximálna (l.s-1)	Qh (l.s-1)
Obyvatelia	4 640,3	53,7	6 032,4	69,8	125,6
Základná a vyššia vybavenosť	2 622,3	30,3	3 409,0	39,5	71,1
Účelová vybavenosť	606,2	7,0	788,1	9,1	16,4
Výroba	1 529,0	17,7	1 529,0	17,7	112,1
Spolu	9 397,8	108,7	11 758,5	136,1	325,2

Maximálna hodinová potreba vody:

$Q_h = 69,8 \text{ l.s-1} \times 1,8 = 125,6 \text{ l.s-1}$

Posúdenie existujúcich vodárenských zariadení**Akumulácia**

Maximálna denná potreba pitnej vody pre mesto: $Q_d \text{ max} = 11\,758,5 \text{ m}^3.\text{d-1}$

Potrebná miera akumulácie vody minimálne 60 % z $Q_d \text{ max} = 7\,055,1 \text{ m}^3$.

Akumulácia 11 500 m³ v existujúcich vodojemoch v globále pre celé mesto vyhovuje.

Zásobné potrubie

Maximálna hodinová potreba pre mesto: $Q_h = 325,2 \text{ l.s-1}$ Existujúce zásobné potrubia 2 x DN 600 + 2 x DN 400 kapacitne vyhovujú

Pre územný rozvoj po roku 2030 v UO 2 je navrhované zásobné potrubie ako odbočka zo zásobného potrubia DN 200 z VDJ Vinica I. navrhovaného aj pri obložnosti 3 ob/byt. a jeho prepojenie na rozvodnú sieť na Vajanského ulici.

17.3.4 Zásobovanie prevádzkovou vodou**Východiskový stav**

V meste Lučenec nie je realizovaný systém komplexného zásobovania prevádzkovou vodou. Prevádzkovú vodu si zabezpečujú jednotliví odberatelia samostatne.

Zdrojmi prevádzkovej vody je verejný vodovod, Krivánsky a Tuhársky potok a individuálne studne. Prevádzkovú vodu z verejného vodovodu odoberajú podniky potravinárskeho priemyslu.

Odbery vody sa realizujú na základe povolení na osobitné užívanie vôd rozhodnutím orgánu štátnej vodnej správy. V rámci spracovania územnoplánovacej dokumentácie neboli zistení aktuálni významní odberatelia prevádzkových vôd, povolené kapacity a podmienky.

Návrh

ÚPN mesta Lučenec z hľadiska zásobovania prevádzkovou vodou:

- rešpektuje existujúci spôsob zásobovania,
- navrhuje akumuláciu zrážkových vôd v jednotlivých areáloch, v ktorých to umožňujú priestorové podmienky a ich následné využitie (technologická vody, požiarna potreba),
- navrhuje využívať recirkuláciu a technológie šetriace vodu.

17.4 ODVÁDZANIE A ZNEŠKODŇOVANIE ODPADOVÝCH VÔD

Východiskový stav

Mesto Lučenec má vybudovanú jednotnú verejnú splaškovú kanalizáciu s ČOV v správe StVPS, a.s. Banská Bystrica, závod 02 Lučenec.

Hlavnými zberačmi kanalizačného komplexu sú :

- zberač A – odvádza odpadové vody z územia na pravom brehu Tuhárskeho potoka. Zberač končí ako kmeňová stoka v ČOV. Od odľahčovacej komory OK1A po ČOV je zberač zdvojený. Na zberači je umiestnených 6 odľahčovacích komôr, ktorými sú odľahčované zrážkové vody do Tuhárskeho potoka.
- zberač B – odvádza odpadové vody zo severnej časti mesta západne od železničnej trate (Zvolenská cesta, ul. Ľ. Podjavorinskej, Kozí potok – IBV, severná časť mesta) a zástavbu v m. č. Opatová a Malá Ves na pravom brehu Krivánskeho potoka. Na zberači je 1 odľahčovacia komora OK1B, ktorou sú odľahčované zrážkové vody do Tuhárskeho potoka. Od OK je zberač zdvojený a zaústený do kmeňovej stoky A.
- zberač C – odvádza odpadové vody zo sídliska Rúbanisko I a II, centrum mesta a zástavbu na ľavom brehu Tuhárskeho potoka. Na zberači C je 1 odľahčovacia komora a zberači CC 5 odľahčovacích komôr, ktorými sú odľahčované zrážkové vody do Tuhárskeho potoka.
- zberač D odvádza odpadové vody zo sídliska Rúbanisko III (zberač DJ), zastavaného územia na ľavom brehu Krivánskeho potoka v m. č. Opatová a Malá Ves. Odpadové vody sú prečerpávané do ČOV. Na zberači sú 3 odľahčovacie komory, ktorými sú zrážkové vody odľahčované do Krivánskeho potoka.

Do zberača D budú odvádzané splaškové odpadové vody z obce Vidiná.

Lokalizácia odľahčovacích objektov

P.č.	Názov	Miesto výuste	rkm	Vyústenie - recipient	Profil (mm)
1	A OK 1A	Pri moste za RD na ul. Pavlova	0,90	PS – TP	1400
2	A OK 2A	Sídlisko Osloboditeľov – pri moste	0,76	PS – TP	1200

P.č.	Názov	Miesto výustie	rkm	Vyústenie - recipient	Profil (mm)
3	A OK 3A	Ul. Vajanského – oproti tržnici	1,385	PS – TP	1400
4	A OK 4A	Križovatka Husova – Šafárikova	1,908	PS – TP	600
5	A OK 5A	Ul. Husova – pri poľovníckom obchode	1,952	PS – TP	700
6	A OK 6A	Modré zeme	2,82	PS – TP	800
7	B OK 1B	Filakovská cesta – pri železničnom priecestí	0,755	ĽS – TP	1600
8	C OK 1C	Ul. Vajanského - Filakovská c. oproti tržnici	1,38	ĽS – TP	1400/1200
9	C OK 2CC	Ul. Komenského – pri moste	1,54	ĽS – TP	800
10	C OK 3CC	Ul. Šafárikova – oproti poliklinike	1,90	ĽS – TP	800/800
11	C OK 4CC	Ul. Garbiarska – pri zdravotnej škole	2,268	ĽS – TP	500
12	C OK 5CC	Ul. B. Nemcovej – pri detskom ihrisku	2,87	ĽS – TP	800
13	C OK 6CC	Zimný štadión	3,76	ĽS – TP	800
14	D OK 1D	Zhybka pred čerpacou stanicou ČOV	4,65	ĽS – KP	1200
15	D OK 2D	ČS Dolný Ortáš	6,28	ĽS – KP	1100
16	D OK 3D	Mliekareň vzadu pri potoku	8,0	ĽS – KP	1600

Poznámky : PS- pravostranné vyústenie, ĽS- ľavostranné vyústenie, TP- Tuhársky potok, KP- Krivánsky potok

Kanalizačnou sieťou odvádzané odpadové vody sú čistené na ČOV mesta Lučenec.

Na základe stavebného povolenia OÚ v Lučenci, odbor ŽP rozhodnutím č. F-2000/00566 zo dňa 14.3.2000 bola realizovaná vodná stavba „Lučenec, intenzifikácia a rozšírenie čistiarny odpadových vôd“.

Rozhodnutím ObÚŽP v Lučenci č. ŽP-2009/00157 zo dňa 31.12.2009 bolo povolené

- užívanie vodnej stavby „Lučenec, intenzifikácia a rozšírenie čistiarny odpadových vôd“.
- povolenie na osobitné užívanie vôd t.j.
 - vypúšťanie komunálnych odpadových vôd z jednotnej verejnej kanalizácie mesta Lučenec a zväzaných, biologicky rozložiteľných odpadových vôd zo žúmp a akumulačných nádrží po ich prečistení v mechanicko-biologickej ČOV mesta Lučenec do povrchových vôd vodného toku Krivánsky potok pravostranným výustným objektom v r. km 4,4. Hodnoty povoleného množstva vypúšťaných odpadových vôd: $Q_{\text{priem.}} = 120 \text{ l.s}^{-1}$, $Q_{\text{max. hod.}} = 884 \text{ l.s}^{-1}$, $Q_{24} = 10.368 \text{ m}^3.\text{d}^{-1}$, $Q_{\text{ročné}} = 3\,784\,320 \text{ m}^3.\text{rok}^{-1}$
 - vypúšťanie komunálnych odpadových vôd z jednotnej verejnej kanalizácie mesta Lučenec cez odľahčovacie objekty do povrchových vôd vodných tokov Krivánsky potok a Tuhársky potok.

Povolenie platí do 31.12.2015, t.j. do plánovaného ukončenia realizácie projektov vypracovaných na odstránenie nedostatkov jednotlivých odľahčovacích objektov na jednotnej verejnej kanalizácii mesta Lučenec.

V rozhodnutí sú uvedené aj ďalšie podrobné podmienky.

Ukazovatele za rok 2013 pre mesto Lučenec podľa podkladov správcu verejnej kanalizácie StVPS, a.s. Banská Bystrica, OZ 02 Lučenec :

Dĺžka kanalizačnej siete	67,050 km
Počet odľahčovacích objektov	16 ks
z toho vyhovujúcim NV 269/2010 Z. z.	0 ks
Počet prevádzkovaných ČOV	1
Kapacita ČOV	64 690 EO

Kapacita ČOV		17 885,0 m ³ .d ⁻¹
Voda odkanalizovaná		1 580,823 tis.m ³
z toho	domácnosti	963,274 tis.m ³
	ostatní	617,549 tis.m ³
Vody čistené		4 270,231 tis.m ³
z toho	splaškové	766,439 tis.m ³
	priemyselné a ostatné	260,695 tis.m ³
	zrážkové	553,688 tis.m ³
	cudzie (balastné)	2 689,409 tis.m ³
Množstvo produkovaného stabilizovaného odvodneného kalu (20 % sušina)		1 121,5 m ³
Množstvo zlikvidovaného kalu (odvoz mimo ČOV) (20% sušina)		808,5 m ³
z toho kompostovanie		808,5 m ³
Množstvo produkovaného bioplynu		151 352 m ³
Počet obyvateľov celkom		(27 348) 28 413 ¹⁾
Počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu		26 742
		(97,78) 94,1 % ²⁾
Počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu a ČOV		26 742
		(97,78) 94,1 % ²⁾
Vysušený kal vyváža Kompala, a.s. (ČOV Banská Bystrica)		

Poznámka : ¹⁾ opravený počet obyvateľov podľa „Prehľadu o vodovodoch“, v ktorom sa uvádza počet obyvateľov

celkom 28 413 obyvateľov

²⁾ opravený podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu a na ČOV

Návrh

ÚPN mesta Lučenec z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd:

- rešpektuje existujúci systém odvádzania odpadových vôd kanalizačným komplexom mesta s čistením odpadových vôd na ČOV Lučenec,
- rešpektuje environmentálny program Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s. Banská Bystrica „Úprava a údržba odľahčovacích objektov“,
- rešpektuje Rámcovú smernicu 2000/60/ES, smernicu rady 91/271/EHS z 21.5.1991 o čistení mestských odpadových vôd (oddelenie vôd z povrchového odtoku od splaškových odpadových vôd odvádzaných verejnou kanalizáciou mesta),
- navrhuje delený systém odvádzania odpadových vôd v lokalitách územného rozvoja nachádzajúcich sa mimo odkanalizovaného územia verejnej kanalizácie mesta – splaškové vody kanalizáciou do existujúcej kanalizačnej siete mesta (rozšírenie verejnej kanalizácie formou splaškovej kanalizácie) a zrážkové vody z povrchového odtoku do miestnych tokov,
- navrhuje realizovať opatrenia na akumuláciu vôd z povrchového odtoku a následné odvádzanie do kanalizačnej siete mesta v období bez zrážok (poldre Mlynská a Šolochovova v UO 3),
- navrhuje v lokalitách územného rozvoja v zastavanom území s jednotnou kanalizáciou osadzovať zariadenia na reguláciu odtoku tak, aby neboli prekročené kapacity stokovej siete,
- navrhuje nešpecifikovanú rekonštrukciu kanalizačnej siete,

- navrhuje riešiť odvádzanie zrážkových vôd v súčinnosti s riešením odtokových pomerov a ochranou zastavaného územia pred zaplavovaním,
- navrhuje v území bez verejnej kanalizácie akumuláciu splaškových vôd vo vodotesných žumpách s vývozom na ČOV Lučenec v zmysle prevádzkového poriadku, čistenie v domových ČOV, areálových ČOV,
- navrhuje v etape rozvoja po roku 2030 splaškovú kanalizáciu s ČOV Šimova samota.

Návrh odvádzania odpadových vôd je zakreslený vo výkrese Vodné hospodárstvo v mierke

1: 10 000. Navrhované zariadenia na odvádzanie odpadových vôd sú v zmysle znenia Stavebného zákona špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnej kapitole v Závaznej časti ÚPN mesta.

Množstvo splaškových vôd

Obložnosť 2,5 ob.

Návrh predpokladá, že na verejnú kanalizáciu bude napojených 22 978 obyvateľov (94,1%), základná a vyššia vybavenosť, účelová vybavenosť a výroba s cca 4 600 zamestnancami.

Množstvo splaškových vôd podľa vyčíslenej potreby pitnej vody v zmysle STN 75 6101 a podiel množstva splaškových vôd od ostatných producentov ku množstvu splaškových vôd od obyvateľov bude predstavovať:

Producenti	Q24 (m3.d-1)	Qh max (l.s-1)	Qh min (l.s-1)	Podiel (%)
A) Obyvatelia	3 619,6	41,9	83,8	
B) Základná a vyššia vybavenosť	1 734,0	20,1	40,3	47,9
C) Účelová vybavenosť	398,0	4,6	9,2	11,1
D) Výroba	358,1	4,1	8,2	9,9
Spolu	6 109,7	70,7	141,5	45,12

Produkované znečistenie BSK5

Orientačný výpočet vychádza z podielu množstva splaškových vôd ostatných producentov ku množstvu splaškových vôd od obyvateľov.

A) 22 978 obyvateľov × 60 gr.obyv.-1.d-1 =	1 378,7 kg.d-1
B) 0,479 × 1 378,7 kg.d-1 =	660,2 kg.d-1
C) 0,111 × 1 378,7 kg.d-1 =	152,0 kg.d-1
D) 0,099 × 1 378,7 kg.d-1 =	136,5 kg.d-1
Spolu =	2 327,4 kg.d-1

Ekvivalentný počet obyvateľov: 2 327,4 kg.d-1 : 60 gr.obyv.-1.d-1 = **38 790 EO**

Obložnosť 3 ob.

Návrh predpokladá, že na verejnú kanalizáciu bude napojených 32 058 obyvateľov (94,1%), základná a vyššia vybavenosť, účelová vybavenosť a výroba s cca 6 400 zamestnancami.

Množstvo splaškových vôd podľa vyčíslenej potreby pitnej vody v zmysle STN 75 6101 a podiel množstva splaškových vôd od ostatných producentov ku množstvu splaškových vôd od obyvateľov bude predstavovať:

Producenti	Q24 (m3.d-1)	Qh max (l.s-1)	Qh min (l.s-1)	Podiel (%)
A) Obyvatelia	5 356,9	62,0	124,1	
B) Základná a vyššia vybavenosť	2 566,5	29,7	59,5	47,9
C) Účelová vybavenosť	589,8	6,8	13,6	11,1
D) Výroba	530,5	6,1	12,2	9,9
Spolu	9 043,7	104,6	209,4	45,12

Produkované znečistenie BSK5

Orientačný výpočet vychádza z podielu množstva splaškových vôd ostatných producentov ku množstvu splaškových vôd od obyvateľov.

A) 32 058 obyvateľov × 60 gr.obyv.-1.d-1 =	1 923,5 kg.d-1
B) 0,479 × 1 923,5 kg.d-1 =	921,4 kg.d-1
C) 0,111 × 1 923,5 kg.d-1 =	213,5 kg.d-1
D) 0,099 × 1 923,5 kg.d-1 =	190,4 kg.d-1
Spolu =	3 248,8 kg.d-1

Ekvivalentný počet obyvateľov: 3 248,8 kg.d-1 : 60 gr.obyv.-1.d-1 = **54 147 EO**

17.5 ELEKTROENERGETIKA

17.5.1 Ochranné pásma

Zákon 251/2012 Z.z. §43 ,o energetike a o zmene niektorých zákonov z 31.7.2012 stanovuje na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku. Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

- 1.pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- 2.pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblové vedenie 1 m,

b) od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je

a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky, Podrobná špecifikácia činností zakázaných v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného (podzemného) elektrického vedenia a nad (pod) týmto elektrickým vedením - vid' § 43 uvedeného zákona. Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy.

Ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 1 m od krajného vodiča na každú stranu.

Ochranné pásma slaboprúdových vedení: Ochranné pásmo vedenia je široké 0,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Hĺbka a výška ochranného pásma je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie.

17.5.2 Distribučný rozvod VVN

Základné technické údaje

Napäťová sústava: 3 AC 110 kV, 50 Hz

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom podľa STN EN 61936-1:

a/ ochrana pred priamym dotykcom: - umiestnením mimo dosah, čl.8.2.1

b/ ochrana pred nepriamym dotykcom: - uzemnením, čl 8.3 a 10

Druh elektrického zariadenia: elektrické zariadenia s vysokou mierou ohrozenia skupiny „A“

Námrazová oblasť: ľahká - podľa STN 33 3300, I-1 - podľa STN EN 50341-1

Druh a typ vedenia:

- nadzemné holé vodiče

Územie priestorovo vyčlenené pre riešenie v rámci územného plánu mesta Lučenec (katastrálne územie mesta) nemá vlastný zdroj elektrickej energie, ktorý by ovplyvnil bilancie spotreby elektrickej energie v meste.

Elektrická energia sa do riešeného územia dodáva z iných území Slovenska cez nadradené elektrické rozvody.

Hlavným napájacím zdrojom mesta je transformovňa 110/22/6,3 kV na Haličskej ceste s inštalovaným výkonom transformátorov 2 x 40 MVA 110/22 kV. Pre 6,3 kV káblový rozvod mesta sú v transformovni inštalované dva transformátory 22/6,3 kV s výkonom 6300 kVA a 3150 kVA.

Elektrická stanica 110/22 je na distribučný 110 kV systém pripojená:

- 2x110 kV vedením č.7883-7850 z rozvodní v Lieskovci a Detve
- 2x110 kV vedením č.7897-7782 z rozvodní Fiľakovo a Rimavská Sobota
- 2x110 kV vedením č.7816-7820 z rozvodne Veľký Krtíš

Zo 110 kV rozvodne je 2x110 kV vedením č.7901-7902 pripojená transformovňa plynárenského priemyslu v Panických Dravciach. Zmenou prevádzkového systému v plynárenstve stratila táto transformovňa svoje opodstatnenie a v súčasnosti je vyradená z prevádzky.

17.5.3 Distribučný rozvod VN

Základné technické údaje

Napäťová sústava: 3 AC 22 000 V, 50 Hz, IT

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom podľa STN EN 61936-1:

a/ ochrana pred priamym dotykcom: - umiestnením mimo dosah, krytom, zábranou, prekážkou, čl.8.2.1

b/ ochrana pred nepriamym dotykom: - uzemnením, čl 8.3 a 10

Druh elektrického zariadenia: elektrické zariadenia s vysokou mierou ohrozenia skupiny „A“

Námrazová oblasť: ľahká - podľa STN 33 3300, I-1 - podľa STN EN 50341-2-23

Druh a typ vedenia:

- nadzemné holé vodiče AlFe, resp. nadzemné káblové vedenia

- podzemné káblové vedenia

Vonkajšie vplyvy : budú určené protokolárne v ďalších stupňoch projektovej dokumentácii

- 22 kV rozvodňa, pri 110/22 kV transformovni, z ktorej vychádzajú vonkajšie i káblové 22 kV rozvody a cez ktoré je zásobovaný odber elektrickej energie v meste, ale aj veľkej časti okresu (okrem Filakova a jeho spádového územia).
- vedenie č.306 - vonkajšie - zásobuje odber elektrickej energie v smere západnom až po hranicu okresov
- vedenie č.369 - vonkajšie - slúži hlavne pre zásobovanie magnezitových závodov Lovinobaňa

Vedenia sú postavené ako dvojité vedenie na spoločných podperných bodoch.

- vedenie č.502 ide v súbehu s vedením 306-369 a zásobuje severnú časť okresu
- vedenie č.427 - vonkajšie - zásobuje odber závodu NOVOKER a severnú časť okresu
- vedenie č.441 - vonkajšie - slúži len pre zásobovanie závodu NOVOKER
- vedenie č.496 - vonkajšie - tvorí severnú vetvu okružného vedenia mesta.
- vedenie č.366 - vonkajšie - zabezpečuje odber elektrickej energie v závodoch LUTE a TEXTAP
- vedenie č.368 - vonkajšie - tvorí južnú vetvu okružného 22 kV rozvodu okolo mesta.
- vedenie č. 370 - vonkajšie - zásobuje elektrinou priemyselný odber závodu ZŤS a Mäsokombinátu.
- vedenie č. 332 - vonkajšie - zásobuje odber v území v smere na Filakovo a je z neho prevedená odbočka do trafostanice Mäsokombinátu
- vedenie č.333 vonkajšie - zásobuje odber okresu v smere na Veľký Krtíš

Z 22 kV rozvodne na Haličskej ceste vychádzajú do riešeného územia zakáblované Vn napájače č. 450, 449, 444, 443 a 442.

Napájače č. 450, 449 a 444 zásobujú odberateľov v západnej časti mesta a severnú časť centra mesta. Vn napájače č. 442 a 443 zásobujú odber v centre mesta a sú zaústené do transformačnej stanice T-300, Stará rozvodňa. Je to spínací uzol dôležitý pre disponibilitu prevádzkového systému Vn v meste. Do trafostanice sú zaústené aj Vn odbočky z vonkajších vedení č. 368 a č. 316. Ďalšie Vn odbočky z okružného Vn vedenia č.368 pre zabezpečenie mestského Vn rozvodu sú prevedené do trafostaníc:

- č. 351 na Poľnej ulici v južnej časti mesta
- č. 359 a T361 na sídlisku Červenej armády

- č. 301 a T 304 v Opatovej
- č. 352 v STS
- č. 369 na sídlisku Vajanského ulica od VN č.316

Transformačné stanice v meste sú vybudované ako vnútorné s prevodom 220/0,4 kV pripojené na Vn rozvod systémom zásobovania z dvoch strán, Pre zvýšenie disponibility prevádzky v prípade výpadku niektorého z napájačov je v systéme rozvodu Vn prevedených niekoľko priečných prepojení.

V mestskom rozvode Vn sú ešte zvyšky pôvodného 6,3 kV káblového rozvodu a to medzi trafostanicami č. 326 - 324 - 346 - 325 a č. 335 - 337, ktoré sa postupne likvidujú a nahrádzajú 22 kV káblovým rozvodom. Spreádzkovaním Vn rozvodov na jednotný 22 kV systém sa počíta v dohľadnej dobe, preto sa v návrh ÚPN týmto riešením nezaoberá.

- Zásobovanie priemyselného odberu elektrickou energiou

Drobná priemyselná výroba v meste je zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc mesta. Väčší priemyselný odberatelia majú vybudované vlastné transformačné stanice vonkajšie resp. vnútorné pripojené na 22 kV mestský rozvod vonkajší resp. zakáblovaný. Len najväčšie priemyselné závody majú vlastné Vn napájače vyvedené priamo z 22 kV rozvodne pri 110/22 kV transformovni na Haličskej ceste. Je to Vn vedenie č.441 pre bývalý závod Novoker, ktorého odber je zabezpečený aj odbočkou z Vn vedenia č.427.

- Vedenie Vn č.366 zásobuje závody LUTE a TEXTAP. Závod má aj vlastnú malú výrobu elektriny
- Vedenie Vn č.370 zásobuje odber závodu ZŤS, ktorý je zabezpečený aj odbočkou z vedenia č.368. Mäsokombinát, v južnej časti mesta, má odber elektriny zabezpečený cez Vn odbočky z vedení č.370 a č.332

Jestvujúci systém zásobovania odberateľov elektrickej energie v meste na úrovni rozvodov Vn - 22 kV a transformačných staníc 22/0,4 kV je pre súčasný stav vyhovujúci. Z hľadiska rozvodov Vn - 6,3 kV a trafostaníc 6,3 / 0,4 kV tieto stratili už svoj prevádzkový význam a nahradia sa 22 kV rozvodom a trafostanice sa preorientujú na prevod 22 / 0,4 kV.

Zásady riešenia v zásobovaní elektrickou energiou

Riešené územie je skoro plne plynofikované. Byty v hromadnej výstavbe sú centrálnne vykurované s dodávkou teplej vody. Elektrická energia sa využíva na svetlo a pohon. V okrajových častiach riešeného územia, ale aj v centrálnej zóne, časť bytov využíva elektrickú energiu na varenie, pečenie, ohrev vody a čiastočne elektrické vykurovanie. Časť bytov má úplnú elektrifikáciu.

Výkonové zaťaženia existujúcich bytových jednotiek sú stanovené podľa STN 33 2130 a to pre stupeň A t.j. 7 kW a príslušný koeficient súčasnosti podľa množstva bytových jednotiek.

Predpokladaný nárast plošného zaťaženia v meste, výstavba nových bytov a objektov vybavenosti na nových plochách ale aj nárast potreby elektrickej energie pre priemyselnú výrobu si vyžaduje nové riešenia pre zabezpečenie požiadaviek na dodávku elektrickej energie pri dodržaní podmienok racionálneho prenosu.

17.5.4 Návrh riešenia zásobovania územia elektrickou energiou

Navrhovaný rozvoj mesta je podmienený zabezpečením dostatočného množstva elektrickej energie.

Vzhľadom na potreby zabezpečenia el. energie hlavne pre priemysel v južnej časti mesta, ale aj bytových či rodinných domov a občianskej vybavenosti je uvažovaná v južnej strane mesta nová Elektrická stanica ES 110/22kV, ktorá bude napojená z najbližšieho VVN vedenia.

Zároveň si potreba el. energie vyžiada výstavbu nových trafostaníc 22/0,4 kV na riešených lokalitách napájaných z najbližších, resp. nových VN rozvodov.

Výkonové zaťaženie v priemyselnej časti mesta a potrebný počet transformačných staníc bude riešený vzhľadom na aktuálne potreby v danom čase.

Výkonové zaťaženia navrhovaných bytových jednotiek (bytové domy, rodinné domy) sú stanovené podľa STN 33 2130 a to pre stupeň C2 t.j. 14,5 kW a príslušný koeficient súčasnosti podľa množstva bytových jednotiek.

Príkon pre kategóriu C2 je definovaný - elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešane priamotopné a akumulčné + elektrické vykurovanie akumulčné.

Predpokladaný nárast počtu nových obyvateľov je cca 4300. Pre jedno nové odberné miesto sú uvažovaní štyria noví obyvatelia.

Výpočet nových odberných miest – $4300 / 4 = 1075$ OM.

Výpočtové zaťaženie pre skupinu bytov (odberných miest):

$$P_{p1} = \left(\sum_{i=1}^n P_{bi} \right) \cdot \beta_n = \left(\sum_{i=1}^{1075} 14,5 \right) \cdot 0,28 = 4364,5 \text{ kW}$$

kde:

n je počet uvažovaných bytov (odberných miest)

$\left(\sum_{i=1}^n P_{bi} \right)$ súčet súasných príkonov všetkých bytov

β_n súčasnosť pre n bytov

Výpočet počtu transformátorov :

DTS sú navrhnuté s transformátormi 630 kVA, podľa výpočtového zaťaženia vo funkčnopriestorovom celku, pre pokrytie nárastu potreby el. energie.

Pre 1TS 630kVA uvažujeme výkon $630 \times 0,8 = 504$ kVA.

Výpočet celkového inštalovaného výkonu transformačných staníc 22/0,4 kV s prihliadnutím na dovolené zaťaženie s uvažovaním 20% rezervy z bytového fondu pre občiansku vybavenosť:

Počet trafostaníc : $n = P_c / 0,98 / 504 \text{ kVA} = 4364,5 / 0,98 / 504 = 8,84 \times 1,2 = 10,6 \text{ ks}$.

Pre St = 630kVA je potrebných 10,6 teda 11 trafostaníc o výkone 630 kVA.

Pre zabezpečenie pokrytia nehnuteľnosti elektrickou energiou v navrhovanej lokalite navrhujeme:

- vybudovať VN kábllovú prípojku z jestvujúcej nadzemnej, resp. podzemnej VN siete a preslučkovať kábllovú VN sieť cez navrhované transformačné stanice. V prípade nepostačujúcej prenosovej kapacity existujúceho vedenia viesť nové VN vedenia od exist. vedení napájaných z rozvodne ES 110/22.
- Vybudovať trafostanice TS.. s transformátormi o výkone do 630 kVA;
- Vybudovať novú sekundárnu sieť NN v nových lokalitách rozvodmi v zemi – ďalšie stupne projektovej dokumentácie.
- Verejné osvetlenie v nových lokalitách riešiť samostatnými rozvodmi a osvetľovacími telesami na stožiaroch.
- Pre návrh elektrorozvodov v projektových dokumentáciách jednotlivých stavieb používať štandardy materiálov SSD, a.s.

Z analýzy jestvujúceho stavu energetických zariadení, kapacít a prenosových možností vyplýva, že súčasný stav prevádzkovej VN a NN siete v riešenom území je nepostačujúci pre uvažovaný urbanisticky rozvoj s intenzifikáciou výstavby a ďalšie požiadavky na potrebný elektrický príkon bude možné riešiť len vybudovaním nových energetických zariadení a to v oboch napäťových úrovniach VN a NN sekundárnej siete. Pre dané lokality je potrebné riešiť vybudovanie ďalších nových trafostaníc pre navrhovanú zástavbu rodinných domov, bytových domov s príslušnou občianskou vybavenosťou. Na záver je potrebné podotknúť, že vzhľadom na značne časové rozpätie od začiatku výstavby do plánovaného ukončenia, bude potrebné prezentovane výpočty priebežne aktualizovať a rovnako prispôbiť aj postupnosť uprav el. siete podľa skutočného postupu výstavby nových RD a BD a podľa meraniami zisteného reálneho nárastu maximálneho súdobého príkonu. Uvedené elektroenergetické rozvodné zariadenia budú zaradené ako verejnoprospešne stavby.

Pri návrhu nových riešených lokalít je potrebné dodržať existujúce ochranné pásma, prípadne riešiť preložku existujúcich inžinierskych sietí.

17.5.5 Trafostanice

Pre celú záujmovú oblasť predpokladáme výstavbu 11 nových distribučných kioskových trafostaníc. Trafostanice budú kioskové, betónové s vonkajším ovládaním TR 630 kVA s prevodom 22/0,4 prevedenie (2K+1T). Trafostanice budú osadené olejovými hermeticky uzavretými transformátormi. Súčasťou kiosku je odizolovaná havarijná zberná nadrž, ktorá v prípade havárie transformátora zachytí celý objem oleja. VN rozvádzač pre priebežne trafostanice bude pozostávať z troch prívodových polí a jedného vývodového poľa pre transformátor. Dve prívodové polia budú slúžiť pre zaslučkovanie navrhovanej VN linky a jedno pole pre vývod do trafostanice.

17.5.6 NN rozvod

Predmetom riešenia je napojenie odberov (RD, BD zariadenia obč. vybavenosti a technickej infraštruktúry) po odberne elektrické zariadenia – elektromerové rozvádzače pre jednotlivých

odberateľov lokality z nových trafostaníc stavby. Zároveň bude zabezpečené prepojenie medzi NN rozvodmi vyvedenými z jednotlivých trafostaníc a prepojenie z nového NN rozvodu lokality na existujúci distribučný rozvod.

Elektromerové rozvádzače mimo hlavných trás budú napojené zo skríň SR. Pre napojenie zariadenia obč. vybavenosti OV a technickej infraštruktúry sú navrhnuté samostatné elektromerové rozvádzače osadené pred príslušnými parcelami.

Vedenia NN rozvodu sú navrhnuté v zmysle štandardov SSD - budú v hlavných trasách a slučkách tvorené káblami typu NAYY-J 4x150, resp. NAYY-J 4x240, káble k odberným miestam RE budú typu AYKY-J potrebnej dimenzie. Trasovanie káblov je v koridore s ostatnými elektro rozvodmi v zelenom páse medzi chodníkom a parcelami popri komunikáciách. Spôsoby uloženia káblov v trase budú vhodne zvolené s ohľadom na vedenie trasy. Zemne práce - výkopy v hlavných trasách budú riešené ako spoločne pre VN rozvod, STL rozvod, Verejné osvetlenia, Telekomunikačné rozvody.

17.5.7 Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie miestnych komunikácií je navrhnuté podľa STN TR 13201-1 a STN TR 13201-2. Osvetlenie je kategorizované do triedy osvetlenia – ME... Stožiare s LED svietidlami verejného osvetlenia sú napájané káblami AYKY-J 4x16 až 35 z rozvádzačov verejného osvetlenia na určenom území príslušným k jednotlivým trafostaniciam. Tieto rozvádzače RVO pre danú časť riešeného územia budú osadené v blízkosti trafostaníc, z ktorých budú napojené. Trasovanie káblov je v koridore s ostatnými elektro rozvodmi v zelenom páse medzi chodníkom a parcelami popri komunikáciách. Spôsoby uloženia káblov v trase budú vhodne zvolené s ohľadom na vedenie trasy. Zemne práce - výkopy v hlavných trasách budú riešené ako spoločne pre VN rozvod, NN rozvod, STL rozvod.

17.5.8 Telekomunikačné rozvody

Navrhovane káble sa uložia vo voľnom teréne vo výkope do pieskového lôžka a označia sa červenou fóliou.

17.6 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Súčasný stav

Mesto Lučenec disponuje rozvinutou infraštruktúrou pre zásobovanie teplom, ktorá zahŕňa viacero zdrojov tepelnej energie spravovaných dvomi hlavnými subjektmi – Veolia Energia Lučenec, a.s. a Stavebné bytové družstvo Lučenec. Tieto subjekty prevádzkujú blokové a domové kotolne, ktoré zabezpečujú distribúciu tepla a teplej úžitkovej vody (TÚV). Najväčší zdroj tepla, kotolňa Rúbanisko II a Rúbanisko III, prešli v roku 2020 rekonštrukciou a zlúčením, čo prispelo k zlepšeniu ich efektívnosti.

V súčasnosti sa na zásobovanie teplom používajú nasledovné spôsoby:

- **Decentralizované zásobovanie teplom** – teplo je vyrábané v miestnom zdroji.
- **Centrálne zásobovanie teplom (CZT)** bez výroby elektriny alebo s výrobou elektriny z obnoviteľných zdrojov.
- **Kogeneračné jednotky (KVET)** – centrálne zásobovanie s kombinovanou výrobou tepla a elektriny, či už vo forme piestových spaľovacích motorov, protitlakových turbín alebo paroplynových cyklov.
- **Teplárne**, kde sa teplo vyrába v spoločnom obehu s elektrinou.

Zdroje tepla sú prevažne založené na spaľovaní zemného plynu, čo číta okolo 8 kilometrov tepelných rozvodov. Okrem zemného plynu sú potenciálne alternatívne zdroje tepla aj biomasa, geotermálna energia, slnečná energia, veterná energia, biopalivá a plyn, ktoré môžu byť využité na zníženie závislosti od fosílnych palív.

- **Biomasa:** Biomasa, napríklad vo forme drevných peliet, môže byť efektívne využitá v kotloch na biomasu a prispievať k udržateľnej výrobe tepla.
- **Geotermálna energia:** Geotermálne zdroje, ak sú dostupné, umožňujú stabilnú a ekologickú výrobu tepla počas celého roka.
- **Slnečná energia:** Solárne kolektory môžu byť inštalované pre podporu výroby teplej úžitkovej vody, čo vedie k úsporám najmä počas letných mesiacov.
- **Veterná energia:** Aj keď primárne nie je určená pre výrobu tepla, veterná energia môže byť použitá na pohon elektrických zariadení, ktoré sú potrebné na podporu vykurovania, napríklad v kombinácii s tepelnými čerpadlami.
- **Biopalivá:** Biopalivá môžu byť využité na výrobu tepla v kotloch prispôbených na spaľovanie týchto druhov palív, čo môže významne znížiť emisie skleníkových plynov.
- **Plyn:** Zemný plyn, ako súčasť existujúcej infraštruktúry, bude stále zohrávať dôležitú úlohu pri výrobe tepla, ale jeho využívanie bude postupne optimalizované a diverzifikované doplnením obnoviteľných zdrojov.

Kogeneračné jednotky prispievajú k zvyšovaniu efektívnosti výroby tepla, avšak sú potrebné ďalšie opatrenia na modernizáciu a rozšírenie tohto systému.

Návrh riešenia (podľa záväznej časti koncepcie rozvoja)

Na zlepšenie efektívnosti a udržateľnosti tepelnej energetiky v meste Lučenec je navrhnutý rad opatrení, ktoré pokrývajú modernizáciu existujúcich zariadení, využitie obnoviteľných zdrojov energie a optimalizáciu distribúcie tepla. Tieto opatrenia zahŕňajú:

1. **Modernizácia kotolní** – Časti tepelných zariadení prejdú úplnou rekonštrukciou, zahŕňajúcou výmenu starých teplovodných kotlov za nové kondenzačné kotly s výrazne vyššou účinnosťou. To prispeje k získaniu úspor a k zlepšeniu efektívnosti.
2. **Inštalácia ďalších kogeneračných jednotiek** – Plán na rozšírenie existujúcich kogeneračných zariadení prinesie úsporu palív a zvýšenie efektívnosti výroby.
3. **Zavedenie obnoviteľných zdrojov energie** – Zvýšenie využívania tepelných čerpadiel, kotlov na pelety alebo iných technológií, ktoré môžu znížiť závislosť na zemnom plyne. To zahŕňa aj využívanie solárnej energie pre výrobu teplej úžitkovej vody.
4. **Modernizácia a optimalizácia rozvodov tepla** – Rekonštrukcia existujúcich rozvodov, vrátane hydraulického vyregulovania, čo pomôže znižovať straty v distribúcii tepla a zabezpečiť lepšiu kontrolu nad celkovým systémom.
5. **Inteligentné riadiace systémy** – Zavádzanie dispečingu a modernizácia riadiacich systémov pre efektívnejšiu prevádzku tepelných zariadení. Tieto systémy umožnia rýchlu reakciu na zmeny v dopyte po teple a zlepšenie efektívnosti prevádzky.

6. **Podpora diverzifikácie zdrojov energie** – Prieskum a podpora možnosti využitia iných zdrojov tepelnej energie, ako je napríklad biomasa alebo geotermálna energia, ktoré môžu poskytovať udržateľný a ekologický spôsob výroby tepla.
7. **Podpora komunitných energetických projektov** – Podpora vzniku miestnych energetických komunit, ktoré môžu prispieť k decentralizácii výroby tepla a zvýšiť využívanie obnoviteľných zdrojov.
8. **Zavedenie nízko emisných technológií** – Postupné zavádzanie nízko emisných technológií a zariadení, ktoré minimalizujú emisie škodlivých látok a prispievajú k ochrane ovzdušia.

17.7 CIVILNÁ OCHRANA OBYVATEĽSTVA

Ukrytie obyvateľstva a ochranné stavby: Vzhľadom na to, že v meste nie sú prítomné zdroje ohrozenia, sa plánuje vybudovanie jednoduchých úkrytov svojpomocne, v súlade s možnosťami obyvateľov a miestnych podmienok. Nie je potrebné budovať spoločné úkryty, ak v obci nie je identifikovaný žiadny zdroj ohrozenia. V novo navrhovaných lokalitách sa neplánujú žiadne objekty, ktoré by mohli predstavovať potenciálne riziko pre obyvateľov.

Aktualizácia plánu ochrany obyvateľstva: Plán ochrany obyvateľstva je povinné pravidelne aktualizovať na základe zmien v miestnych podmienkach a legislatívnych požiadavkách, aby bola zabezpečená aktuálna a účinná ochrana.

Požiadavky na JUBS (jednoduché úkryty budované svojpomocne): Pri návrhu JUBS je nutné dodržiavať tieto požiadavky:

- Vzdialenosť úkrytov musí byť určená tak, aby sa ukrývané osoby mohli v prípade ohrozenia bezpečne a včas ukryť.
- Zabezpečenie ochrany pred radiačným zamorením a prenikaním nebezpečných látok.
- Minimalizácia úprav potrebných na prispôsobenie priestorov pre ukrývané osoby.
- Dodržanie statických a ochranných vlastností stavby.
- Vetranie musí byť zabezpečené prirodzeným alebo núteným vetraním prostredníctvom vonkajšieho vzduchu s filtračným a ventilačným zariadením.
- Úkryt musí byť utesnený tak, aby bola minimalizovaná možnosť prenikania nebezpečných látok.

Úkryty je potrebné realizovať po zhodení možných rizík najmä

- V budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov
- V budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch, všetkých typoch škôl, bankách, divadlách, kinách, poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich ukrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti.
- V hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti.
- V budovách štátnych orgánov, vyšších územných celkov, miest a obcí pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti.

- V bytových budovách pre navrhovaný počet osôb primerane.

Projektová dokumentácia a vybavenie ochranných stavieb: Ochranné stavby, ako sú JUBS s kapacitou do 50 ukryvaných osôb, musia byť dispozične riešené v rámci projektovej dokumentácie, ktorá zahŕňa plánované kapacity pre ukryvané osoby. Stavebné úpravy a technické vybavenie, napríklad strojovne pre filtračné a ventilačné zariadenie, sú neoddeliteľnou súčasťou projektovej dokumentácie a musia byť v súlade s platnými technickými normami a bezpečnostnými predpismi.

Úpravy v prípade doplnenia nového zdroja ohrozenia: V prípade, že sa do areálu priemyselného parku alebo iných lokalít pridá zdroj ohrozenia, je potrebné prehodnotiť a prepracovať plán civilnej ochrany a zohľadniť umiestnenie úkrytov v územnom pláne mesta.

18 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladom efektívneho a dlhodobého pôsobenia všetkých funkcií riešeného územia na stabilizáciu obyvateľstva je aj primeraná úroveň životného prostredia. Jeho prírodná zložka v riešenom území mesta Lučenec je uspokojivá a porovnateľná s ostatnými mestami v rámci celého Slovenska. Dôležitými zložkami ochrany životného prostredia je starostlivosť o odpadové hospodárstvo, kvalitu a čistotu vôd, čistotu ovzdušia, ochranu pred povodňami. Ďalšími faktormi, ovplyvňujúcimi kvalitu životného prostredia je potreba zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov, a využívaním slnečnej energie, šetrenie energiami, eliminácia hluku. Všetky zložky životného prostredia vzájomne kooperujú, a ak je ich stav a vývoj nepriaznivý, vyvoláva negatívnu synergiu.

Návrh územného plánu mesta Lučenec v ochrane a tvorbe životného prostredia určuje nasledovné priority:

- zabezpečenie dostatku pitnej vody a zníženie znečistenia ostatných vôd na prípustnú mieru
- minimalizácia vzniku produkovaných odpadov a ich správne zneškodňovanie
- ochrana ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami a globálna environmentálna bezpečnosť
- ochrana pôdy pred degradáciou a zabezpečenie názávnosti potravín a ostatných výrobkov
- zachovanie biologickej rozmanitosti, ochrana a racionálne využívanie prírodných zdrojov a optimalizácia priestorovej štruktúry a využívania krajiny

Mimoriadne vážne a nebezpečné môžu byť dopady globálneho otepľovania, ako sú povodne, požiare a iné katastrofy, ale aj roztváranie ekonomických nožníc. Prevencia následkov klimatických zmien je mimoriadne náročná aj pre ich nepredvídateľnosť.

18.1 OCHRANA OVZDUŠIA

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v meste Lučenec je doprava, predovšetkým v historickom centre mesta. Dopravné intenzity tu prekračujú kapacitu komunikácií s následným negatívnym účinkom na životné prostredie v centrálnej mestskej oblasti. Zvyšuje sa množstvo emisií z výfukových plynov (predovšetkým NO_x, CO, VOC) a sekundárna prašnosť, čím je negatívne ovplyvňované ovzdušie v dýchacej zóne človeka pri obmedzených rozptylových podmienkach v dôsledku mestskej zástavby. Exhaláty a normy prekračujúce hluk značne zhoršujú kultúru prostredia a spôsobujú zhoršovanie

pohody a zdravotného stavu obyvateľov a majú negatívny dopad aj na kultúrne pamiatky v historickej časti mesta.

Na riešenom území sa nenachádza monitorovacia stanica. Najbližšia stanica sa nachádza v Zvolene a Hnúšti.

Prašný spád je ovplyvňovaný najmä systémom vykurovania, čistením komunikácií a verejných priestorov. Vplyv kvality ovzdušia je ovplyvňovaný aj veternou eróziou.

Imisie sú látky, ktoré sa dostávajú do atmosféry z lokálnych zdrojov znečistenia za určitých prírodných podmienok (napr. pri silnom vetre, ale i vinou vysokých komínov). Tieto sú prúdením vzduchu strhávané a dostávajú sa do vysokých vrstiev atmosféry. Tu sa látky, pochádzajúce z rôznych zdrojov znečistenia, za podpory atmosférickej vody zlučujú navzájom a najmä pri dažďových zrážkach a hmle pôsobia na zemský povrch. Tieto látky môžu byť vo všetkých skupenstvách od plynov, pár, aerosólov, cez popolček a prach až po väčšie zrná. Majú nevyspytateľné zloženie a koncentráciu. Šíria sa podľa podmienok podnebia, prostredia, zemského reliéfu. Ich dlhodobé pôsobenie má ničivý účinok. Vplývajú na vzduch, vodu, pôdu, intenzitu a kvalitu slnečného žiarenia, na organizmy i ľudské technické diela.

Pre zlepšenie kvality ovzdušia a zníženia hluku navrhujeme:

- znížiť počet prevádzok zdrojov znečisťujúcich ovzdušie
- pri novonavrhovaných objektoch a komplexov používať ušľachtilé palivá ako sú zemný plyn, elektrická energia a zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov
- u existujúcich výrobných prevádzok určiť povinnosť modernizovať výrobné technológie v zmysle podmienok aby spĺňali podmienky vyplývajúce zo zákona o ochrane ovzdušia a jeho vykonávacích vyhlášok
- veternú eróziu k riešenom území zastaviť prípadne obmedziť výsadbou líniových porastov
- znížiť prašnosť a hluk z automobilovej dopravy vybudovaním obchvatov mimo zastavaného územia mesta

18.2 OCHRANA VÔD

Legislatívna ochrana vôd vyplýva zo zákona č.364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov(vodný zákon). Všeobecná ochrana vôd podľa zákona platí pre celé územie SR a premieta sa do povinnosti všetkých, ktorí s vodami zaobchádzajú vyžiadať si povolenie vodohospodárskeho orgánu. V riešenom území sú pre najväčších odberateľov povrchových vôd a najväčších producentov odpadových vôd vydané rozhodnutia vodohospodárskeho orgánu v súlade so zákonom o vodách.. Špeciálna ochrana vôd sa v riešenom území nevyskytuje.

18.2.1 Zdroje pitnej vody nachádzajúce sa v riešenom území

- verejné studne - na území mesta sa nachádzajú verejné studne, ktoré slúžili ako zdroje pitnej vody pre obyvateľov. Po stránke bakteriologickej, biologickej a chemickej kvalita vody v týchto studniach je nevyhovujúca.
- artézské studne - na území mesta sa nachádzajú dve artézské studne na ulici Z.Nejedlého a ulici Komenského. Rozbor kvality vody zodpovedá príslušným normám vo všetkých ukazovateľoch. Artézska studňa v lokalite Čurgov v mikrobiologických a biologických ukazovateľoch nevyhovuje príslušným STN.

18.2.2 Zdroje pitnej vody nachádzajúce sa v riešenom území

- Verejný vodovod v meste Lučenec je napojený na prívodné potrubie DN 600 z úpravne vody Málinec. Prívodné potrubie DN 600 je trasované v súbehu s pôvodným prívodným potrubím Hrachovo – Poltár – Lučenec (HPL) a od vodojemu (ďalej VDJ) Čurgov s pôvodným prívodným potrubím Hriňová – Lučenec – Filakovo (HLF). Prívodom z ÚV Málinec, obchádzajúcim mesto, je voda privádzaná do VDJ Vinica I. a VDJ Vinica II. Prívodným potrubím HPL je voda privádzaná do VDJ Čurgov s objemom $2 \times 2\,000\text{ m}^3$. Z VDJ je voda dopravovaná potrubím DN 500 do Filakova, pôvodným potrubím HLF dotuje tento vodárenský systém a zásobným potrubím DN 400 je voda privádzaná do rozvodnej siete I. tlakového pásma verejného vodovodu mesta Lučenca.

18.2.3 Povrchové vody

- vodná nádrž Ladovo - je v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. OZ Lučenec.
- vodné toky - cez riešené územie pretekajú vodné toky Krivánsky potok, Tuhársky potok, Slatinka a Točnica. Ich ochrana spočíva v pravidelnej údržbe správcu povodia

18.2.4 Kvalita povrchových vôd

Kvalita povrchových vôd je ovplyvňovaná jednak bodovými zdrojmi znečisťovania a na druhej strane rozptýlenými zdrojmi znečisťovania povrchových vôd.

Bodové zdroje znečisťovania majú sústredene vypúšťanie odpadových vôd do recipientov (kanalizačné systémy, výpuste, ČOV, výpuste z poľnohospodárskych prevádzok, priemyselných areálov, turistické a rekreačné zariadenia a pod.). Pri týchto zdrojoch znečistenia je možná identifikácia pôvodcu, určenie jeho základných charakteristík ako režim vypúšťania, množstvo a akosť vypúšťaných vôd v časových intervaloch atď. tieto zdroje je možné monitorovať.

Rozptýlené zdroje znečisťovania podľa ich pôvodu pôsobia trvalo, alebo občas a ich veľkosť a vplyv na akosť vôd je podmienená ešte celým radom spolupôsobiacich faktorov.

Zdrojmi plošného znečistenia sú predovšetkým: poľnohospodárstvo, skládky a odkaliská, splachy zo spevnených plôch, splachy z komunikácií a železníc, znečistene zrážkové vody, z nečistené závlahové vody.

Okrem týchto zdrojov plošného znečistenia sa na kontaminácii vôd významnou mierou podieľajú i tzv. difúzne priestorové rozptýlené bodové zdroje znečistenia, ktoré nie sú zahrnuté medzi evidované zdroje znečistenia. Na rozdiel od pomerne ľahko identifikovateľných, lokalizovateľných a merateľných bodových zdrojov znečistenia priemyselnej a komunálnej povahy sú plošne a difúzne zdroje znečistenia menej adresné, evidenčne náročnejšie a problematicky merateľne, nedajú sa monitorovať. Ich sumárny účinok je dosiaľ iba odhadovaný aj to malo presvedčivo.

Kvalita povrchových vôd sa hodnotí podľa NV SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Hlavnými príčinami znečistenia povrchových vôd je vypúšťanie znečistených splaškových odpadových vôd a priemyselných odpadových vôd do povrchových tokov. Ďalším zdrojom znečistenia, v súčasnosti menej významným, je poľnohospodárska činnosť – hnojenie. Veľký podiel na znečisťovaní tokov v okrese Lučenec majú komunálne odpadové vody zo sídiel a priemyselné odpadové vody. Na znečisťovaní vodných tokov okresu majú negatívny vplyv aj priemyselné zdroje mimo okresu Lučenec.

Povrchové vody v širšom dotknutom území mesta Lučenec patria do čiastkového povodia rieky Ipeľ. Základné a prevádzkové monitorovanie kvality povrchových vôd vo vodných tokoch riešeného územia

bolo v roku 2014 vykonávané v rámci celoslovenskej monitorovacej siete kvality povrchových vôd prostredníctvom vodomerných staníc SHMÚ.

V meste Lučenec sa nachádzajú dve monitorovacie stanice:

- na vodnom toku Tuhársky potok sa vykonáva prevádzkové monitorovanie kvality povrchovej vody na monitorovacej stanici I0603000D Tuhársky potok – ústie (rkm 0,1, kód útvaru povrchovej vody SKI0051)
- na vodnom toku Krivánsky potok sa vykonáva základné a prevádzkové monitorovanie kvality vody na monitorovacej stanici I066020D Krivánsky potok – Lučenec pod (rkm 4,2, kód útvaru povrchovej vody SKI0008).
- Mimo riešeného územia, južne od mesta Lučenec, na vodnom toku Ipeľ sa vykonáva základné a prevádzkové monitorovanie kvality vody na monitorovacej stanici I089000D Ipeľ – Kalonda (rkm 144,5, kód útvaru povrchovej vody SKI0004).
- Hodnoty ukazovateľov nie sú v súlade s požiadavkami na kvalitu vody podľa Prílohy č. 1 k NV č. 269/2010 Z.z. na uvedených vodných tokoch v nasledovných ukazovateľoch:
- na vodnom toku Tuhársky potok v časti A (všeobecné ukazovatele kvality vody), pre N-NO₂
- na vodnom toku Krivánsky potok v časti A pre N-NO₂ a celkový fosfor, v časti E (hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele kvality vody) pre SI-bios (sapróbny index biosestónu)
- na vodnom toku Ipeľ v časti A pre N-NO₂ a AOX (absorbované organické halogény).

Požiadavky na všetky ostatné ukazovatele kvality vody uvedené v časti A a E a všetky ukazovatele v častiach B (nesyntetické látky), C (syntetické látky) a D (ukazovatele rádioaktivity) sú na uvedených monitorovacích staniciach splnené.

18.2.5 Kvalita podzemných vôd

Kvalitu podzemných vôd ovplyvňuje horninové prostredie a kvalita vody v povrchových tokoch. Znečistenie podzemných vôd odráža predovšetkým vplyvy priemyselnej a poľnohospodárskej činnosti, čoho dôkazom sú zvýšené koncentrácie dusíkatých látok, amónnych iónov, ťažkých kovov a organických látok.

Sledovanie kvality podzemných vôd je zabezpečované monitorovacou sieťou SHMÚ, ktorú tvoria vrty nachádzajúce sa v riečnych sedimentoch, kvartérnych a predkvartérnych sedimentoch. Výsledky monitoringu kvality podzemných vôd sú hodnotené podľa NV SR č. 496/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa NV SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu.

Riešené územie je súčasťou kvartérneho útvaru SK1000800P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Ipeľ oblasti povodia Hron a predkvartérneho útvaru SK2003100P Medzizrnové podzemné vody Lučeneckej kotliny a západnej časti Cerovej vrchoviny oblasti povodia Hron

Kvalita podzemných vôd v roku 2016, v týchto útvaroch, zistená v rámci základného monitorovania podzemných vôd, je uvedená v nasledovnej tabuľke.

Hodnoty prekročení limitných a prahových hodnôt pre útvary PzV

SK2003100P Medzizrnové podzemné vody Lučeneckej kotliny a západnej časti Cerovej vrchoviny oblasti povodia Hron

Ukazovateľ	Typ	Číslo	Názov objektu	Dátum	Nameraná hodnota
------------	-----	-------	---------------	-------	------------------

	monitorovania	objektu		odberu	Prahová	Limitná
Celkový obsah železa					0,105mg/l	0,200mg/l
	PM	085590	Veľké Dravce - Fiľ.	28.9.2016	0,410	
	PM	085590	Pustatina	28.11.2016	0,280	
Mangan					0,030mg/l	0,050mg/l
	PM	085590	Veľké Dravce - Fiľ.	28.9.2016	1,220	
	PM	085590	Pustatina	28.11.2016	0,918	
pH - terén					6,5	9,5
	ZM	284990	Tomášovce	28.9.2016	6,460	
Železo dvojmocné					0,200mg/l	
	PM	085590	Veľké Dravce - Fiľ.	28.9.2016	0,410	
	PM	085590	Pustatina	28.11.2016	0,280	

18.2.6 Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov

- Všeobecné povinnosti

V zmysle § 30, Všeobecné povinnosti, ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) je vlastník, správca alebo nájomca poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov povinný ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovanie vodných pomerov; je povinný najmä zabraňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia.

- Ochranné pásma vodárenských zdrojov

V území mesta Lučenec nie je stanovená žiadna legislatívna ochrana vodárenských zdrojov.

- Zraniteľné oblasti

Poľnohospodárska pôda na území mesta Lučenec je vo Vyhláske MP SR č. 211/2005 Z. z. stanovená za zraniteľnú oblasť, t.j. poľnohospodársky využívané územie, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

Koncepcia starostlivosti o životné prostredie v ÚPN mesta Lučenec je z hľadiska vody v oboch variantoch zameraná hlavne na :

- ochranu intravilánu mesta pred záplavami z Krivánskeho a Tuhárskeho potoka (rekonštrukcia kapacitne nevyhovujúcich úsekov tokov, premostení a hate Opatová na prietok Q₁₀₀ ročnej vody),
- ochranu odkanalizovaného územia mesta pred odtokom zrážkových vôd z extravilánu,
- odľahčovanie odpadových vôd z jednotnej verejnej kanalizácie do Tuhárskeho a Krivánskeho potoka,
- úprava odtokových pomerov, zvýšenie prirodzenej akumulácie vôd v území,
- odvádzanie vôd z povrchového odtoku z rozvojových lokalít so splaškovou kanalizáciou.

18.2.7 Návrh opatrení

V koncepcii ÚPN mesta Lučenec z hľadiska starostlivosti o životné prostredie sú navrhované nasledujúce opatrenia :

- rešpektovanie legislatívnej ochrany vôd vyplývajúcej zo zákona č.364/2004 Z. z. a rozhodnutí orgánov štátnej vodnej správy,
- riešenie protipovodňovej ochrany intravilánu mesta vyplývajúcej zo zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami ,
- riešenie odvádzania odpadových vôd z rozvojových lokalít a ich odľahčenia spôsobom, ktorý negatívne neovplyvní kvalitu vôd vo vodných tokoch,
- riešenie ekologicky a technicky vyhovujúceho odvádzania vôd z povrchového odtoku súčasne s realizáciou splaškovej kanalizácie,
- rešpektovanie drobných tokov a občasných drobných tokov, terénnych depresií, ktoré budú v rámci zástavby v území uvažovaného rozvoja súčasťou intravilánu a recipientom vôd z povrchového odtoku,
- realizácia opatrení na zvýšenie prirodzenej akumulácie vôd v území.

18.3 OCHRANA PÔDY

Poľnohospodárska a lesná pôda ako prírodný zdroj je základným výrobným prostriedkom pre poľnohospodársku a lesnú výrobu a zároveň tvorí jednu zo základných zložiek životného prostredia. Z tohto hľadiska má veľký význam jeho ochrana a možnosti jej využívania pre potreby ľudskej činnosti. Poľnohospodárska a lesná pôda má legislatívne stanovenú ochranu zákonom č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č.245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom č.326/2005Z.z. o lesoch a vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č.12/2009 Z.z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov.

ÚPN mesta Lučenec pri ochrane poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov vychádza z týchto zásad:

- udržať lesné pozemky na eróziu ohrozených lokalitách a v najohrozenejších ho zvýšiť
- úpravu brehových porastov na krivánskom potoku, Tuhárskom potoku v meste Lučenec až po sútok s Krivánskym potokom vykonávať tak, aby sa zachovala pôvodná morfológia vodných tokov
- udržať súčasný pomer poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov so zvýšeným podielom lesných pozemkov z dôvodu zvýšenia ekologickej stability územia
- z hľadiska správneho obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy je potrebné v riešenom území zmeniť spôsob obrábania ornej pôdy nasledovne:
- vykonávať orbu vrstevnicovú, kontúrovú
- používať na obhospodarovanie pôdy techniku s malou hmotnosťou, ktorá neutláča pôdu
- pri vodných tokoch, ktoré pretekajú poľnohospodárskym ekosystémom mimo zastavané územie mesta, realizovať 10m až 15m pás TTP pre vytvorenie zasakovacieho pásu
- hnojenie realizovať len vyzretým maštalným hnojom, hnojovicou a močovkou
- chemické prostriedky používané na ochranu a výživu rastlín aplikovať podľa predpisov

- nevykonávať veľkoplošné rekultivácie
- vysadiť protierózne a protiemisné pásy pri cestách I. triedy
- z hľadiska lesohospodárskeho:
 - o nerealizovať holoruby
 - o vysádzať protierózne pásy na okraji lesných celkov
 - o rekreačné využívanie lesných pozemkov povoliť len na vyznačených trasách a v schválených lokalitách

18.4 HLUK

Najväčším zdrojom znečistenia ovzdušia a hluku je doprava, hlavne v centrálnej zóne mesta. Exhaláty a normy prekračujúci hluk značne zhoršujú kultúru prostredia a spôsobujú zhoršovanie pohody a zdravotného stavu obyvateľov a majú negatívny dopad aj na kultúrne pamiatky v historickej časti mesta.

Hluková záťaž vo vonkajších priestoroch sa hodnotí podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a vyhlášky č. 237/2009, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007. Vyjadruje sa ako ekvivalentná hladina hluku (LAeq) resp. ako maximálna hladina hluku (L_{max}). Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí sa pohybujú v rozmedzí 45 – 70 dB (A), podľa kategórie územia I až IV a korigujú sa podľa miestnych podmienok, denného obdobia a podľa povahy hluku.

Hlavným zdrojom hlukovej záťaže obyvateľstva mesta je automobilová doprava a železničná doprava. Statickým zdrojom hluku sú niektoré technologické uzly výrobných podnikov sídlacích na katastrálnom území mesta.

Zmierniť negatívne dopady hluku je možné zavedením zariadení na znižovanie hluku (protihlukové bariéry), popřípade vysadením izolačnej zelene v navrhovaných ale aj súčasných koridoroch cestnej a železničnej dopravy.

18.5 ŽIARENIE

Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Sú súčasťou prírodného prostredia. Patrí k nim kozmické žiarenie a prirodzená rádioaktivita hornín, hydrosféry a atmosféry. Obyvateľstvo je účinkom prirodzenej rádioaktivity vystavené predovšetkým v budovách. Jej zdrojom sú rádioaktívne prvky v podlaží budov, v ich stavebnom materiáli a vo vode. Najväčšiu záťaž produkuje radón v pôdnom vzduchu z podlažia stavieb. Radón vzniká v prírodnom prostredí prirodzeným rádioaktívnym rozpadom uránu U238, ktorý je v stopových množstvách prítomný vo všetkých horninách. Radón nie je stabilný, ale ďalej sa rozpadá na tzv. dcérske produkty. Tie sa viažu na aerosólové a prachové časti v ovzduší, s ktorými vstupujú do živého organizmu ingesciou a inhaláciou.

MŽP SR zabezpečovalo v 90-tych rokoch 20. storočia úlohu „Hodnotenie radónového rizika z

geologického podlažia miest s počtom obyvateľov nad 10 000 a okresných miest s vysokým a stredným radónovým rizikom“ (BEZÁK A KOL., 1997). V rámci tejto úlohy realizoval Uranpres, s.r.o., Spišská Nová Ves orientačný radónový prieskum na území mesta Lučenec, kde bolo zameraných celkovo 42

referenčných plôch, z ktorých bolo 54,8 % (23 plôch) zaradených do kategórie nízkeho radónového rizika a 45,2 % (19 plochy) do kategórie stredného radónového rizika.

Pre katastrálne územie mesta Lučenec je charakteristické stredné radónové riziko a v menšej miere nízke radónové riziko. Podľa §20 ods.3 zákona č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo ŽP SR vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia stredné radónové riziko.

Ochranu pred žiarením aplikovať dodržiavaním zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (§ 47), zákona č. 355/2007 z. z. (podľa § 47 ods. 7 citov. zákona obytné stavby alebo stavby s pobytovými miestnosťami na pozemkoch s vyšším ako nízkym radónovým rizikom musia byť chránené proti prenikaniu radónu z geologického podlažia) a vyhlášky MZ SR č. 87/2018 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia v znení vyhlášky MZ SR č. 295/2015 Z. z. (určiť radónový index stavebného pozemku a v prípade potreby zabrániť prieniku radónu do budov podľa STN 73 06 01 Ochrana stavieb proti radónu z podlažia).

Presné údaje o úrovni radónového rizika je možné stanoviť na základe merania pôdneho vzduchu.

18.6 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

V riešenom území je evidovaná jedna prevádzkovaná skládka odpadov, štyri odvezené skládky, šesť upravených skládok a štyri opustené skládky bez prekrytia.

Od roku 1993 sú v Slovenskej republike (SR) v súlade so štátnou environmentálnou politikou pre potreby definovania úloh strategického a koncepcného rozvoja odpadového hospodárstva z úrovne štátu vypracúvané Programy odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (POH SR). POH SR spracovaný na roky 2006 – 2010 je v poradí štvrtým programom, ktorého úlohou je nadväzne na POH SR do roku 2005 prijatého uznesením vlády č. 180 v roku 2002, poskytnúť komplexný pohľad na ďalší rozvoj odpadového hospodárstva v SR nadväzne na výsledky dosiahnuté v predchádzajúcom programovacom období a s ohľadom na všetky zmeny, ktorými prešla SR v procese budovania odpadového hospodárstva.

Zámerom mesta v tejto oblasti je trvale zabezpečovať moderný systém odpadového hospodárstva, zohľadňujúci potreby obyvateľov mesta a rešpektujúci životné prostredie. Do procesu nakladania s komunálnym, drobným stavebným a iným odpadom sú zapojené súkromné firmy, zabezpečujúce zber, odvoz, zhodnocovanie, recykláciu, zneškodňovanie podľa jeho charakteru a prevádzku kompostárne biologicky rozložiteľného odpadu. Kompostáreň bola vybudovaná mestom v roku 2011. Mesto má spracovaný Program odpadového hospodárstva do roku 2015, tento hodnotí vývoj odpadov do konca r. 2013:

Názov odpadu	Množstvo vyprodukovaného odpadu v tonách za obdobie				
	2009	2010	2011	2012	2013
Zmesový komunálny odpad	7 941,00	7 828,00	7 851,00	7 724,00	7 577,00
Papier	364,00	511,00	291,00	506,00	459,00
Sklo	60,00	122,00	152,00	137,00	128,00
Plasty	53,00	71,00	94,00	102,00	97,00
Kovy	258,00	798,00	182,00	0,00	1,30
Šatstvo, textílie	0,00	0,00	0,00	13,42	30,06
Elektroodpad	6,79	5,17	8,21	8,76	28,80
Odpady zozbierané v rámci mobilného zberu kategórie ostatný	0,35	1,25	1,99	0,96	4,15
Odpady zozbierané v rámci mobilného zberu kategórie nebezpečný	3,23	8,97	6,10	18,76	11,42
Biologicky rozložiteľné komunálne odpady	97,00	102,00	715,00	748,00	1 124,00
Celkové množstvo odpadu vzniknutého v meste	8 784,00	9 448,00	9 302,00	9 258,00	9 462,00

Návrh ÚPN mesta Lučenec pri riešení nakladania s odpadmi vychádza z týchto zásad:

- základným druhom zneškodňovacieho zariadenia bude pre riešené územie riadená skládka, navrhujeme jej rozšírenie
- dodržať vypracovaný program odpadového hospodárstva pre okres Lučenec a mesto Lučenec
- vykonávať separovanie odpadu
- zneškodňovanie nebezpečného odpadu vykonávať v zariadeniach na to špeciálne určených
- zneškodňovanie odpadov zo zdravotníckych zariadení sa bude realizovať v regionálnej spaľovni v Banskej Bystrici

18.7 ENVIRONMENTÁLNE ZÁŤAŽE

V riešenom území evidujeme nasledovné environmentálne záťaž:

Pravdepodobná environmentálna záťaž:

1. Skladovanie a distribúcia agrochemikálií LC (003) Lučenec - Fabianka
2. Skladovanie a distribúcia agrochemikálií LC (004) Lučenec - Ľadovo
3. Skládka priemyselného odpadu LC (002) Lučenec - Čurgov

Potvrdená environmentálna záťaž:

1. Skladovanie a distribúcia PHM a mazadiel LC(005) Lučenec
2. Železničné depo a stanica LC (1881) Lučenec - Rušňové depo

Sanovaná lokalita:

1. Čerpacia stanica PHM, LC (005) Lučenec, Vajanského ulica
2. Čerpacia stanica PHM, LC (005) Lučenec, Opatová

Potvrdená environmentálna záťaž aj sanovaná/rekultivovaná lokalita

1. Chemické čistiare pri mestskom parku, LC (006) Lučenec - pracovne a čistiare pri mestskom parku

19 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

Legislatívnym nástrojom na ochranu horninového prostredia je zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Územie okresu Lučenec je bohaté na výskyt nerastných surovín. Ťažia sa hlavne keramické žiaruvzdorné íly a tehliarske suroviny. Medzi ďalšie nerudné suroviny v okrese patria íly, bazalty, andezity, vápence (dolomity), štrkopiesky.

Podľa evidencie Obvodného banského úradu Banská Bystrica sa v širšom okolí posudzovaného územia nachádzajú nasledovné ložiská nerastných surovín, ktoré majú určené chránené ložiskové územie (CHLU) a dobývací priestor (DP):

- Lučenec I. - nerast tehliarske suroviny
- Lučenec II. - Fabianka- nerast tehliarske suroviny

V riešenom území je evidované jedno staré banské dielo, v severnej časti riešeného územia pri areáli bývalého Novokeru.

20 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

20.1 ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIA

V obci nie sú evidované záplavové územia.

20.2 ÚZEMIA ŠPECIFICKEJ OCHRANY

Prvky ekologickej stability územia, ktoré nie sú súčasťou legislatívnej ochrany, sa nachádzajú v celom k.ú. Tieto prvky sú v návrhu zachované tak, aby ich ekostabilizačná alebo krajínovotvorná funkcia ostala zachovaná.

21 VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEHO PÔDNEHO FONDU A LESNÉHO PÔDNEHO FONDU NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

21.1 NAVRHOVANÉ VYUŽITIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV

21.1.1 Pôdne pomery

Z pôdných typov prevládajú nivné pôdy glejové a hnedé pôdy nenasýtené (kyslé), z pôdných druhov prevládajú hlinité a ílovito-hlinité pôdy. Pôdy sú slabo vápenaté, pôdna reakcia sa pohybuje od 4,8 do 7,3. Obsah humusu je nízky, miestami stredný. Obsah draslíka je stredný až dobrý, obsah fosforu je

stredný až vysoký a obsah horčíka je dobrý až vysoký. V závislosti od geologickej stavby podložia sa v okrese nachádzajú nasledovné typy pôd (Atlas krajiny, 2002):

Na kryštalických horninách veporika

K6 - kambizeme modálne až kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín

P1 - podzoly modálne, sprievodné litozeme a rankre, zo zvetralín kremencov a terciérnych sedimentov s výrazným zastúpením kremenného skeletu

R2 - rendziny modálne, kultizemné, litozemné a rubifikované, lokálne litozeme modálne karbonátové z vápencov na neogénnych vulkanitoch

K1 - kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové, zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonatických hornín na neogénnych prachovcoch a ílovcach

G1 - pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné, nasýtené až kyslé, zo sprašových hĺn a svahovín

H2 - hnedozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné erodované, lokálne modálne z polygenetických hĺn, sprievodné regozeme kultizemné a modálne karbonátové, pararendziny zo stredne ťažkých až ľahších silikátovo-karbonátových terciérnych sedimentov

H5 - hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje zo sprašových a polygenetických hĺn L3 - luvizeme modálne a kultizemné z tenkých prekryvov sprašových hĺn

L4 - luvizeme pseudoglejové, sprievodné pseudogleje luvizemné, zo sprašových hĺn, lokálne kambizeme z terciérnych a kvartérnych skeletnatých sedimentov

N1 - pararendziny a regozeme zo stredne ťažkých až ľahších silikátovo-karbonátových terciérnych sedimentov na aluviálnych náplavoch

F5 - fluvizeme glejové, sprievodné gleje - G, z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov

T4 - čiernice glejové, sprievodné čiernice kultizemné a gleje, z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov pôdy v záujmovej oblasti majú strednú priepustnosť, strednú až veľkú retenčnú schopnosť a prevažne mierne vlhký režim. Podľa zrnitostného zloženia ide o pôdy hlinito-piesčité, hlinité a ílovito-hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 - 20 %). V predmetnom území sa nachádzajú pôdy so strednou bonitou.

Náchylnosť pôd ku chemickej degradácii súvisí predovšetkým s obsahom uhličitanov v pôdach, ako aj s rôznymi pôdnymi druhmi. Pôdy sa vyznačujú neutrálnou až veľmi silno kyslou reakciou, podľa náchylnosti na acidifikáciu ide na väčšine územia o pôdy stredne náchylné na acidifikáciu, na aluviálnych náplavoch sú pôdy náchylné na acidifikáciu (Atlas krajiny, 2002).

21.1.2 Perspektívne použitie poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely

21.1.2.1 Zdôvodnenie záberov

Navrhované územia na zastavanie sú vymedzené v dotyku so zastavaným územím, kde sa nachádzajú aj najkvalitnejšie pôdy. Navrhované plochy vytvárajú kompaktné zastavané územie, nevznikajú samostatné urbanizované územia.

Novonavrhované zábery sú predovšetkým v kontakte so zastavaným územím, aby nedochádzalo k drobeniu pôdy. Južná časť územia má zástavbu so samotami a izolovanými ostrovmi zastavaného územia, čo vychádza z historických daností rozvoja regiónu.

Rozsah zastavanej plochy vychádza z požiadaviek a stratégie rozvoja územia mesta Lučenec ako administratívno-hospodárskeho centra Novohradu.

Rozsah plôch pre bývanie vychádzal z potreby zabezpečenia bytovej výstavby stanovenej na základe predpokladaného demografického vývoja obyvateľstva a významu mesta Lučenec v hierarchickej štruktúre osídlenia Banskobystrického kraja. Pre občiansku a rekreačnú vybavenosť bol rozsah navrhovaných plôch stanovený podľa platných urbanistických ukazovateľov vyplývajúcich z charakteru a veľkosti sídla. Požiadavky na plochy pre dopravné trasy a zariadenia vyplynuli z návrhu priestorovej štruktúry funkčných plôch a priority ochrany životného prostredia.

21.1.2.2 Zábery poľnohospodárskej pôdy

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy pri návrhoch nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy je potrebné rešpektovať zásadu chrániť najkvalitnejšie a najproduktívnejšie poľnohospodárske pôdy v danom katastrálnom území, ktoré sú zaradené podľa kódov bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) uvedených v prílohe č. 2 nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

V k.ú. Lučenec (833673) sa nachádzajú BPEJ v 4. až 7. skupine. Medzi najkvalitnejšie pôdy v k.ú. patrí BPEJ 0411002, 0412003, 0426002, 0450002, 0450202.

V k.ú. Opatová (833754) sa nachádzajú BPEJ v 5. až 8. skupine. Medzi najkvalitnejšie pôdy v k.ú. patrí BPEJ 0411002, 0412003, 0427003, 0448202, 0450002, 0450202, 0456002.

Celkový záber pôdy predstavuje **341,1278 ha**

Celkový záber poľnohospodárskej pôdy predstavuje **317,7193ha**.

Záber najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy je **75,0847 ha**.

Záber lesnej pôdy je **1,0401 ha**.

Celý záber je realizovaný v I. etape.

Záber pôdy	Kategória pôdy			
p.č. KN-C a využitie pozemku	lesná pôda	nepoľnohospodárska pôda	poľnohospodárska pôda	Celkový súčet
Bývanie	0,0003	8,2744	181,1348	189,4095
B1			1,5559	1,5559
B10		0,0911	7,6787	7,7698
B12			1,2600	1,2600

Záber pôdy	Kategória pôdy			
p.č. KN-C a využitie pozemku	lesná pôda	nepoľnohospodárska pôda	poľnohospodárska pôda	Celkový súčet
B13		0,0713	1,6880	1,7593
B14		0,9314	15,1892	16,1206
B15		0,0686	5,8699	5,9385
B17		0,3029	24,6940	24,9969
B18			24,7444	24,7444
B19		0,5633	2,3813	2,9446
B2		0,0009	5,3283	5,3292
B20	0,0003	0,4367	5,1948	5,6318
B21		1,5046	5,3213	6,8259
B22		0,0786	0,8018	0,8804
B23		0,0216	1,6956	1,7172
B24		0,4828	2,5013	2,9841
B25			1,7413	1,7413
B3		1,1631	3,5653	4,7284
B4		0,0013	7,8104	7,8117
B6			5,1253	5,1253
B7		0,7002	18,9695	19,6697
B8		0,1360	2,4308	2,5668
B9		1,7200	35,5877	37,3077
Doprava	0,9059	4,3713	45,5192	50,7964
D1		0,2589	3,8195	4,0784
D10		1,2501	0,6744	1,9245
D11		0,3557	0,0122	0,3679
D2		0,0065	1,9317	1,9382
D3		0,0146	5,9206	5,9352
D4		1,0715	4,7430	5,8145
D5	0,2479	0,1761	6,0608	6,4848
D6	0,6580	0,0331	0,3669	1,0580
D7		0,3731	11,4509	11,8240
D8		0,4766	10,4965	10,9731
D9		0,3551	0,0427	0,3978
Občianska vybavenosť		0,3085	12,6128	12,9213
O1		0,0823	6,1778	6,2601
O2			1,0449	1,0449
O3		0,2221	1,6726	1,8947
O4		0,0041	3,7175	3,7216
Rekreácia	0,0699	7,1040	7,8430	15,0169
R1	0,0699	0,0005	1,8671	1,9375
R2		5,1692	0,0130	5,1822
R3		0,0387	5,1984	5,2371
R4		1,8956	0,7645	2,6601

Záber pôdy	Kategória pôdy			
p.č. KN-C a využitie pozemku	lesná pôda	nepoľnohospodárska pôda	poľnohospodárska pôda	Celkový súčet
Výroba	0,0640	2,2376	68,0263	70,3279
I1		0,1772	6,2892	6,4664
I10		0,6167	2,5534	3,1701
I11	0,0640	0,3245		0,3885
I12			2,3928	2,3928
I13			6,2770	6,2770
I14		0,0106	10,3632	10,3738
I2		0,0663	16,0833	16,1496
I3		0,0821	1,9260	2,0081
I4			3,8910	3,8910
I5		0,9100	9,8285	10,7385
I6			4,3403	4,3403
I8			2,1049	2,1049
I9		0,0502	1,9767	2,0269
Zeleň		0,0726	2,5832	2,6558
Z1		0,0726	2,5832	2,6558
Celkový súčet	1,0401	22,3684	317,7193	341,1278

Prehľad záberov pôdy a podrobné tabuľky sú v samostatnej časti.

21.1.3 Zábery lesných pozemkov

Označenie lesného celku	Funkcia	lokalita	JPRL	Výmera (ha)
LESY KALINOVO				0,9726
	Bývanie			0,0003
		B20		0,0003
			2015LP0080100066	0,0003
	Doprava			0,9058
		D5		0,2479
			2015LP0080565_0_	0,2479
		D6		0,6579
			2015LP0080566b0_	0,4167
			2015LP0080566c0_	0,2412
	Výroba			0,0665
		I11		0,0665
			2015LP0080606_0_	0,0665
LESY LUČENEC				0,0704
	Rekreácia			0,0704
		R1		0,0704
			2015EF0570040020	0,0001
			2015EF0570100074	0,0492
			2015EF0570432a1_	0,0211
Celkový súčet				1,043

Hydromeliorácie:

lokalita č.	Funkcia	Kataster	vzťah k HMZ	drenáž
B1	bývanie	Lučenec	bez HMZ	áno
B2	bývanie	Lučenec	ZP 5305 210, vetva „A“ DM 350, OK 5305 089 004	áno
B3	bývanie	Lučenec	bez HMZ, v blízkosti OK 5305 089 002	-
B4	bývanie	Lučenec	ZP 5305 194, vetva „C19“ DN 250	áno
B6	bývanie	Lučenec	bez HMZ	-
B7	bývanie	Lučenec	OK 5305 089 001	-
B8	bývanie	Lučenec	OK 5305 089 001	-
B9	bývanie	Lučenec	bez HMZ	-
B10	bývanie	Lučenec	časť ZP 5305 194, ZU, OK 5305 089 001	-
B12	bývanie	Lučenec	bez HMZ	-
B13	bývanie	Lučenec	bez HMZ	-
B14	bývanie	Lučenec	bez HMZ	-
B15	bývanie	Lučenec	bez HMZ	-
B16	bývanie	Lučenec	ZP 5305 154, vetvy „K“, „G“, „J“	áno
B17	bývanie	Lučenec	časť ZP 5305 154, ZU	áno
B18	bývanie	Opatová	bez HMZ	-
B19	bývanie	Opatová	bez HMZ	-
B20	bývanie	Lučenec	bez HMZ	áno
B21	bývanie	Lučenec	bez HMZ	áno
B22	bývanie	Opatová	bez HMZ	-
B23	bývanie	Lučenec	bez	-
B24	bývanie	Lučenec	ZP 5305 210, vetva „A3“ DN 200	

lokalita č.	Funkcia	Kataster	vzťah k HMZ	drenáž
B25	bývanie	Lučenec	bez HMZ	áno
O1	OV	Lučenec /Opatová	bez HMZ	áno
O2	OV	Opatová	bez HMZ	-
O3	OV	Lučenec	bez HMZ	-
O4	OV	Lučenec	Bez HMZ	-
I1	výroba	Lučenec	bez HMZY	áno
I2	výroba	Lučenec	ZP 5305 210, vetva „A3“ DN 200, „A4“ DN200	-
I3	výroba	Lučenec	vetva „A“ DN 400 mimo ZP 5305 210	-
I4	výroba	Lučenec	ZID 5305 194, ZU OK 5305 079 002, OK 5305 079 001	áno
I5	výroba	Lučenec	ZID 5305 210, vetva „A4“ DN200, OK 5305 089 002	-
I6	výroba	Lučenec	ZP 5305 210, vetva „A3“ DN200	-
I7	výroba	Lučenec	časť ZP 5305 154, ZU	áno
I8	výroba	Opatová	bez	-
I9	výroba	Opatová	bez HMZ	-
I10	výroba	Opatová	bez HMZ	-
I11	výroba	Lučenec	bez HMZ	-
I12	výroba	Lučenec	bez HMZ	-
I13	Výroba	Lučenec	A7 DN 250 A DN 350	Áno
I14	výroba	Lučenec	A DN 350	Áno
R1	rekreácia	Lučenec	bez HMZ	-
R2	rekreácia	Lučenec	bez HMZ	áno
R3	rekreácia	Lučenec	bez HMZ	áno
R4	rekreácia	Lučenec	ZP 5305 210, križuje vetvu „A4“ DN200, križuje OK 5305 079 003 otvorený, OK 5305 079 001	áno
D1	doprava	Lučenec	ZP 5305 194, križ. vetvy „C22“ DIV 250, „C13“ DIV 250, križ. OK 5305 159 010, v blízkosti OK 5305 079 001	áno
D2	doprava	Lučenec	časť ZP 5305 194, vetvy „C1“ DN250, „B“ DN600	áno
D3	doprava	Lučenec /Opatová	bez HMZ	áno
D4	doprava	Opatová	bez HMZ	-
D5	doprava	Opatová	bez HMZ	-
D6	doprava	Opatová	bez HMZ	-
D7	doprava	Lučenec	ZP 5305 154, vetvy „P“, „N“, „M“, „L“, „J“ križuje OK 5305 036 001, OK 5305 037 002	áno
D8	doprava	Lučenec	ZID 5305 154, vetvy „G“, „M“, „K“	áno
D9	doprava	Lučenec	časť ZP 5305 154, ZU	áno
D10	doprava	Lučenec	ZID 5305 154, križ. vetvy „G“, „L“	áno
D11	doprava	Lučenec	Z? 5305 154, križ. vetvu „L“, križ. OK 5305 037 002	áno
Z1	zeleň	Lučenec	bez HMZ	áno

22 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJmä Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNO-TECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

22.1 CELKOVÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Územný plán mesta Lučenec sleduje riešenie ďalšieho urbanistického rozvoja v súlade so základnými požiadavkami uvedenými v zadaní, ktorými predovšetkým sú

- vytvorenie komfortného harmonického obytného prostredia pre občanov mesta
- vytvorenie priestorových predpokladov pre lokalizáciu aktivít zabezpečujúcich pracovné príležitosti pre obyvateľov mesta a jeho spádového územia
- vytvorenie priestorových predpokladov pre lokalizáciu zariadení verejnej a komerčnej občianskej vybavenosti a tým posilnenie významu mesta Lučenec ako centra regiónu Novohradu
- zabezpečenie adekvátnych podmienok pre športové a rekreačné potreby obyvateľov a návštevníkov mesta a to jednak v zastavaných územiach mesta ale aj v krajinnom zázemí
- vyriešenie problematiky dopravnej obsluhy mesta a jeho napojenie na systémy verejnej dopravy dobudovaním uceleného prepravného systému zloženého zo železničnej, cestnej, vodnej, cyklistickej a pešej dopravy v ich vzájomných súvislostiach
- vybavenie územia mesta potrebnou technickou infraštruktúrou v súlade so zákonnými požiadavkami ako aj požiadavkami na pohodlné bývanie

Predpoklady o vývoji počtu obyvateľov mesta Lučenec vychádzajú z demografického potenciálu vlastného mesta a jeho zázemia i zo súčasných poznatkov o vývoji hospodárskej základne mesta. Okrem toho, v optimistickom prípade zohľadňujú tendencie k postupne sa zvyšujúcemu prirodzenému prírastku obyvateľstva (najmä k nárastu pôrodnosti), a tiež lokalizáciu administratívno-správných, obchodno-obslužných, športovo-rekreačných, technicko-výrobných funkcií, s tým súvisiaci vznik nových pracovných príležitostí, zlepšenie podmienok a kvality bývania, predovšetkým zvýšenie atraktivity mesta ako kultúrneho a turistického centra regiónu Novohradu a zaujímavé prírodné prostredie môžu viesť k zvýšeniu celkovej atraktivity mesta.

Pri rovnakej obľožnosti bytov (2,15 ob./byť) je celkový navrhovaný počet obyvateľov 24 411 ob. Pri obľožnosti 3 ob./byť sa celkový počet obyvateľov vrátane existujúcich bytov navrhuje na 34 062.

Navrhované urbanistické a územno-technické riešenie je možné hodnotiť z hľadiska sociálnych a ekonomických súvislostí nasledovne:

- navrhovaná urbanistická koncepcia dáva predpoklad pre vytvorenie jasných urbanistických celkov koncentrovaných do hlavných rozvojových pólov, doplnených o lokality rozložené po obode zastavaného územia mesta. Navrhovaná regulácia vytvára predpoklady pre dotvorenie charakteristických mestských priestorov i identity jednotlivých častí mesta;
- rozvoj bývania je navrhovaný vo forme intenzifikácie využitia existujúcich voľných a vhodných plôch v zastavanom území mesta, ako aj vo forme novej výstavby na nových rozvojových plochách priliehajúcich k súčnému zastavanému územiu;
- riešenie vytvára predpoklady na transformáciu výrobných a výrobo-obslužných areálov ležiacich v centrálnych polohách mesta na polyfunkčné územia, ktoré sa tak stanú integrálnou

súčasťou okolitého mestského prostredia a pri železničnej stanici a v katastrálnom území Opatová;

- na lokalizáciu nových priemyselných aktivít sú navrhnuté rozvojové územia prevažne na nevyužitých plochách existujúceho priemyselného parku a
- riešenie vymedzuje hodnotné plochy sídelnej zelene ako nezastaviteľné územia v ťažiskových polohách mestského organizmu;
- dopravnno-urbanistické riešenie zabezpečuje základné požiadavky na optimálnu prevádzku mesta. Vytvára podmienky pre upokojenie dopravy v centre mesta. Základom navrhovaného komunikačného systému je radiálno-okružný systém komunikácií zabezpečujúci distribúciu dopravy medzi jednotlivými mestskými časťami;
- navrhované riešenie vytvára podmienky pre rozvoj polyfunkčného prostredia a vznik nových a intenzifikáciu využitia existujúcich centier rozvoja;
- vytvorením nosnej komunikačnej kostry sa vytvoria predpoklady pre racionálne prevádzkové vzťahy v meste;
- navrhované rozvojové plochy poskytujú priestor pre vznik nových ekonomických aktivít zameraných najmä na rozvoj cestovného ruchu a vytvorenie podmienok na lokalizáciu nových komerčných i výrobných prevádzok;
- navrhovaná koncepcia rozvoja mesta vytvára predpoklady nielen pre usmerňovanie jeho rozvoja, ale i pre prilákatie nových investorov;
- rozvoj obytných území ako i široká paleta zariadení občianskej vybavenosti zvýšia atraktivitu mesta a tým podporia i migráciu nových obyvateľov do mesta.

22.2 HODNOTENIE Z ENVIRONMENTÁLNEHO HĽADISKA

Z hľadiska environmentálnych dôsledkov pri realizácii navrhovaného riešenia ÚPN mesta Lučenec možno očakávať:

- zníženie negatívnych vplyvov dopravy na mestské prostredie, vzhľadom k navrhovanému vymiestneniu hlavných dopravných trás mimo kompaktné zastavané územie mesta, preložka cesty I/75 a I/71, vytvorenie cestného okruhu, presmerovanie nákladnej automobilovej dopravy, regionálneho a miestneho tranzitu z centra mesta
- odstránenie starých environmentálnych záťaží rekultiváciou zasiahnutých území
- zníženie tlaku na ďalšiu urbanizáciu krajinného prostredia vďaka koncentrácii rozvojových aktivít
- zlepšenie prostredia mesta pre denný pobyt obyvateľov (návrh cyklistických chodníkov, systému plôch parkovo upravenej zelene, určenie minimálneho podielu zelene v obytnom prostredí, rozvoj športovo-rekreačných zariadení).

Riešenie Územného plánu mesta Lučenec, v súlade so zadaním, vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja. Vlastná realizácia jednotlivých aktivít musí byť postupne konkretizovaná a spodrobňovaná v ďalších plánovacích postupoch a dokumentoch, pri ktorých sa musia zabezpečiť vyhodnotenia vplyvov na životné prostredie na základe posúdenia konkrétnych aktivít v konkrétnych podmienkach.